

Kakšna prihodnost Bele krajine

V semiški Iskri in metliški Beti obisk z republike — Belokranjci bi morali predvsem sami razmisiliti o perspektivi obrobne pokrajine — Cvrsta meja s Hrvaško

SEMIČ, METLIKA — Pretekli teden so bili na obisku v Beli krajini dr. Dušan Plut, član predsedstva Republike Slovenije in predsednik Zelenih Slovencev, Dušan Šešek, minister za finance ter dr. Miha Tomšič, minister za energetiko. Seznanili so se s problematiko semiške Iskre in metliške Beti ter razvojnogospodarskimi vprašanji Bele krajine.

V Iskri so se pohvalili, da so v prvi polovici leta izvozili za 40 odst. več kot v istem času preteklega leta, naročil pa je toliko, da delajo celo v nadarju, proizvodnjo kondenzatorjev pa imajo prodano za nekaj mesecov vnaprej. Veliko zaslug za to, da so preživeli lansko za njih kot pretežnih izvoznikov zares težko leto, je v nizkih osebnih dohodkih ter v tem, da so opustili večje naložbe, česar pa dlje časa ne bo moč vzdržati. Tudi predstavnik Iskre Holding je priznal, da je program semiške Iskre še kako zanimiv, usmerjen v svet, tehnološko sodoben, vendar je profitnost programov nizka in ne prenese preveč presežkov delovne sile. Rešitev tega problema pa bi morali najti izven tovarne.

Dr. Dušan Plut je opozoril, da predstavlja Iskra skupaj z Beltom in Beti enega od treh stebrov razvoja Bele krajine, posebno pa je razvoj krajevne skupnosti Semič slonel na denarju, ki ga je prispevala Iskra. »Zato so Belokranjci še toliko bolj zainteresirani, da Iskra ostane. Bela krajina z državnostjo Slo-

• Dušan Šešek je ob obisku v Beli krajini dejal, da je sedaj že jasno, da meja z Republiko Hrvaško bo in to čvrsta. S tem bo Bela krajina dobila maloobmejni status, prostocarinske cone in torej dobre možnosti za razvoj. Vprašanje pa je, kdo jih bo prvi izkoristil. Svetoval je Belokranjec, naj pripravi celevit projekt maloobmejnega področja, po nasvetu pa naj gredo na Primorsko.

venje dobiva novo vlogo: postaja južni obrobeni del države. Toda tudi republika mora biti iz svojega egoističnega vidika zainteresirana, da podjetje, kot je Iskra, živi naprej,« je prepričan dr. Plut. To pa bo ne nazadnje moč doseči le s sposobnimi strokovnjaki. Vsa leta nazaj je imela Iskra po 50 do 100 stipendistov na leto, a se je le malokodo vrnili. Odvračali so jih predvsem majhni zasluzki, ki sedaj znatajo v povprečju 6 tisočakov, dobivajo pa jih s skoraj enomeščnim zamikom. Zaenkrat so v Iskri potrežljivi, ne vedo pa, koliko časa še. Ob tem jih je dr. Tomšič »potolažil«, da drugod, ne glede na poslovanje, najprej poskrbijo za plače, in to boljše kot v Iskri.

Tudi v metliški Beti na račun izgube jugoslovanskih tržišč povečujejo prodajo na slovensko in tuja tržišča, kar pa ni vedno lahko. Naročil sicer ne odpovedujejo, pač pa jih zmanjšujejo. Vendar se po Šeškovem prepričanju izvoz ne ustavlja zaradi rizika, ampak zato, ker je evropski trg že precej nasičen s tekstim. V Beti so potarnali tudi, da je metliška občina še ena redkih z nekvalitetno električno energijo. Kar pa se tiče ekologije, so osveščeni, a problemov glede čistilne naprave najbrž ne bodo uredili, dokler ne bo ekonomski prisile.

Ljubljansko pismo

Kako preživeti?

Štiri temeljna načela nove slovenske socialne politike

LJUBLJANA — V hujih časih živimo, obetajo pa se nam še slabši. V trgovinah vsak dan višje cene, v žepih vse manj denarja. Naraščajočo draginjo so zakrivali: vojaški spopadi in izdatki za vojsko, traganje trgovskih stikov z Evropo in drugimi republikami, ki nam ne plačujejo prodanega blaga ali plenijo naše predstavnštva, naravne ujme, stegaji vse večjega števila podjetij, kar povzroča vse večjo nezaposlenost ljudi in njihov »beg« med upokojence, to pa še dodatno, dvojno obremenjuje gospodarstvo. Svet smo na pragu hiperinflacije.

Državljanji Slovenije smo v letu 1990 zaslužili okrog 850 tisoč povprečnih plač, hkrati pa prejeli 360 tisoč povprečnih plač kot socialno varstveno pravico. Leta 1981 je bilo okrog 23 takšnih denarnih prejemkov na 100 zaslužkov, lani pa več kot 40. Če bi šlo tako naprej, bi se razmerje med zaposlenimi in tistimi, ki te socialnovarstvene pravice uživajo, uskladilo že v naslednjem desetletju.

Razumljivo, da slovenska vlada ob teh dejstvih ni mogla ostati kri-

M. BEZEK — JAKŠE

POMEMBEN OBISK V BETI — Minister za finance Dušan Šešek, član predsedstva Republike Slovenije dr. Dušan Plut ter minister za energetiko dr. Miha Tomšič (desne proti levi) na pogovorih v metliškem podjetju Beti. (Foto: M. B.-J.)

Preveč oklevanja le škodi

Dr. Franc Zagožen v Črnomlju o treh zakonih, ki razburajo javnost — Zemljo nazaj kmetom!

ČRНОМЕЛЈ — Konec preteklega tedna je črnomaljsko občino obiskal dr. Franc Zagožen, član izvršnega odbora Slovenske kmečke zveze — Ljudske stranke ter vodja Demosovega poslanskega kluba. Bil je gost javne razprave o novih zakonih, ki jo je pripravila črnomaljska podružnica SKZ — LS.

Ko je govoril o zakonu o denacionalizaciji, je dr. Zagožen dejal, da so bili skoraj vsi nacionalizacijski postopki krivični. Vendar sedaj nekatere stranke naspodbujajo vračanje lastnine v naravi, zlasti zemlje, v Demusu pa takšno vračanje zagovarjajo. Očitno je namreč, da se socialistični agrokombinat niso obnesli, zato so v Demusu prepričani, da bili naredili veliko škodo tudi kapitalistični agrokombinat. To so že potrdile velike prasiščne farme, ki so pogubne za ekologijo. Po njegovih besedah ima od vseh socialističnih držav, ki so bankrotirale v zadnjem času, še največ možnosti, da opusti kmetijstvo kot industrijo prav Republika Slovenija ter da vrne kmetije in zemljo nazaj kmetom. Slednje na srečo v Sloveniji še imamo. Če jim zemlje ne bomo vrnili, je zatrdil dr. Zagožen, bodo posledice hude in dolgoročne.

Gledate zakona o zadrugah se v republiški skupščini ne morejo zediniti le glede vračanja zadružne lastnine, medtem ko najbolj buri duhove zakon o lastninjenju. Prepriči so predvsem okrog dveh konceptov, Mencingerjevega in Sachsovega. Po mnenju črnomaljskega gosta so ugovori številni tudi zato, ker

ljudje niso dovolj seznanjeni s političnimi odločitvami in se jim predvsem zradi neznanja upirajo.

V razpravi so črnomaljci opozorili, da je skoraj 90 odst. primerov nacionalizacije v njihovi občini enostavnih in bi jih lahko rešili takoj. Sicer pa bi s temi procesi morali pohiteti, če hočemo priti v Evropo, kajti Evropa ne priznava takov. Zvedeli pa so, naj bi gozdrovrača lastnikom brez zadržkov, medtem ko bodo arondirano zemljo vračali tako, da bodo vse upravičence s parcelami v določenem kompleksu obravnavali kot kolektiv, potem pa bodo naredili kompasacijo. Ta vprašanja bo reševal republiški sklad kmetijskih in gozdnih zemljišč, ne občine. Veliko vroče krvi je bilo v Sloveniji tudi glede vračanja njiv in gozdov Cerkvi. Po Zagoženovih besedah bi morali Cerkvi vse vrnilti, vendar se morajo o načinu vračanja še dogovoriti z državo.

Čeprav je črnomaljska komisija o denacionalizaciji evidentirala primere nacionalizacije in po mnenju Zagožena s tem že veliko naredila, so nanjo letele kritike. Slišati je bilo predlog o njeni razveljavitvi, ker ne dela v prid razlaščencem, pa tudi zato, ker takrat, ko so lastnino odvezamali, ni bilo nikakršnih komisij. Tudi Demosov predlog je bil, naj komisijo, ki skoraj nič ne dela, odpoklicajo. Sicer pa naj bi bila njena vloga predvsem v tem, da oškodovanec ne bi bil potreben takoj iskati pravice na sodišču, ampak bi marsikateru zadevo lahko rešili v nepravdnem postopku.

M. BEZEK — JAKŠE

zavarovalnica triglav d.d. POSLOVNA ENOTA NOVO MESTO

AVTOMOBILSKA ZAVAROVANJA

S pojavom več zavarovalnic v Sloveniji smo lastnikom vozil dolžni pojasniti v zvezi z obveznimi avtoodgovornostnimi zavarovanji. Vse več voznikov po Sloveniji se obračata na Triglavove enote s težavami, ki jih imajo v zvezi s pridobivanjem nadomestne police za kupljena vozila, ki so bila zavarovana pri drugi zavarovalnici. Vsem takim voznikom sporočamo, da Triglav ne more izdati nadomestne police niti zelene karte, ampak se je za to potrebno obrniti na matično zavarovalnico.

Opažamo, da je večina voznikov prepričana, da ima Triglavovo AO polico, kasneje pa se ugotovi, da mu je bila ob registraciji vozila izstavljena polica druge zavarovalnice. Zato vsem, ki želijo Triglavovo AO polico, svetujemo, da ob registraciji vozila to želijo izraziti šalterškemu delavcu.

S svojo organiziranoščjo Triglav omogoča svojim zavarovancem najhitrejše izplačilo škode in nudenje ostalih uslug za škodo, ki jo povzročijo zavarovanci Triglava, zavarovanci ostalih jugoslovenskih zavarovalnic pa tudi zavarovanci tujih zavarovalnic.

Zavarovanec opozarjam, da pri sklenitvi zavarovanja avtomobilsko odgovornosti razmišljajo tudi o zvišanju minimalne kritne obveznosti zavarovalnice, ki trenutno znaša (od 1. 8. po sklep ZIS):

— za avtobuse in tovorno vozila 4.000.000,00 din.

— za druga motorna vozila 2.000.000,00 din.

Z doplačilom 10 ali 20% se te kritne obveznosti zavarovalnice podvojijo oziroma potrošijo, s tem pa si zavarovanci zagotovijo neprimerno večjo zavarovalno zaščito.

Obenem seznamjam voznike, da pri sklenitvi avtomobilskega kaska nudimo možnost odpplačila zavarovalne premije na 10 obrokov, pri tem pa upoštevamo popuste tako iz prejšnjih kasko zavarovanj kot tudi popuste, ki so vezani na zavarovanje avtomobilskih odgovornosti istega vozila.

Zavarovalnica Triglav pa tudi prva uvedla pri izplačili deviznega dela odškodnine v dinarski protivrednosti povečano vrednost z upoštevanjem EDP (evidenčnih deviznih pravic), kar velja tako za avtoodgovornostne škode kot tudi škode iz naslova avtokasko zavarovanja.

V mesecu septembru želimo voznike opozoriti na

PREVENTIVNO AKCIJO ZA VEČJO VARNOST NA CESTI

S katero v sodelovanju s Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu voznikom, ki so naši zavarovanci, nudimo brezplačen varnostni test vozila, ob sklenitvi zavarovanja pa tudi gasilni aparat.

TUJINA O NAS

Večina mora spoštovati manjšino

The Washington Post

Dvaja in obsedena državljanska vojna v Jugoslaviji morda še služi kot opozorilo narodu Vzhodne Evrope in zlasti Sovjetski zvezi. Jugoslovanski narodi z veliko jasnostjo kažejo, kako nevarno je razplohovanje starih mednarodnih tren, ki služijo trenutnim političnim ciljem. Na drugi strani pa položaj v Sovjetski zvezi že močno vpliva na jugoslovanske razmere. Podobno kot sovjetske republike, ki ena za drugo razglasa neodvisnost od Zvezde, tudi hrvaške in slovenske težnje po neodvisnosti od jugoslovanske federacije dobivajo vse večjo težo. Zahodna Evropa je začela odgovarjati.

• Avstrija je pripravljena priznati neodvisnost Hrvaške in Slovenije, če bodo to storile tudi druge evropske države. Tudi Nemčija in Italija sta objavili podobno sporočilo, če ne bodo prenehali spopadi. Kajti srbsko komunistično vodstvo je vseskozi igralo na mednarodno nepotrebitljivost, da bi preusmerilo pozornost s propadajočega gospodarstva.

• Osrednje vprašanje mednarodne akcije je, kako zagotoviti spoštovanje človekovih pravic, kar pomeni pravice manjšin. Jugoslovanski sosedje morajo najti način, da bodo sovražno razpoložene večine spoštovale pravice narodnih manjšin po vsej državi. Drugače se bo prelivanje krvi nadaljevalo.

Rečeno ta teden:

ZOPER BERLINSKI ZID NA KOLPI

V nobeni celjski knjigarni ta čas ne morebiti kupiti niti ene knjige Miroslava Krleže. To je značilno za slovensko provincialnost, ki nam bo še kako škodila. Morda so bile v minulih tednih še razumljive odločitve, ki so Slovenijo odgovarjalo nekdanjemu jugoslovanskemu prostoru na primer v športu, kulturi, v gospodarstvu in še na kakšnem področju. Toda z vsakim dnem bolj bo treba odpirati oči, kaj se da narediti, da bo življenje v tem delu Evrope in prijaznejše in da ne bo tu, na Kolpi, nov berlinski zid. Slovenija bo dokazala svojo državno moč in samostojnost prav z odprtostjo do nekdanjih bratskih republik. V tem primeru jo bo tudi Evropa sprejela z večjim spoštovanjem.

JOŽE VOLFAND

• Socialdemokratska stranka v Sloveniji ne razume socialdemokracije. (Mencinger)

• Največji užitek v življenju je početi to, kar ljudje pravijo, da ne moreš početi. (Bagehot)

• Prežekovanje problemov samo dokazuje, koliko goved je na odgovornih položajih. (Bradač)

Naša anketa

Brionska deklaracija, ki se je sicer nanašala predvsem na Slovenijo, zaradi razglasitve samostojnosti napadeno s strani JA, pa tudi na Hrvaško, ki je šla po slovenski osamosvojiteni stopinji; podpis premirja za vojno na Hrvaškem z evropskimi udeleženci; evropska mirovna konferenca na Jugoslaviji; številni posamezni podpisi o prekinittih ognja itd. Vsemu temu sledi v zadnjih tednih, kar na Hrvaškem, praktično sredi Evrope teče krienski najbolj umazanljiv vojny, kar jih je kdaj videl svet. Bojujejo se Srbi in srbski teroristi, uvoženi na hrvaška ozemlja, na katere naj bi segala Velika Srbija, iz svoje »matrike«. Bojujejo se, ali da bo bolj ustrezalo resnici, strelijo in kolijo se do nedavneg v miru živeči srbski in hrvaški sosedji. Bojujejo Martičevi policijski tako imenovanega SAO Krajina. Bojujejo se hrvaški generali in policijski tudi ljubljani, ki ga nima še braniti pred nasiljem vseh srbskih »vojska«, ki jih v glavnem povod izdatno pomaga JA, vojska, ki smo jo vsi v Jugoslaviji, na več pa Slovenici in Hrvatje, izdatno opremili in jih pravzaprav živimo še naprej. Na Hrvaškem pa se umira, mladi fantje, otroci, starčki, kot vedno in povod v svoji najbolj tripli civilno ljubljivo. Že v nekem tednu je ogromno škole, porušene so cele vasi, mnoge pa izpraznjene, saj je vse bolj beži, kdo le more. Politiki pa se, posebno v Srbiji, nesramno sprenevedajo naprej. Konec vojne, mirno življenje na Hrvaškem in v vsej nekdanji Jugoslaviji, razumen dogovor njenih nekdanjih delov je v takem žal videti še zelo daleč.

MARIJA METELKO, delavka iz Krimelja: »Prav nič ne verjamem, da bo mir na Hrvaškem, če si Srbi in LA lahko dovolijo vsa ta grozotvira, ubijanja in uničevanje domov, šol, vrtcev, cerkva ipd. klub tem, da so podpisali nekakšno listino. Kdo bo naredil konec temu barbarstvu? Mojemu svakemu so te dni kakšnih 60 kilometrov od Zagreba srbski teroristi ukradli tovornjak, za katerega je dal okrog 70 tisoč DEM in s katerim je vozil za Eurotrans.«

TONE FORTUNA, kmet iz Velikega Gabra: »Noben evropski ali kakšne druge deklaracije vsaj v kratkem ne bodo zaustavile vojne na Hrvaškem, ki — kakor je to v novejšem času že normalno — najbolj pri zadene nedolžno, civilno prebivalstvo. Mislim, da so za to nesmiseln devijantni krivci. Predvsem Srbi, ki bi radi ob pomoči vojske, ki je rogovila in brezobjzno uničevala tudi v naših krajih, prigrabili čim več hrvaškega ozemlja za Srboslavijo.«

SARLOTA KLAKOČAR, vinogradnik iz Bilejske vasi: »Zelo težko, da bo mir na Hrvaškem. Spremljam poročila s tega območja, dosti dobro poznam tako Srbe kot Hrvate in če sklepam po vsem tem,

Marija Terezija učinkovitejša?

Odmev na zapis v rubriki En hribček bom kupil (Dolenjski list 29. avg.)

V predvsem edukativno rubriko, v katero poleg redkih avtorjev zelo občasno piše prispevke predvsem urednik sam, ne sodijo razprave s polemično vsebino, zato se bom tej tudi sam izognil, čeprav me vsebinu članka, objavljenega v 35. številki Dolenjskega lista z naslovom »Bliža se trgatve«, v to skorajda sili. Avtor (urednik) opozarja na prijetno presenečenje v pogovoru z vinogradnikom, ki mu tožijo, ker država ne poskrbi za red pri trgovci, da bi inšpekcijska (kmetijska namreč) ukrotila neucakane, ki trgujo tri četrti zrelo grozdroj in nato popravljajo mošt s preveč sladkorja. K temu izreka še (ne)upravičeno kritiko državi oziroma oblasti, ker nič nistori, da bi se preprečila gospodarska škoda zaradi obiranja ne dovolj zrelega grozdra. Dodaja, da so bili uslužbeni Marije Terezije bolj strokovni kot današnji (najbrž s tem misli delavce uprave oziroma inšpekcije). Tega mu sicer ne verjamem, menim pa, da mu marsikdo. Drži pa, da so bili Marija Terezija vladarji celih 40 let) in njeni uslužbeni bolj radikalni. Oni in kmetje sami so se zaradi absolutističnega vladanja izredno bali svoje cesarice, ki je s trdimi ukrepi naredila marsiak z kmetijstvu na tudi red na tem področju. Seveda na takratni ravni stroke.

Avtorju pa za osvezitev spomina, kako urejena je vinarska zakonodaja, le toliko, da je zakon o vinu star skupaj dve desetletji in v enem od poglavij vsebuje tudi pristojnost inšpekcije in kaznovo politiko.

Začuden sem, ko vinogradniki sami ne upoštevajo autoritativnih strokovnih nasvetov niti ne reagirajo na določila zakona o vinu niti na njem temelječih

občinskih odlokov, ki določajo rok trgovate posameznih sort vinskih trte. Inšpekcija bi morala biti po tem takem na prezzi v vsakem trtu. Vprašanje pa je, če se samovoljno obnašanje nekaterih vinogradnikov ne maščuje lahko celo stroki. Mimogrede povedano: v petih dolenjskih občinah trenutno nimamo niti enega operativnega kmetijskega inšpektorja.

Naj spominam na lansko izkušnjo. V Dolenjski list sem v rubriko En hribček bom kupil napisal sestav, s katerim sem opozoril kmete na čas trgovate, vendar jih 90 odstotkov ni spoštovala občinskega odloka, s katerim je bil določen čas trgovate. Občinski odloki določajo, da vinogradniki ne smejo trgati grozdroj za predelavo v vino pred dnem, ki ga določi za kmetijstvo pristojni občinski upravni organ na predlog organizacije (podjetja) — proizvajalcem grozdra z območja občine. Rok trgovate se določi na podlagi merjenj sladkorne stopnje. Nalogova izvaja za Posavski vinorodni rajon Kmetijski inštitut Slovenije v prisotnosti občinskega referenta, kmetijskega inšpektorja in predstavnika vinskih kleti oziroma večjega vinogradnika. Enako je sestavljena komisija za podravski vinorodni rajon, ki jo strokovno vodi Kmetijski zavod Maribor, za Primorski vinorodni rajon pa Kmetijski zavod v Novi Gorici. To navajam zato, da je vidna prisotnost inšpekcije že v tej fazi. Naslednja njena vloga pa je neposredno kontroliranje spoštovanja odloka, torej roka trgovate. Ta naloga je težja, kajti v Republiki Sloveniji imamo vpisani v register proizvajalcem grozdra v ina kar 12.232 organizacij, kmetov in drugih občanov. Samo na Do-

lenjskem jih je registriranih 4.000. Koga med temi kaznovati, ko jih na določenem območju kar 90% ni spoštovalo navodil stroke in tudi zakonskih dolodi? Sicer pa, spoštovani urednik, resnici na ljubo: najslabše je stanje na Dolenjskem in v Beli krajini, torej prav tam, kjer sva midva najbolj prisotna, a red še daže ni tak, kot ga je znala vzpostaviti Marija Terezija pred več kot 20 leti. Zato naju čaka še ogromno napora, da ti s svojimi, jaz s svojimi instrumenti priporočeni k redu. Obljubljam ti, da bomo letosnji spisek kršitev, tistih legalnih, posredovali organom za sankcioniranje. In — vsaj meni je jasno, kaj se bo zgodilo. Mogoče pa bo zaledlo še to opozorilo.

mag. JOŽE ŠAVOR

DESET MEDALJ ZA VINO

BREŽICE — »Vino Bizeljsko-Brežice« iz Brežic je na letosnjem mednarodnem radgonskem kmetijsko-živilskem sejmu in na vinogradniško-vinarskem sejmu Vino 91 v Ljubljani prejelo za vina letnika 90 in 89 deset medalj. Na ljubljanskem sejmu so ocenjevalci podelili omenjenemu proizvodnemu in trgovskemu podjetju iz Brežic veliko zlato medaljo za sauvignon — jagodni izbor, letnik 1990. Vino chardonnay — izbor, letnik 1989, je prejel zlato medaljo, laškemu rizlingu — izbor in modri frankiniju (obe vini sta lanski letnik) pa je ocenjevalna komisija dodelila srebrno medaljo. Na sejmu v Gornji Radgoni je prejelo »Vino« tri velike zlate medalje, in sicer za renški rizling — pozna trgovate, laški rizling — izbor in sauvignon — jagodni izbor. Ocencovalci so mu dodelili tudi tri zlate medalje. To priznanje za kakovost je prejelo za chardonnay, modri pinot in modri frankinijo. Vseh 6 vin, nagrajenih na radgonskem mednarodnem sejmu, je letnik 1990. Brežiško »Vino« se bo ta mesec predstavilo na svetovnem vinškem sejmu v Istanbulu.

- *Nisem politik in tudi sicer se lepo obnašam. (Ward)*
- *Vlada ni razum, ni zgovornost — marveč moč. (Washington)*
- *Država je nujna ureditev zoper kaos. (Heinemann)*

Tu je čas siliranja koruze

Kaj vse je treba narediti, da bo silaža dobra

Letos smo sadili koruso precej pozno, vendar zaradi ugodnih vremenskih razmer kaže koruza kar lep pridelek. Na naših živinorejsko usmerjenih kmetijah je pridelek koruze pomemben, poniekod celo najpomembnejši vir krme za govedo. Večji del koruze se pospravi v obliki sira, ki je odlična krma za pitanje govedi in primeroma ob ustrezni dolmilni krmni tudi za prirejo mleka.

Na naših kmetijah želimo pridelati čim bolj kvalitetno silažo. To se nam je v zadnjih letih v veliki meri posrečilo, saj kažejo kemične analize na splošno zelo dobre sira, ki jih pridelajo naši kmetje. Mnogo več hib je pri krmiljenju teh sira, ker se dolopljujejo z neustreznim izkrmljanjem ali pa kmetje poleg koruzne siraže krmijo le nekaj sena brez dodatka beljakovin in mineralov. Precej težav pa imajo kmetje s plesnjenjem in z nadnadnim vremenjem siraže.

Kot velja, da dobro vino lahko pridele iz zdravih in čistih sodov, tako velja, da dobre siraže ne dobimo iz plesnivih in zanemarjenih silosov. Stene silosov morajo biti čiste in po možnosti zaščitene s premazom. Že pred siliranjem pravimo vse potrebno za pokrivanje in obtežitev, da bomo po končanem siliranju silos čim hitreje pokrili in tako

zelo pomemben je prav čas siliranja.

Kmet, ki imajo težave z plesnenjem in naknadno fermentacijo siraže, propočemo, da silirajo v voščeni zrelosti, ko ima koruza rastlina 29 do 32% suhe snovi.

Kmetje, ki imajo večji dnevni odvzem siraže in jo lahko dobro stoličo,

lahko silirajo v pozni voščeni zrelosti, ko ima rastlina 32 do 35% suhe snovi.

Bolj ko je rastlina suha, več ima hranilnih snovi. S tem pa se povečuje tudi možnost kvarjenja siraže, ki povzroči večjo škodo, kot je korist zaradi večje vsebnosti hranilnih snovi pri bolj zreli rastlini. Tega dejstva se moramo zavedati, ko se odločamo za termin siliranja.

Kako ugotovimo, kdaj je koruza v voščeni zrelosti? Najzasljujejo bomo ugotovili pravi čas siliranja, če bomo opazovali pomik mlečne črte na zrnju.

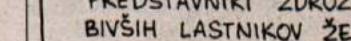
Mlečna črta je meja med že zrelim (trdim) in mehkim skrombo na koruznem zrnu. Če je črta na treh četrtinah zrnu — torej je trda le ena četrtnina škroba — je koruza v zgodnji voščeni zrelosti in ima 29% suhe snovi. Ko je mlečna črta na polovici zrnu, je koruza v polni voščeni zrelosti, in ko je le še ena četrtnina škroba v zrnu mehkega, nastopi pozna voščena zrelost, ko ima koruza rastlina okoli 35% sušine. Mlečno črto opazujemo pri čez sredino prelomljenem kozurnem storzu, ki smo ga utrgali 4 do 5 m od roba njive. Pregledamo več storžev. Ta metoda za ugotavljanje zrelosti je natančnejša od preizkusa z nohtom.

Inž. STANE BEVC

VETERINARJI, NE SVETOVALCI

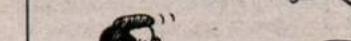
ČRNOVELJ — V prejšnji številki Dolenjskega lista je bil v prispevku z naslovom »V kmetijstvu še veliko neznank« na tej strani objavljen citat predsednika črnomaljske podružnice SKZ-LS Janka Bukovca, če da so kmetijski svetovalci že tako dragi, da pri teltivi »odnesajo« s sabo celo tele, če pridejo v nedeljo, pa še kravo. V resnicigre za predrage veterinarje in ne svetovalce, zato se prizadetim opravičujemo.

GOSPOD PREDSEDNIK, PREDSTAVNIKI ZDROUŽENJA BIVŠIH LASTNIKOV ŽELIJO GOVORITI Z VAMI...

Na naslovu »V kmetijstvu še veliko neznank« na tej strani objavljen citat predsednika črnomaljske podružnice SKZ-LS Janka Bukovca, če da so kmetijski svetovalci že tako dragi, da pri teltivi »odnesajo« s sabo celo tele, če pridejo v nedeljo, pa še kravo. V resnicigre za predrage veterinarje in ne svetovalce, zato se prizadetim opravičujemo.

GOSPOD PREDSEDNIK, PREDSTAVNIKI ZDROUŽENJA BIVŠIH LASTNIKOV ŽELIJO GOVORITI Z VAMI...

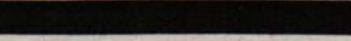
Na naslovu »V kmetijstvu še veliko neznank« na tej strani objavljen citat predsednika črnomaljske podružnice SKZ-LS Janka Bukovca, če da so kmetijski svetovalci že tako dragi, da pri teltivi »odnesajo« s sabo celo tele, če pridejo v nedeljo, pa še kravo. V resnicigre za predrage veterinarje in ne svetovalce, zato se prizadetim opravičujemo.

GOSPOD PREDSEDNIK, PREDSTAVNIKI ZDROUŽENJA BIVŠIH LASTNIKOV ŽELIJO GOVORITI Z VAMI...

Na naslovu »V kmetijstvu še veliko neznank« na tej strani objavljen citat predsednika črnomaljske podružnice SKZ-LS Janka Bukovca, če da so kmetijski svetovalci že tako dragi, da pri teltivi »odnesajo« s sabo celo tele, če pridejo v nedeljo, pa še kravo. V resnicigre za predrage veterinarje in ne svetovalce, zato se prizadetim opravičujemo.

GOSPOD PREDSEDNIK, PREDSTAVNIKI ZDROUŽENJA BIVŠIH LASTNIKOV ŽELIJO GOVORITI Z VAMI...

Na naslovu »V kmetijstvu še veliko neznank« na tej strani objavljen citat predsednika črnomaljske podružnice SKZ-LS Janka Bukovca, če da so kmetijski svetovalci že tako dragi, da pri teltivi »odnesajo« s sabo celo tele, če pridejo v nedeljo, pa še kravo. V resnicigre za predrage veterinarje in ne svetovalce, zato se prizadetim opravičujemo.

GOSPOD PREDSEDNIK, PREDSTAVNIKI ZDROUŽENJA BIVŠIH LASTNIKOV ŽELIJO GOVORITI Z VAMI...

Na naslovu »V kmetijstvu še veliko neznank« na tej strani objavljen citat predsednika črnomaljske podružnice SKZ-LS Janka Bukovca, če da so kmetijski svetovalci že tako dragi, da pri teltivi »odnesajo« s sabo celo tele, če pridejo v nedeljo, pa še kravo. V resnicigre za predrage veterinarje in ne svetovalce, zato se prizadetim opravičujemo.

GOSPOD PREDSEDNIK, PREDSTAVNIKI ZDROUŽENJA BIVŠIH LASTNIKOV ŽELIJO GOVORITI Z VAMI...

Na naslovu »V kmetijstvu še veliko neznank« na tej strani objavljen citat predsednika črnomaljske podružnice SKZ-LS Janka Bukovca, če da so kmetijski svetovalci že tako dragi, da pri teltivi »odnesajo« s sabo celo tele, če pridejo v nedeljo, pa še kravo. V resnicigre za predrage veterinarje in ne svetovalce, zato se prizadetim opravičujemo.

GOSPOD PREDSEDNIK, PREDSTAVNIKI ZDROUŽENJA BIVŠIH LASTNIKOV ŽELIJO GOVORITI Z VAMI...

Na naslovu »V kmetijstvu še veliko neznank« na tej strani objavljen citat predsednika črnomaljske podružnice SKZ-LS Janka Bukovca, če da so kmetijski svetovalci že tako dragi, da pri teltivi »odnesajo« s sabo celo tele, če pridejo v nedeljo, pa še kravo. V resnicigre za predrage veterinarje in ne svetovalce, zato se prizadetim opravičujemo.

GOSPOD PREDSEDNIK, PREDSTAVNIKI ZDROUŽENJA BIVŠIH LASTNIKOV ŽELIJO GOVORITI Z VAMI...

Na naslovu »V kmetijstvu še veliko neznank« na tej strani objavljen citat predsednika črnomaljske podružnice SKZ-LS Janka Bukovca, če da so kmetijski svetovalci že tako dragi, da pri teltivi »odnesajo« s sabo celo tele, če pridejo v nedeljo, pa še kravo. V resnicigre za predrage veterinarje in ne svetovalce, zato se prizadetim opravičujemo.

GOSPOD PREDSEDNIK, PREDSTAVNIKI ZDROUŽENJA BIVŠIH LASTNIKOV ŽELIJO GOVORITI Z VAMI...

Na naslovu »V kmetijstvu še veliko neznank« na tej strani objavljen citat predsednika črnomaljske podružnice SKZ-LS Janka Bukovca, če da so kmetijski svetovalci že tako dragi, da pri teltivi »odnesajo« s sabo celo tele, če pridejo v nedeljo, pa še kravo. V resnicigre za predrage veterinarje in ne svetovalce, zato se prizadetim opravičujemo.

GOSPOD PREDSEDNIK, PREDSTAVNIKI ZDROUŽENJA BIVŠIH LASTNIKOV ŽELIJO GOVORITI Z VAMI...

Na naslovu »V kmetijstvu še veliko neznank« na tej strani objavljen citat predsednika črnomaljske podružnice SKZ-LS Janka Bukovca, če da so kmetijski svetovalci že tako dragi, da pri teltivi »odnesajo« s sabo celo tele, če pridejo v nedeljo, pa še kravo. V resnicigre za predrage veterinarje in ne svetovalce, zato se prizadetim opravičujemo.

GOSPOD PREDSEDNIK, PREDSTAVNIKI ZDROUŽENJA BIVŠIH LASTNIKOV ŽELIJO GOVORITI Z VAMI...

Na naslovu »V kmetijstvu še veliko neznank

Črnomaljski drobir

DRUGI ČASI, DRUGAČNI OBIČAJI — Eden od gospodov, ki služuje v občinski upravi in mora na skoraj vsaki sej zborov občinske skupščine službeno kaj povedati, je imel do nedavnega navado prisotne nagovoriti s »spoštovane tovarišice in tovarniški. Časi so se zamenjali, sedaj so bolj v rabi gospe in gospodje, čeprav se nekateri še vedno nagibajo k realsocialističnemu naslavljaju. Ker pa je s čela ljudem težko prebrati, kaj jim bolj leži, se je omenjeni občinski gospod odločil, da bo nadaljnje prisotne naslavljaj zgolj s »poštovani...« Tako naslavljanje je primerno za vse člane in sisteme.

KOČEVARJI, NA JURIŠ! — Nekateri Črnomaljci se precej razburjajo, ker je nekaj deset kočevarskih vasi na obrobu Kočevskega Roga povsem praznih, nihče od odgovornih v občini pa se ne zgne, da bi na naselja začela znova oživljati. Saj je res težko pognati ljudi v tisto že precej zaraščeno, posebno še, ker niti strokovnjaki ne vedo, kakšen kriterij bi pri tem upoštevali. Predlog: za začetek naj začnejo z osvajanjem kočevarskih vasi vsi, ki se pišejo Kočev.

PREPRIČEVANJA — Ena od vodilnih gospa v semiški Iskri se je ob nedavnom obisku visokih možov z republike zacetila, kako je lahko dr. Dušan Plut, sicer njen nekdanji sošolec, prišel med mirovne, ko pa se je kot kratkohlačnih tako rad pretepel. »Na ta način se lahko nadzorejem,« je pojasnil Dušan. Če jo je s tem odgovorom prepričal ali ne, ne vemo, zagotovo pa je, da je ni uspel s svojo razlagom ekonomskih zakonitosti prepričati ministra Šestka.

Drobne iz Kočevja

NI TREBA KRASTI — V trgovini Kmetovalec prodajajo mlečno koruzino, primerno za pečenje in kuhanje. Kilogram stane 4 din. Tako ljubiteljem pečene kruze na bo več treba krasti koruzino po družbenih in zasebnih njivah, kar nekateri počenjo že leta.

VOLILIN BICIKEL — Ivan Kramberger je med lanskim predvolilnim kampaњom v Kočevju podaril večjo vsto denarja otroku Davidu, češ da je potreben pomoci. Za ta denar so mu doma nakupili razne potrebščine in tudi kolo. Pred kratkim je bil Ivan Kramberger spet v Kočevju. Mali David ga je takoj poznal in ga vprašal, kdaj bodo spet volitive. Ivan ga je vprašal, zakaj bi rad to vedel. David pa se je odredil: »Zato, da vem, kdaj bom spet dobil bicikel.«

RAZNE POTREBŠČINE — V trgovini Kočevskega tiska prodajo največ raznih skupščinskih potrebščin. Sicer pa je to trgovina z mešanim blagom. Roba je res precej mešana, saj je med šolskimi potrebščinami tudi dokaj pestra izbira ženskih blakč.

Ribniški zobotrebci

PRVI ŠOLSKI DAN — V ribniški občini je prvi šolski dan minil mirno. Pometnih nesreč ni bilo, saj so miličniki posostreno nadzorovali promet. Razen tem, da so miličniki obiskali vse šole v občini in imeli razgovore z učenci in njihovimi staršimi pa tudi z obiskovalci male šole in njihovi starši.

OKTOBRA SELITEV — V objekti nove Oničeve hiše se bo selitev začela predvidoma oktobra. Zdaj urejajo okolico. Vsa dela bodo končana do roka, če ne bo nagađalo vreme.

PODOBE GALLUSOVEGA ČASA — Knjigo s tem naslovom, katere avtor je zgodovinar Jurij Mikuž, je možno še do 15. septembra naročiti po prednaročniški ceni 300 din pri občinski skupščini v Ribnici ali v Miklovi hiši.

MIRNO NA SEJMU — Ribniški sejem je kljub razburkanim časom minil mirno, celo tativ in bilo.

Trebanjske iveri

STAVKA — Ko so delavci trebanjske občinske uprave zvedeli, da jim občinski izvršni svet ni povisil plač za 18,4 odstotka od julija dalje, kot je to določila republiška vlada in so jo povod po Slovenski pridno ubogali, le Trebanjci so bili bolj zagroženi s stavko. Se več, delavci so sklenili, da bodo tožili trebanjsko vlado, pri čemer uživajo vso podporo svojega samostojnega sindikata občinske uprave. Delavcem lahko v tolažbo prišpremimo le to, da je bila točka o plačah daleč najdaljša in najbolj mučna na zadnji seji vlade, bilo je ducat predlogov in glasovanj, na koncu pa se je izčimil sklep o povisjanju plač šele s septembrom, ob čemer je predstavnica živilstva domala zavirkala od zadovoljstva.

ODOJEK — Trebeljanski mini župan Urek je izgubil stavbo s Tometom Cvetačnom, izvajalcem zemeljskih del, po zdobitev Radenskega klanca. Urek ni verjet, da bo cesta pravočasno nared za odprtje. In ko je tole Urek pripovedoval ovi odprtivi mu sploh ni bilo tako hudo prišrecu, kot bi morda kak Gorenjec mislil.

DEPONIJE — Sploh ne bi bilo slabo, če bi se morebiti kakšen inšpektor malo spotkal bil ob smetišču v Prelešu, na glinišču bivše operekarne. Kajti brez posebnih težav bi odkril marsikaj.

IZ NAŠIH OBČIN

Lahinja le kanal

Poginu rib ob rob

ČRNOMELJ — Lani sta bila v Lahinja v Črnomelju dva poginu rib, drugi, ki je bil 3. septembra, je bil množičen, saj so ribiči ocenili, da so poginule ribe tehtale okrog 300 kg. Ko so ribiči že upali, da bodo ribe letos le uše nesreči, je konec pretrelega tedna zopet prišlo do pogina. Tokrat je bilo poginulih rib manj kot lani, le okrog 100 kg, ker jih veliko več niti ni v tej reki.

Črnomaljski ribiči ocenjujejo, da je bila koncentracija umazanje tokrat govorito večja kot lani. Ta koncentracija se ob nizkem vodostoku močno poveča v Lahinja, ki je že zelo umazana, postane tako za življenje živali v njej povsem neprimerena. Celo rastline je že obdano z debelo plastjo umazanja, ob reki in v njej uspevajo le še najbolj odporne rastline, številne vrste pa so že odmrle.

Ribe so poginile od Flekovega mlina navzdol, od tam torej, kjer se Lahinja izliva črnomajska kanalizacija. Kot je povedal predsednik črnomaljske ribiške družine, Stane Muhič, je označevalce veliko, s prstom pa ne moreja pokazati na nikogar. »Najhuje je, da nimamo nikakršnih sredstev, da bi lahko pomagali. Nesreči bi lahko omilili vsaj z dovanjanjem sveže vode, a kaj, ko zaradi suše tudi te ni,« je potonal Muhič.

Črnomaljski ribiči so tudi tokrat poslali vodo v analizo, še sedanja skoraj zagotovo vede, da bosta rezultat raziskav in vzrok pogina takšna kot lani, to je pomanjkanje kisika. Rešitev pa je le ena: zmanjšati odpalke. Idealna rešitev bi sicer bila čistilna naprava, a je za nje gradnjo premalo denarja in je zagotovo še ne bo leta in leta. Lahinja, v katero se izlivajo odpalke nekaj tisočglavega mesta, pa je postala že slabša kot kanal, ki ima vsaj to prednost, da je ozek. Nekaj ponos Črnomaljev je danes njihova sramota.

M. B.—J.

KROFI, OB KATERIH MINE TEK

ČRNOMELJ — V prodajalni črnomaljske kmetijske zadruge na tržnici imajo krofe zložene kar na pultri, tako da jih kupci lahko otipavajo, vane kihajo in kašljajo. Da tak način prodaje ne spada k belokranjski folklori, da služiti že to, da je »udomčen« zgolj na tržnici. Zato bi bilo dobro, da odgovorni čimprej poskrbijo za to več kot le lepotino napako pri prodaji preden kakšen siten kupec, ki se mu upira nakup takšnih krofov, ki ne poklice sanitarnega inšpekторja.

PREMALO O REŠITVI — Na sejni delavskega sveta Eurotransa Ribnica, ki je bila 9. septembra, so delavci spet dokazovali, da so bili z »rabokupom« opeharjeni, da imajo zaradi njega le izgubo in da je treba škodljive pogodbe razveljaviti. Pravna zastopnica pa je opozarjala, da sklenjene pogodbe veljajo in jih ni mogoč razveljaviti, čeprav je do njih prišlo na osnovi ponarejenih dokumentov ter da je kazensko in materialno mogoč preganjati le prejšnjega direktorja. V razpravi je sodeloval tudi predstavnik občinske skupščine Ribnica, Peter Levstek, ki je poudaril, da je bil »rabokup« s strani vodstva Eurotransa predstavljen občinski skupščini kot odlična poteza, ki bo omogočila podjetju boljše in uspešnejše poslovanje. O pojasnilih v.d. direktorja Eurotransa, Zlate Zaletela, pa je menil, da žal prisotnim ni predstavljal popolnega programa rešitev tega podjetja.

RIBNICA — Delavci Eurotransa Ribnica izražajo bojazen, da bodo ostali brez osnovnih sredstev (kamionov), brez dela in torej brez možnosti za preživljavanje. Zato smo zaprosili v.d. direktorja Eurotransa Zlate Zaletela, ki opravlja to dolžnost od 15. julija, naj nam odgovori na nekaj vprašanj.

Delavci opozarjajo na mnoge nepravilnosti — Eurotrans, tudi na ponaranje zapisnikov in zaključnih računov itd. — »Vse to raziskujejo pravobranilstvo, SDK, UJV. Nekatere nepravilnosti so že ugotovili. Dokler pa se o vsem ne izreče sodišče, ne moremo reči nič dokončnega. O starih zadevah niti ne bi rad govoril, pač pa le o tistih, odkar sem prevzel to dolžnost.

19. avgusta sem podal delavskemu svetu poročilo, v katerem ugotavljam, da je firma podkapitalizirana, ker je preveč investirala, in to iz tekočih prilivov v dolgoročne naložbe. Obresti so prehitale možnosti odplačevanja. Dolgov so naraščali. To pa nam je uspelo zdaj že zaustaviti. Zadolženost znaša 200 milijonov din, od tega je dobra polovica kratkoročnih kreditov. Glavni upnik je banka.«

Delavci menijo, da je Eurotrans zrel za stečaj in da se s stečajnim postopkom odlaša le zato, da bo minil rok, ko bodo najemniki vozil-rabokupci postali zakoniti lastniki vozil, in da tako ta vozila ne bodo šla v stečajno maso.

»Uvedba stečajnega postopka je odvisna od banke, saj bi bil Eurotrans nešteviljen, če bi banka uveljavila vse svoje pravice. Moja ocena pa je, da je podjetje boljje sanirati, saj to daje večje varstvo vsem udeležencem.«

Podjetje je ostalo skoraj brez vozil. Tudi število zaposlenih se je močno zmanjšalo. Kakšna bo bodočnost podjetja in delavcev?

»Po rabokupnih pogodbah je oddanih preko 100 vozil, podjetju pa jih je ostalo 19. Od lanskih 340 zaposlenih

Begunci prihajajo

Ne poznajo vseh pravic in dolžnosti

KOČEVJE — Kaj delati in kako ukrepati, če bo begunce iz krajev na Hrvatsko, kjer potekajo boji, vedno več? O tem so razpravljali na nedavni seji predsedstva občinskega odbora Rdečega križa. Občina Kočevje ima nameč najdaljšo medjo s Hrvatsko, razen tega je tu zapošljen veliko ljudi iz južnih krajev, tudi iz Hrvatske.

Trenutno je v kočevski občini 6 begunkovih hrvatskih družin. Vse so se nastanile pri sorodnikih. Občinski odbor RK po dogovoru z republiškim vodstvom prispeva na 4-člansko družino naročilnicu za hrano za 2.000 din, kar naj bi zadostovalo za mesec dni. Dosej so prispevali za begunce še: 2.000 din Mercator, neka družina iz Kočevja vrečko s hrano, prispevki za hrano pa jih je bila sicer denarna pomoč 2.000 din skromna. Občinski odbor RK pa je že dobil novo navodilo, po katerem naj v občini ne izdajajo več naročilnic, s katerimi bi begunci kupovali hrano, ampak bo paketi s hrano za begunce pripravil RK Slovenije, ki bo dobil hrano cenej iz državnih rezerv. Seveda so se naprej dobrisko prispevki v gotovini, hrani ali bonih in drugem. Občinski odbor RK je doslej pomagal beguncem tudi z oblačili.

Občinski odbor RK opozarja družine, ki sprejemajo begunce, naj begunce prijavijo pri RK, da bodo dobili potrdilo o prijavi začasnega bivališča. Potem bodo lahko deležni tudi zdravstvenega varstva, ki bi ga moral sicer v celoti plačati. J. P.

Tako meni v. d. direktorja Zlate Zaletel — Delavci se boje, da bodo ob vse

IZ NAŠIH OBČIN

Tokrat udrihalo po občinski vladu

LIBERALNI DEMOKRATI — Liberalni demokrati prepričani, da se je izvršni svet ukvarjal predvsem z obrobnimi problemi, vroče teme pa puščal ob strani — Večja profesionalizacija

ČRNOMELJ — Tukajšnji izvršni svet je na zahtevo Liberalno-demokratske stranke pripravil poročilo o svojem delu od lanskega junija do letosnjega maja. Kot je zapisano na koncu obsežnega poročila, je IS opravil veliko dela, rezultati pa so na posameznih področjih različni, za kar razlogov ne gre iskatih le v delu vlade. V dolgi razpravi o poročilu in predvsem o delu IS so bili na seji zborov občinske skupščine najbolj zgornji predlagatelji te točke dnevnega reda.

Liberalni demokrati so povedali, da so domnevali, da se je IS v zadnjem času ukvarjal predvsem z obrobnimi problemi. Iz gradiva, ki ga je pripravila vlada, se sicer da razbrati, da so nekateri stvari opravili korektno, zlasti še, ko gre za različne smernice, dogovore in prizadevanja, vendar so poudarili, da zanje štejejo le opravljene naloge, ki jih je znatno manj in tej poročilu potrdijo njihove domneve. S tem pa se odpričajo tudi vprašanje, ali vlada še zaslubi podporo.

Potem so liberalni demokrati natrosili celo rešto kritik na račun izvršnega sveta. Tako je bilo po njihovem mnenju pri sodelovanju občinske vlade z republiško storjenega veliko manj, kot so pričevali. Niti enkrat se ni službeno oglašil predsednik Peterle. V občini se ni spremenilo veliko na bolje glede na delo prejšnje vlade, primerjava med obema vladama celo počake, da gre za enake metode, besednjak, sprenevedenja. Če je nekdo sveto služil staremu režimu, se mu prilagajal in pravočasno klanjal, mora biti — po mnenju liberalnih demokratov — hudičev premeten hinavec, da lahko počne tudi sedaj, v demokratičnem sistemu. Sicer pa so predsedniku vlade priznali, da je veliko govoril, a se komaj dotaknil nekaterih področij, kot na primer gospodarstva, ki gre v občini naglo navzlordi. Sicer pa je tudi nemogoče, da bi bila vsa poplava besed v poročilu o delu vlade, ki je

pravzaprav bolj plan dela, tudi urednica. Toda nekatera področja so vsaj na široko obdelana, besede o kulturi pa je potreben iskati skoraj s povečevalnim steklom. Pri tem se vlada posipa s peperom, rekoč, da omema sredstva na tem področju ne omogočajo večjih aktivnosti. Tako so v LDS prišli do zaključka, da je beseda »kultura« njihovi vladi

pravzaprav bolj plan dela, tudi urednica. Toda nekatera področja so vsaj na široko obdelana, besede o kulturi pa je potreben iskati skoraj s povečevalnim steklom. Pri tem se vlada posipa s peperom, rekoč, da omema sredstva na tem področju ne omogočajo večjih aktivnosti. Tako so v LDS prišli do zaključka, da je beseda »kultura« njihovi vladi

M. BEZEK — JAKŠE

V Gorenju zopet delajo

Po skoraj treh mesecih zastoja stekla proizvodnja hidrostatov — Čakajo na dele za kompresorje

ČRNOMELJ — V začetku tega tedna je po skoraj trimesčni prekiniti znova stekla proizvodnja v črnomaljski tovarni Kompresorji, sicer poslovni entitet Gorenja GA. Sredi junija so našreč, potem ko je bilo prekinjeno sodelovanje z Danfossom, prenehali izdelovati kompresorje. V pričakovanju, da bo prekinitev hidrostatov za pralne stroje. Pripravili so ga v sodelovanju s tolminskim Metal-fleksom. Črnomaljske izdelke bodo prodajali na domaćem in tujem trgu.

Po besedah vodnika, Avgusta Sušca, imajo v Črnomelju možnosti za razširitev bodisi tega ali vzporednega programa, vendar kaj bolj natančno ne moreti. Seveda se bodo odločili za tisti program, ki bo finančno najbolj sprejemljiv. »V Črnomelju ni namreč doslej prišel niti en sam dinar za prestrukturiranje poročvodnje v tukajšnji entiteti, čeprav so za ta namen z republike denar namenili. Zato si stejemo še v toliko večji uspeh, da nam bo uspelo zopet zaposlit vseh 160 delavcev, četudi so izpolnjeni vsi zakonski pogo

Problem je, da ljudje ne izvedo

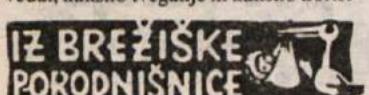
Prihodnost jedrske elektrarne skozi »zeleno« optiko: zaprtje objekta — I. Tomše: Ne povedo, kakšno je v resnici tveganje — Nadzor civilne organizacije

BREŽICE — Delovanje jedrske elektrarne v Krškem je bolj ali manj stalna tema pogovorov v Posavju. Posebno pozornost je pritegnila pred časom, ko je armada posredno in direktno ogrožala naprave nuklearke. Prihodnost elektrarne so v Posavju uvrstili pred kratkim tudi na dnevne rede sestankov nekaterih političnih ustanov. Kaj menijo o prihodnosti nuklearke Zeleni v Brežicah in tudi Sloveniji, smo se pogovarjali z Ivanom Tomšetom, predsednikom občinskega odbora Zelenih Brežice.

Obstaja samo ena možnost, in ta je zaprtje nuklearke, kajti jedrska elektrarna pomeni po Tomšetovem preprincanju izredno veliko tveganje, kar so

• Ivan Tomše, ki je tudi predsednik slovenske parlamentarne komisije za proučevanje okoliščin izgradnje in delovanja JEK, trdi, da potrebujemo civilno organizacijo, ki mora imeti dostop do vseh informacij glede jedrske elektrarne. Republiška uprava za jedrsko varnost po njegovem ne obvešča o nevarnosti, ki jo za okolje predstavlja tak objekt, kot je nuklearna elektrarna.

pokazale tudi nekatere nesreče v sestovnem merilu. Še nihče pri nas ni povedal, kakšno tveganje in kakšno korist

Ivan Tomše

VOJNA V SLOVENIJI NA NOVEM PAPIRJU

KRŠKO — V Vidmu so proizvedli od sredine julija do začetka septembra na rekonstruiranem papirnem stroju 1 skupno 3.500 ton različnih vrst papirja. Pred dnevi so v krški papirci začeli proizvajati pigmentirane papirje na bazi odpadnega papirja, ki pomenijo novost na evropskem trgu. Tovrstni papirji bodo zaradi dobrih lastnosti lahko v marsičem nadomestili brezlesni papir, kar pomeni, da jih bodo lahko uporabili tudi za tiskanje knjig. Prva knjiga, tiskana na pigmentiranem recikliranem papirju, bo »Vojna v Sloveniji« v angleškem jeziku.

- Trgovci vsega sveta pripadajo isti religiji. (Heine)
- Poezija je religija brez upanja. (Cocteau)

Jesenji vrhunc nezaposlenosti

V Posavju največji — kar stodstotni — porast brezposelnih v krški občini

SEVNICA — V Posavju še nadalje upada povpraševanje po delu, saj so na enoti republiškega zavoda za zaposlovanje v Sevnici imeli v prvem letošnjem polletju za 12 odstotkov manjše število javljenih potreb po delavcih in pripravnih kot lani. To pripisujejo zlasti zmanjšanemu zaposlovanju v krški občini. V Posavju so tako evidentirali 839 potreb po delavcih, od tega 320 v brežiški, 296 v krški in 223 v sevniški občini.

Kot poudarja direktor enote republiškega zavoda za zaposlovanje v Sevnici Tone Koren, se težišči povpraševanja prenese na trgovino, obrtne in osebne storitve, gospodstvo, zdravstvo in socialno varstvo in ne ostaja zvečine na področju industrije. V teh dejavnostih, razen socialnega varstva, se poraja tudi največ novih podjetij in obrtnikov. Opazno je izboljšanje izobrazbenih sestav potreb, manjši pa je dejel potreb po nekvalificiranih in priučenih delavcih. Še vedno pa navkljub naraščajoči brezposelnosti in njeni raznoliki poklicni strukturi ugotavljajo dokaj nizek odstotek pokritja registriranih potreb.

delo pretežno moški, je pa precej latentno nezaposlenih žensk, zlasti gos-

• Spriči izvajanja nekaterih ukrepov aktivne politike zaposlovanja, kot so sofinanciranje opravljanja pravništva, javna dela itd., ki vsaj trenutno blazijo nezaposlenost in jene posledice, je nižji delež prvih iskalcev zaposlitve. Porast teh pa je v Posavju že na obzoru; vrhunc naj bi dosegel jeseni, ko se bo v evidencah nezaposlenih znašla večina generacijskega priliva iz šol.

podinj, ki se niti ne prijavljajo na zavodu, čerav bi se bile tudi same rade zaposlike.

P. P.

Ceste in telefoni kot rakava rana

V krajevni skupnosti Šentjanž ne čakajo križemrok — Težavno vzdrževanje 145 km cest — Prizadevnejšim kmetijam prednost — Dela se škoda

ŠENTJANŽ — V demografsko ogroženih krajevnih skupnostih, kakršna je v sevniški občini nedvomno tudi Šentjanška, so krajan zvečine že zdavnaj spoznali, da ne morejo zgolj opozarjati na svojo zapostavljenost in krvice, temveč skušajo po svojih močeh kar največ sami postoriti.

• Le še ponekod nekateri samo čakajo, da bo nekaj padlo z neba, toda ti časi so nepreklicno za nami! Drugi spet pozabljajo, da so že nekaj dobili oz. da se jesi skupnimi močmi vendarle nekaj nadredilo v njihovem predelu in da morajo pač zdaj malo počakati, da pridejo na vrsto še drugi. Vedeti pa je treba, da smo doslej iz občinskega proračuna od odobrenih 120.000 din za komunalne dejavnosti za leto dobili 96.080 din in da se ne delati čudežev ob dejstvu, da imamo v KS kar 145 km cest! — je povedal Ciril Brečko, namestnik predsednika sveta KS Šentjanž.

Redno vzdrževanje cest je dovolj velik zalogaj za Šentjanž. Kadar naredijo še kaj več, denimo, da razširijo mak-

Z akcijo do manjkajočih lesnih zalog

V Vidmu naj bi do 15. t. m. nabavili les za celulozo

KRŠKO — Kot predvidevajo v Vidmu, bodo 15. septembra znova začeli proizvajati celulozo, potem

Anton Vodišek

OBLETNICA KRŠKEGA GASILSKEGA DRUŠTVA

KRŠKO — Gasilsko društvo Krško praznuje v teh dneh 120-letnico delovanja. V čast visoki obletnici je dodobra obnovila dom, jubilej pa bo zabeležilo tudi sodelovanje priznani članom. Priznanja bodo v društvu izročili na pravoslavi, ki bo jutri ob 18. uri v veliki dvorani gasilskega doma v Kršku.

ENAINTRIDESET NOVIH

KRŠKO — Nuklearna elektrarna Krško je v avgustu proizvedla 348.720 MWh električne energije, kar predstavlja neto količino. V tem mesecu je uskladiščila 31 sodov s srednjerasadiaktivnim materialom, skupno pa je bilo v skladnišču za nizko- in srednjerasadiaktivne odpadke ob koncu avgusta 8.185 sodov z omenjeno snovjo. Meritve savske vode so pokazale, da se je voda v reki v omenjenem mesecu povprečno segrevala za 1,98 stopinje Celzija, maksimalno pa za 2,66, kar je torej pod dovoljenimi 3 stopinjam. V avgustu je bila elektrarna povprečno izkoriščena 75,6 odstotno.

Videm je v preteklih mesecih res bil na temen z denarjem, s katerim bi lahko kupil les, vendar je po Vodiškovi oceni eden glavnih vzrokov za pomanjkanje surovin za celulozo povprečno preveden sekranja lesa, uvedena v Sloveniji. Med razlogi je tudi vojna na Hrvaškem, zato kateri Videm ne dobi hladovine od karlovskeh in drugih gozdarjev v sosednji državi.

Da bi si zagotovil zadostne ali vsaj minimalne količine lesa in s tem laže prebrodili posledice omejitev in državljanske vojne, je Videm organiziral odkup lesa s posebno akcijo. Tudi na ta način naj bi si do 15. t. m. tovarna zagotovila dovolj surovin za proizvodnjo celuloze do konca leta. Šlo bi za preko 300 tisoč kubikov, kar bi zato tudi minimalno zimsko zalogu lesa, »kajti ustavitev proizvodnje v zimskem času bi zaradi načina dela pomenila za Videm zelo veliko gospodarsko škodo,« je povedal Vodišek.

V omenjeni akciji Videm odkupuje les neposredno od kmetov ter preko gozdnih gospodarstev, zadrug in zasebnih firm, registriranih za odkup lesa. Odkup lesa so skladno s potrebbami dokaj poenostavili. Prodajalec lesa odpre žiro račun, vsa druga različna administrativna opravila pa opravi kupec lesa pri prevzemu hladovine.

L. M.

Da bi se sedaj na tržišču bolje znašel, če bi ga v preteklosti razvijali celovito. Toda danes je po Plutovem mnenju močan samo v tehničnem delu, medtem ko je v tržnem slab. »Za naprej so imeli zelo malo posla ali pa nobenega. Ta firma je poslovala brez strategije na tržnem področju. Dobivala je bel kruh na Vzhodu, ko pa so naročila iz Sovjetske zveze in Poljske usahlila, so nastopili problemi. Niso iskali alternativnih proizvodnih programov, niso se povezovali z močnejšimi partnerji in niso se razvili, zdaj je lahko ugotovil Dušan Plut. Eden od vzrokov za zanemarjanje tržišča je bila po njegovem tudi kriza vedenja, v kateri je bilo podjetje dalj časa in ga je izčrpavala.

L. M.

Sop se sedaj na tržišču bolje znašel, če bi ga v preteklosti razvijali celovito. Toda danes je po Plutovem mnenju močan samo v tehničnem delu, medtem ko je v tržnem slab. »Za naprej so imeli zelo malo posla ali pa nobenega. Ta firma je poslovala brez strategije na tržnem področju. Dobivala je bel kruh na Vzhodu, ko pa so naročila iz Sovjetske zveze in Poljske usahlila, so nastopili problemi. Niso iskali alternativnih proizvodnih programov, niso se povezovali z močnejšimi partnerji in niso se razvili, zdaj je lahko ugotovil Dušan Plut. Eden od vzrokov za zanemarjanje tržišča je bila po njegovem tudi kriza vedenja, v kateri je bilo podjetje dalj časa in ga je izčrpavala.

Sevniški paberki

LASTNINJENJE — Se obetajo ob zakonodaji o denacionalizaciji in lastninjenju nove afere in aficer? Govor te sudi v sevniški občini najde vsaj nekaj takih, ki niso zadovoljni bodisi s temi občini in podjetjih. Ali gre zgolj za nepriznavanje, nerazumevanje, nevočivost ali morebiti celo za kaj hujšega, bo kaj kročati pokazal čas, saj poniekod temperature prečez naglo narašča.

BANKROT? — V vodstvu sevniške krajne skupnosti resno razmisljujo odkupitvi KS, ker preprosto ne vidijo, da bi dobili denar vsaj za nekatero komunalno dejavnost, ki bi zaposlile šest desetih zaposlenih. Trije delavci so že na izkazovali po 5.400 DEM, kot so poznali zadnji predračuni pred tremi leti. Zdaj čaka v zemlji zakopani kabel kot mrtev kapital, na tleh pa že četrto leto trohnoji drogovi. Vsako za telefon zainteresirano gospodinjstvo je namreč moralno prispevati še po štiri drogove.

MASKE — Ker se je nekaj zatakljivo pri uvozu zaščitnih mask, so le-te v oddajenje občine, torej tudi v sevniški, prispokojeno pozno. Republiški štab za civilno zaščito je ocenil, da bi v občini potrebovali 6.000 mask. Ker pa je sevniški Mercator dobil maske šele po 12. juliju, je prevezel le polovico te količine. Do 6. avgusta so prodali le 642 mask. 2358 mask naj bi obdržali kot rezervo zaradi morebitne poznje potrebe. Na občinskem sekretariatu se notranje in obrambne zadeve namestajo vse te maske razdeliti gasilskim društvenim občinam.

VOJNA ŠKODA — Če je vojna ekipa v Cerkljah že tolikan mirna, da je lahko govoril o koncu vojne, se tegu da izjaviti zaradi pogovorov o vojni. Zadnjič je neka ženska, ki je rekla, da je Cerkelj, po telefonu kritizirala, da Komotar ne potrebuje nikakršne odškodnine, češ da je zadost bogat. Vojna ekipa v Cerkljah se ni sla v pozabo, očitno se začenja.

ODVISNO, KATERA STRAN — Po navralci iz vrst gozdarjev trdijo, da vsem prepođivim in predpisam navadno ljudstvo navdušeno seka velikansko lesne. Poleg sečne je menda dočka močna tudi lesna trgovina. Meščetarji, ki so menda tako hitri, da se lastnike boje pustiti svoje podte hode kjer jih lahko čeč noč ali pa še prej teri od sprehodnih prekupevalev izmaz. Gozdarji pravijo: situacija je porazna, ker za koga, bi lahko dodali, če gledamo stališča prekupevalev v lesnih taborih.

GRAD — Pred dnevi je spelj v sestavu neposredni bližini breslavskega grada Zgornje Seruge, ki je s Francijom državni sestav. Slovensko po svojem 46. vzpostavljenem omenjenega prenočevanja v dišči »perci« je prislo na izključno popotniško letalo in ne zato, ker sedanjih prebivalcev gradu ne bi imeli postelje. V najboljšem redu pa je grad v dolgih desetletjih se posredoval tak, kot uradne obljube, da ga bo kralj vendarle rešil propadanja.

OTROŠKI ŽIVŽAV

BRESTANICA — Plesni studio Krško pripravlja skupaj s trgovino Roki Breštanica otroški živžav ob bazevu Breštanici, in sicer bo prireditev to se bo to od 16. ure dalje. Za živžavo pa poldne, bodo poskrbeli z modno revijo trgovine Roki, nastopom otroškega mladinskega plesne skupine Divi iz Krškega ter z družbenimi igrami za otroke v odrasle.

Krške novice

PRIJATELJSTVO — Krčani uradno preklicali prijateljstva z Bajino Bašto, čeprav je pred kratkim krščansko demokratsko stran predlagala, naj se mu občini odpoče, itači da v sprti razpadajoči Jugoslaviji itak nihče ni več z nikomer prijatelj, kot je bil svoje dni. Uradno je eno, ne uradno pa drugo. Lep dokaz so imeli prijateljstvu med krško in drugimi občinami. Nekatere table o prijateljstvu so že deloma prebarvane na tistem mestu, kjer pa je Bajina Bašta.

SRŽ STVARI — Srži ni več. Časnik je posavje prenehali izdajati potem, ko je izšlo sedem števil. Plesali smo eno samo polete, so razočarani nad javno brezbranostjo zapisali urednik in sodelavci. Lepo bi bilo, če ne bi imeli smole. Pa se je držala. Nekaj so jih primazali za okrog 12 tisoč in propagandnih storitev. »Sreči« so sicer verjetno grešili že na začetku, da pričakovali dobitek od pisanih. Kakšen »caffee bar« ali pa solarni center v vsebinsko masazo in podobno hrani modernosti jim brez dvoje prinesli več cvenka. Tako pa stoje stvari, to je verjetno v dogajanja.

POSLI — V zvezi z obrtništvom in poslovi se bodo v Krškem in okolici spričali, da bo hudič vesel. Krije je bilo nekaj Malus, še bolj pa tisti še vseh desetih, ki je temu avtovožniku prisreljal del pri TES-u. Menda so kopali za okrog 12 tisoč in posluževali vodnik, ki je bil dobiti, vendar je menda smrdela, da bi odvajali vsakteri prevoznik. Zapet so trški občinski odborniki zaupali v nadzorni delovalno inšpekcijo. Kakšna bo razsodba se bo videlo, pa ve se, da je inšpekcija v Posavju na temen z denarjem in da ima zato malo ljudi, ki bi si še proučevali transko zvitost države in državljanov.

DOLENJSKI LIST

Št. 37 (2195) 12. september 1991

Komedija za množico!

Obisk pri PD Anton Aškerc v Koprivnici

KOPRIVNICA — V manjših krajih, kakršna je tudi Koprivnica, je marsikaj odvisno od volje in zanjanosti posameznikov. To morebiti še toliko bolj velja za ljubiteljsko kulturo, katere niti skuša povezati ž vrosto let 37-letnega delavca brestaniškega Tesa Blaž Sotošek. Blaž, ki si je uredil topel dom v tej kožnjarski vasi, je namreč od leta 1986 predsednik Prosvetnega društva Anton Aškerc, prej pa je bil več let podpredsednik tega društva.

»Pri nas bi radi pogosteje kaj

uprizorili, še posebej komedije, ki jih ljudje pač najlaže sprejemajo, toda nenehno se soočamo z vprašanjem, kako zagotoviti dovolj igralcev,« pripoveduje Blaž Sotošek. »Tudi režiseren v tako majhnih krajih ni na pretek, zato smo toliko bolj hvaležni učiteljicama. Malki Moškon in Sonja Simončič, ki sta žrtvovali veliko prostega časa za režijo številnih predstav, s katerimi nismo nastopali le pred hvaličnim domaćim občinstvom, ampak tudi po številnih drugih okoliških krajih. Gostovanja pred dobro napolnjenimi dvoranami so imela vedno poseben mik. Tako je bilo tudi z zadnjem predstavo. Poslednji mož, komedijo neznanega češkega pisatelja, ki smo jo letos še tretjič, in sicer je bilo to na veliko noč, uprizorili v Koprivnici, osemkrat pa smo s to predstavo gostovali, med drugim v Brestanici, Krmelju, Bistrici ob Sotli, na Blanci itd. To predstava z 10 igralki si je ogledalo več kot 2000 ljudi, in tem moramo biti zadovoljni. Upam, da bo naša dramska sekacija jeseni spet zaživelja, morda celo s kakšnim malo zahtevnejšim gledališkim delom.«

P. P.

Blaž Sotošek

Photo: P. P.

Preveč kandidatov za klavir

KOČEVJE — V kočevsko glasbeno delo se letos vpisalo do roka okoli 140 učencev, medtem ko jih je lani to šolo obiskovalo 167. Manjši vpis je posledica upadanja življenske ravni. Klub temu pa je sola popolnila vseh 24 nanovo razpisanih mest za spremem v šolo (8 za klarinet, 6 za trobila, 5 za harmonik, 3 za kitaro in 2 za violino). Največ kandidatov je bilo za klavir, čeprav v klavirski oddelki sploh niso nameravali vpisovati.

Klavirski oddelki je lani obiskovalo

56 učencev. V tej številki niso zajeti tisti,

ki so med letom iz raznih vzrokov odstopili. Štirje so lani obiskovali le nauko glasbi in ti bodo letos sprejeti na klavirski oddelki. Poleg tega je še 8 kandidatov za klavir, ki bodo sprejeti, če bo soli uspelo dobiti še enega učitelja klavirja. Ostali so se vpisali na oddelke za flauto in kljunasto flauto, klarinet, trobento, kitaro, violinino in harmoniko.

Šola ima 6 rednih učiteljev in 5 zunanjih sodelavcev. Od rednih je ena na porodniškem dopustu. Manjka jim učitelj za klavir in kitaro. Poučujejo tudi študentje glasbene akademije.

Ravnatelj šole Adi Škorjanc je povedal, da imajo pouk harmonike tudi v Fari in KS Kostel, kjer poučuje učitelj Mihelčič iz Delnic. Iz te šole so se v minulem šolskem letu prijavili na izpit v Kočevju štirje učenci 1. letnika. Vsi so napravili izpit z odličnim uspehom. Kočevska glasbena šola je imela v načrtu organizirati po en oddelek v Fari in Predgradu, če bi imela učitelja in denar; zanimanje za ustanovitev oddelka pa se kaže tudi v Osilnici.

J. P.

DANES PREDSTAVITEV PESNIŠKE ZBIRKE

NOVO MESTO — Danes, v četrtek, 12. septembra, ob 19. uri bo v Ljudski knjižnici v stavbi Glasbene šole Marjana Kozine v Jenkovi ulici 1 predstavitev pesniške zbirke Jožeta Kreseta V bazi. Avtor je doma iz Žužemberka in je po poklicu inženir.

KOŠIR V MIKLOVI HIŠI — V galeriji v Miklovi hiši v Ribnici so 1. septembra odprtli razstavo del kiparja Draga Koširja, ki bo trajala še do 21. septembra. Kipar razstavlja relife v lesu, ki jih je izdelal po risbah in opisih Valvasorjevi Slavi vojvodine Kranjske. Razstava je posvečena 300-letnici te knjige in 400-letnici smrti skladatelja Jakoba Gallusa-Petelinha, ki se je po vsem svetu in tudi v Ribnici spominjajo letos. Na fotografiji: obiskovalci si zanimali ogledujejo razstavo. (Foto: Prime)

V Krškem uvajajo abonma

Abonma za šest poljubno izbranih prireditiv iz programa Kulturnega doma Krško bo treba plačati le 950 din — Vpisovanje od jutra do konca meseca

KRŠKO — Kulturni dom Krško, ki ni več »delavški«, niti se več ne imenuje po Edvardu Kardelju, načrtuje v novi sezoni šest gledaliških predstav, šest najst glasbenih prireditiv in tri plesne nastope. Program je skrbno izbran, obseg najrazličnejše žanre in obeta kvalitetne večere. Izvajalci bodo večinsko iz drugod, izbrali pa so jih iz slovenske ponudbe, se posebej, kar zadeva gledališke predstave. V program glasbenih prireditiv pa so vključili tudi dophalni orkester Krško.

Novost sezone je abonma. Kulturni dom Krško je dal obiskovalcem možnost, da si kupijo abonmanske vstopnice za šest prireditiv iz programa, ki si jih lahko poljubno izberejo. Cena abonma je 950 dinarjev, ki je vplačljiva v gotovini ali z dvema čekoma. Abonmanske vstopnice bodo za 30 do 40 odstotkov cenejše od navadnih.

Vpisovanje v abonma bo potekalo od jutra, petka, 13., in vse do pondeljka, 30. septembra. Vpisovanje bo v pravilu doma, ki seveda želi, da bi intenzivno to čimprej opravil. Tistim, ki bodo abonma kupili do torka, 17. septembra, objavljaja Kulturni dom Krško

JUTRI OTVORITEV RAZSTAVE DEL MARIJANA TRŠARJA

NOVO MESTO — Od jutra, 13. septembra, do nedelje, 20. oktobra, bo v Dolenjskem muzeju razstavljal svoja dela akademski slikar Marijan Tršar iz Ljubljane, dolenski rojak iz Dolenjskih Toplic. To bo preglejena razstava del umetnika, ki se je uveljavil tudi s persom, kot likovni kritik in pisatelj, ter vodi likovne kolonije za Slovence po svetu v Dolenjskih Toplicah. Otvorjava slovesnost se bo začela ob 19. uri in jo bo z nastopom popestril novomeški kitarist Dušan Pavlenič. Tršarjevo delo bo obiskovalcem predstavljal umetnostni zgodovinar dr. Milček Komelj, novomeški rojak.

Tudi v »Krki« je novo šolsko leto

Izobraževalni center novomeške tovarne zdravil pripravil pester program izobraževanja in usposabljanja zaposlenih — V gosteh dr. Richard H. Green iz ZDA

NOVO MESTO — Z novim šolskim oziroma študijskim letom se vsakokrat začenja tudi sezona izobraževanja v novomeški Krki, tovarni zdravil, in to po programih usposabljanja in izpopolnjevanja zaposlenih na najrazličnejših delovnih področjih. Vse potrebne aktivnosti načrtuje, organizira in izvaja Izobraževalni center, ki ga vodi Alenka Pučko, spada pa pod Kadrovsko-pravni sektor Krke. Center pripravi za vsako sezono tudi katalog izobraževalnih programov, iz katerega je razvidno, katera nova znanja je moč pridobiti, prek kakšnih oblik izobraževanja (predavanja, seminarji, tečaji), s kakšno predhodno izobrazbo, v kolikem času ter kdaj in kje.

Za novo sezono, ki obsegata jesensko-zimsko obdobje 1991/92, je Izobraževalni center razpisal usposabljanje in izpopolnjevanje na petih temeljnih področjih oziroma za petero sklopov znanj. Prvo področje obsegata vse, kar se nanaša na vodenje in organiziranje dela, od strateških oblik vedenja podjetja, marketinga do, denimo, tehnike ustvarjalnega mišljenja. Zelo pomemben je vsebinski sklop, ki se nanaša na uspešno nastopanje na trgu, na zadeve pri pogajanjih in podpisovanju pogodb, in obsegata tudi pravila uspešnega osebnega in poslovnega komuniciranja. Drugo področje obsegata vidike dobre proizvodne prakse, tretje informatiko in računalništvo, četrto učenje tujih jezikov (od angleščine, nemščine, italijančine do ruščine) in peto najrazličnejše aktualne seminarje. Prijave interesentov že zbirajo in bodo po 20. septembra lahko postregli s podatki o tem, koliko kandidatov se je prijavilo za posamezno obliko izobraževanja.

Sicer pa so prvi seminarji, načrtovani za september, že mimo ali pa se pravkar iztekojo. Med drugim naj bi bil v torek, predvčerjšnjim, seminar o obvladovanju kakovosti, ki so ga načrtovali že za 3. julija, pa je potem zaradi agresije jugoslovanske armade na Slovenijo odpadel, danes pa se iztekata tečaji iz informatike (za Wordstar in Lotus). Sredi septembra se bodo začeli jezikovni tečaji in nekateri seminarji s področja vedenja in organiziranja dela.

• Zelo zanimiv seminar se obeta prihodnji teden na Otočcu v Garni hotelu, kjer bo v sredo, 18. septembra, predaval svetovno znani strokovnjak s področja komunikacijskih znanosti, dr. Richard H. Green iz Kalifornije, in sicer o tem Osebna uspešnost in uspešnost podjetja. Seminar je namenjen vsem, ki imajo stike s poslovнимi partnerji in strankami, ter obsegata tudi praktične primere, vaje iz komunikacijskih veščin.

V Krki in še posebej v njenem Izobraževalnem centru se nadajo, da bo nova izobraževalna sezona vsaj tako uspešna, kot je bila lanska, ko so prvič pripravili celostno ponudbo izobraževalnih programov in se je kar 1.628 zaposlenih vključilo v najrazličnejše obli-

ke interna organiziranega izobraževalnega procesa. V seminarjih o vodenju in organiziraju delu se je vključilo kar 400 ljudi, v seminarjih o dobrih prizvodnih praksah pa 280 in v jezikovne tečaje 350.

I. ZORAN

kultura
in
izobraževanje

Spomin na Barago oživlja

V Trebnjem razstava, okroglia miza in recital o misionskem škofu F. I. Baragi, rojaku iz Male vasi

TREBNJE — Kulturni oziroma duhovni del letošnje prireditve Iz trebnjskega koša, ki je bila zaradi agresije jugoslovanske armade na Slovenijo z junija prestavljena na minuli teden in je potekala od četrtega, 5., do nedelje, 8. septembra, je bil v dobršni meri posvečen spominu na misionski škofa Friderika Ireneje Baragi, rojaku iz Male vasi pri Dobrniču. Prireditelji so namreč menili, da je po tolikih desetletjih zamolčevanja tega pomembnega Slovenca vendarle že čas kaj storiti, da se Baraga ponovno vrne v narodov spomin in zavest, ter da so dolžni kaj narediti v ta namen še posebej v krajih, od koder je ta mož izšel.

Na to, kdo in kdaj je bil Baraga, je hotela najprej opozoriti razstava, ki jo je v Galeriji likovnih samorastnikov pripravila Goliova knjižnica v Trebnjem. Gradiivo za razstavo so prispevale še Študijska knjižnica Mirana Jarca iz Novega mesta, Semeniška knjižnica iz Ljubljane in druge knjižnice ter arhiv in

posamezniki, za kar jim je Stanka Pungartnik na otvoritvi v petek, 6. septembra, izrekla v imenu Goliove knjižnice posebno zahvalo. Razstava, ki so si jo obiskovalci ogledali z velikim zanimanjem, je obsegala fotokopije Baragovih pisem, prošenj in nekaterih osebnih dokumentov, njegove slovenske in druge knjige, ki jih je Baraga napisal med misjonarjenjem pri severnoameriških Indijancih, nekaj fotografij ter knjige in ostale literaturo o Baragi. Akademski slikar Leon Koporc pa je prispeval svoj portret škofa Barage. Stanka Pungartnik, ki je po krajšem koncertu Trebnjskega oktetja, delujočega pod vodstvom Toneta Strmoleta, prebrala otvoritveni nagovor, je med drugim rekla, da razstava res ni obsežna, je pa pomembna zato, ker prekinja dolgotrajen molk o Baragi v Trebnjem.

Po otvoritvi razstave so se obiskovalci, vseh je bilo nekaj deset, zbrali v trebnjskem kulturnem domu, kjer je bila okrogla miza o Baragi. O življenju in delu tega misionskega škofa, ki je deloval med severnoameriškimi Indijanci, se naučil njihovega jezika in pisal knjige v njem, skrbal za gospodarski in kulturni dvig ljudi, ki jih je pokristjanjeval, ter napisal zgodovino Indijancev, njihovih značajev in običajev pa vrsto slovenskih nabožnih knjig, torej o Baragovem človeškem in duhovnem liku, so govorili raziskovalci in poznavalci iz Ljubljane, in sicer dr. Marjan Smolnik, dr. Metod Benedik, dr. France M. Dolinar in dr. Zmago Šmitek. Baragovemu spominku posvečene slovesnosti so se končale v nedeljo, 8. septembra, ko je bil Barago spominski dan. V doppoldanskih urah je bil naprej recital o Frideriku Ireneju Baragi pred Galerijo likovnih samorastnikov, nato pa v cerkvi slavnostna maša za Baragovo beatifikacijo.

V dneh prireditve Iz trebnjskega koša so v Trebnjem nastopili domači Občinski pihalni orkester in mažoretka skupina iz Grosuplja, in sicer oba na otvoritveni slovesnosti, ženski nonet Rog iz Željna na Kočevskem in pesnik Jože Kres, sicer inženir, zaposlen v Trebnjem, folklorna skupina Račna iz Grosuplja, Zagoriški fantje ter ansambel The Call Boys in ansambel Lojzeta Slaka.

Omenimo še, da je bilo vse dni poskrbeno tudi za dobro telesno počutje obiskovalcev. Na voljo so bili vse sorte kulinarčni izdelki, pičače in drugo, pri čemer so prišli do izraza tudi prodajalci obrtniških in drugih izdelkov za najraznovrstnejšo rabo. Najpomembnejše pa je to, pravijo, da so prireditev izpeljali in je bil poplačan trud, ki so ga v priprave in izvedbo vložili organizatorji, predvsem Turistično društvo Trebnje ob sodovanju z ZKO in drugimi.

I. Z.

RAZSTAVA O BARAGI — Razstava o misionskem škofu Frideriku Ireneju Baragi, ki jo je v pričilju trebnjske Galerije likovnih samorastnikov pripravila Goliova knjižnica iz Trebnjega, je glede na to, kaj obiskovalec na njej lahko vidi, prelista ali prebere, predvsem obširnejša informacija o tem pomembnem Slovencu, rojaku iz Male vasi pri Dobrniču v trebnjski občini. Na posnetku je videti del razstave in na levem portret Barage, ki ga je ustvaril in dal trebnjski knjižnici za to priložnost in uporabo njegov avtor, akademski slikar Leon Kopore. (Foto: I. Zoran)

Skrb za letni načrt že, kaj pa zakon?

Na denar iz republiškega proračuna lahko računajo le tisti, ki imajo kaj po nuditi za nacionalni kulturni program — Doklej še prehodno obdobje?

Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije je prejšnji teden objavilo razpis za prijavo predlogov kulturnih programov, na podlagi katerih bodo njeni svetovalci in strokovnjaki oblikovali nacionalni kulturni program za leto 1992. Gre torej za pripravo letnega načrta menjenega ministrstva oziroma tiste kulturne dejavnosti, ki se financira iz republiškega proračuna. Ministrstvo je zainteresirane pozvalo, naj predloge programov svojih dejavnosti pošljejo do vključno pondeljka, 30. septembra. Predlogov, ki bodo prispieli po tem datumu, v ministrstvu ne bodo obravnavali, kot tudi ne takih, ki bi bili premalo utemeljeni, brez zahtevanih dokumentov in podatkov.

V razpisu je navedeno, da lahko prijavijo predloge kulturnih programov in kandidirajo za republiško finančiranje vse ustanove s področja kulture, založniških, republiških društva in druge pravne osebe, ki se ukvarjajo s kulturno dejavnostjo, kot tudi samostojni kulturni delavci. Ustanove, ki jih je republiški proračun že do zdaj finančiral, morajo dostaviti programe, ki jih izvajajo v okviru svoje osnovne dejavnosti. Ministrstvo je ob tem zapisalo, da bo v celoti finančirano iz republiškega proračuna redna dejavnost samo tistih ustanov, katerih ustanoviteljica je Republika Slovenija. Druge ustanove bodo financirane le na podlagi dogovorjenih programov.

Predlogi drugih pozvanih, od založnikov do samostojnih kulturnih delavcev, bodo obravnavani v okviru tega razpisa samo v primeru, če bodo njihovi programi res tehni in dokumentirani, takšni da bodo prispivali k uveljavljanju slovenske nacionalne in kulturne identitete doma in po svetu. Pri tem bo ministrstvo dalo prednosti tistim predlogom oziroma programom, ki bodo imeli za izvajanje že zagotovljenih najmanj 50 odstotkov potrebnih sredstev, vendar zurnaj republiškega proračuna.

Tako torej razpis, ki hoče biti navzven, kar se da liberalen in pravičen, ko pa se človek ustavi pri njegovih posameznih propozicijah, lahko precej ugotovi, da so možnosti za pridobitev republiškega denarja že vnaprej močno zožene. Iz razpisa se da natančno razbrati tendenca ministrstva, da je pripravljeno financirati le tisto

pisma in odmevi

PRIHAJAJO LJUDJE BREZ DOMA

Vojna na Hrvščem je prigrala v Slovenijo ljudi, ki so ostali brez streh nad glavo in brez svojih domov. Prihajajo brez vsega, z negotovostjo za prihodnost, in stiski ni videti konca. Po pozivu Slovenske Karitas se na njen naslov zbirajo ponudbe družin, ki so pripravljene begunci sprejeti pod svojo streho. Oglasilo se je okrog trideset ljudi, kjer je našlo začasen dom 15 družin iz Hrvšče. Mnogi, ki nimajo možnosti spreteti begunce pod streho, so pripravljeni pomagati pri stroških za hrano. Škofovska Karitas Maribor je organizirala tudi zbiranje hrane za begunce, ki ostajajo na Hrvščem, v Zagreb. S Karitas Maribor, Celje in Ptuj so zbrali in odpeljali v Zagreb Hrvšči Karitas 45 ton hrane in 79.000 din pomoći. Ker na Hrvščem še nekaj časa ne bo obnovne ruševin vojne, bo pomoč brezdomcem še potrebna. Slovenska Karitas zbirala sredstva na žiro račun: 50100-620-133 05 1140116-623903.

POMOČ SLOVENSKE KARITAS PO AGRESIJI

Zadnjo sredo v avgustu je svoj delež za odpravo posledic po vojaški agresiji na območju občine Trebnje in Domžale prispevala tudi Slovenska Karitas. Sodelavci Karitas so obiskali dvanajst najbolj prizadetih družin v Velikem in Malem Gabru na Medvedjeku ter v Mengšu pri Trzinu, kjer so ostale posledice spopada ob blokadi vojaške kolone in letalskih bomb. Med te družine je Karitas razdelila 300.000 din, ob vzajemni pomoči vse Slovensje materialne posledice vojne počasi izginjajo, ostajajo pa drugačne brzgotine, strah, nemir, težki spomini. Zato je sodelavce najpogosteji spremislil vzhid: »Vse hoše slo, ko bi le lahko pozabil!« S pomočjo in solidarnostjo mnogih želi Slovenska Karitas pomagati, da bi se te želje uresničile.

Slovenska Karitas

OBVESTILO

TREBNJE — Občinska organizacija Rdečega križa Trebnje ponovno prosi vse občane, ki so sprevrili v svoje domove pribegle hrvatske družine iz kriznih območij, da se oglasijo na sedežu Rdečega križa Trebnje, Gubčeva 16 ali pa po telefonu 44-182 vsak dan od 8. do 14. ure.

Tudi Kozja steza je dobila asfalt

Zahvala prizadevnim

Po dolgem času so se krajanji, stanujoči ob cesti Gaber (Tačibirt) — Kot pri Semiču, le oddahnili, ko so 29. avgusta letos položili zadnje metre težko pričakovljane asfalta na 1200 m dolgi trasi. Pred 13 leti je ta cesta bila še regionalna, republiška, po dokončani partizanski magistrali pa je postala krajevna in padla v breme krajanom ob cesti.

To vzdrževanje je bilo dokaj težko in zahtevno, saj je zaradi velikega nagiba ceste voda spodjedala bankine, zasula kanale, odnašala peselek in zemljo v dolino. Prerastajo lo je travna in grmovna, tako da je postala že prava gozdna pot. Sami krajanji so ji dali ime Kozja steza. Po dokončani partizanski magistrali je bilo skoraj na dlanu, da bodo cesto sanirale in asfaltirale Slovenija ceste. Venendar so se v zadnjem trenutku odgovorni možje dogovorili drugače in namenjeni denar je splahnel.

Ker ni bilo druge možnosti za posodobitev ceste, se je sedala skupina domačih fantov in odločila: asfalt na cesto sedaj ali nikoli! Ustanovili so iniciativni odbor, se povezali s KS Semič in akcijo je stekla. Krajanji so podprli predlog, organizirali zemeljska dela in zbiranje denarja. Domačini in vikendari so zavoljni, prispokevke so radi plačali, saj so do hiš v vikendov dobili lepo in boljšo povezavo pa tudi tržna cena njivega imetja je narasla.

Prav je, da se najbolj prizadeveni občanom Jožetu Murnu, Francu Mikeziču, Jožetu in Tonetu Černetu pa tudi drugim, ki so tako ali drugače sodelovali, izreče priznanje in pohvala za vloženi trud, saj so akcijo uspešno izpeljali.

IVAN VIDMAR

Delavci ostajamo brez vsega

Posledice divje privatizacije v Evrotransu

V dvajsetih letih obstaja Eurotransa Ribnica se je dogajalo marsikaj, kar pa se je s podjetjem in zaposlenimi zgodilo v zadnjem letu in se še vedno dogaja, nas je vse šokiralo. Proti koncu minulega leta je po usodnih odločitvah vodstva podjetja prenehal delavci delavski svet; vodstvo pa je na svojo roko pricelo izvajati privatizacijo (»rabokup«). Prodali so osnovna sredstva skupaj z delom in delavci. Po mnogih zapletih smo ob pomoči republiškega sindikata delavcev v cestnem transportu Slovenije ustanovili v podjetju sindikat in prilično do novih samoupravnih organov.

Vodilni delavci podjetja pa so dali odpoved, ko bi morali na sestanku okoli 200 preostalih delavcev dati odgovor o stanju v podjetju in »rabokupih«. Zapustili so podjetje, ki je do vrata v dolgovih in s hipotekami na ostalo lastnino. Dohodek pa se zaradi »rabokupa« stalno zmanjšuje.

Z novimi organi smo se dokopali do nekaj bolečih resnic. Djavat let smo živel ob raznih kreditih, vodilni pa so nam prikazovali, kako podjetje uspešno posluje in imamo najbolje poslovne rezultate v republiku. Dejansko pa so bili podatki za več zadnjih let ponarejeni in smo poslovali z izgubo. Na osnovi ponarejenih podatkov je bil izveden »ra-

bokup«. Tako so vsa bremena iz lizinga, amortizacije in zavarovanja ostala podjetju, ki je do poteka pogodbe še lastnik osnovnih sredstev. To podjetju prinaša le izgubo.

Po zamenjavi vodstva nam je upanje na boljšo prihodnost še naprej plahnelo. Težave se poglabljajo klub oblubljam o sanaciji, pri katerih naj bi nam pomagala tudi banka. Ni nobenih dodatnih programov in dela. Zaposleni mislimo, da gre samo za pridobivanje na času, ki ga potrebuje druga stran v podjetju zradi dokončnega prenosa lastnine podjetja v svoje, zasebne roke, delavci Eurotransa pa bomo ostali brez vsega, predvsem tudi brez dela in možnosti za preživetje.

SINDIKAT DELAVCEV
EUROTRANSA
Predsednik: STANE STRUPI

O SAN SEBASTIANU — DRUGIČ

V prejšnji številki vašega cenjenega časopisa sem prebral članek, ki se je na čuden način lotil enega najboljših gospodarskih lokalov — tako po notranji opremi, gospodarski ponudbi, čistoči in prijaznosti osebja — daleč naokoli. Mislim, da je lokal San Sebastian končno prispeval k lepši estetski podobi centra mesta. Z njim smo dobili lokal, v katerega se človek ne sramiti povabiti prijatelja ali poslovnega partnerja. Mislim, da nisem edini, ki tako misli. Že naslov članka kaže na to, da ni ravno dobronamer. Naslov Čuden okus pizze v San Sebastianu kaže na to, da so članek morda naročili nevoščljivi konkurenți, ki nočejo priznati, da so ravno najboljše pizze in izjemno lepo urejena notranjost vzkrov, da je lokal vedno poln. Prav obisk gostov pa je v današnjih časih tržnega gospodarjenja edino merilo kvalitete.

FRANIČ NOVAK
Novo mesto

Napačno usmerjeni kanoni

Marku Stepanu, ki tolče kot maksim po diviziji

da hitro zapustite stolček, ki ga zdaj grejete. Lotite se profesure, lepo prosim, saj boste tako naredili uslugo sebi in ljubstvu.

Z vami se več ne mislim »nategovati« po časopisih. Ostanite še naprej lepo zaverovani vase in znebite se že misli, da boste več vredni, če boсте podcenjevali, žalili in blatliti druge. Človek si pridobi ugled z golj z delom, ne pa s češkanjem v vašem stilu, ko ob problemu kulture v Metliki kvatisce vse drugo, le o kulturi ne. Razumem vas, ko pa o tem nimate kaj povedati.

TONI GAŠPERIČ

da hitro zapustite stolček, ki ga zdaj grejete. Lotite se profesure, lepo prosim, saj boste tako naredili uslugo sebi in ljubstvu.

Z vami se več ne mislim »nategovati« po časopisih. Ostanite še naprej lepo zaverovani vase in znebite se že misli, da boste več vredni, če boсте podcenjevali, žalili in blatliti druge. Človek si pridobi ugled z golj z delom, ne pa s češkanjem v vašem stilu, ko ob problemu kulture v Metliki kvatisce vse drugo, le o kulturi ne. Razumem vas, ko pa o tem nimate kaj povedati.

TONI GAŠPERIČ

da hitro zapustite stolček, ki ga zdaj grejete. Lotite se profesure, lepo prosim, saj boste tako naredili uslugo sebi in ljubstvu.

Z vami se več ne mislim »nategovati« po časopisih. Ostanite še naprej lepo zaverovani vase in znebite se že misli, da boste več vredni, če bosteen podcenjevali, žalili in blatliti druge. Človek si pridobi ugled z golj z delom, ne pa s češkanjem v vašem stilu, ko ob problemu kulture v Metliki kvatisce vse drugo, le o kulturi ne. Razumem vas, ko pa o tem nimate kaj povedati.

TONI GAŠPERIČ

da hitro zapustite stolček, ki ga zdaj grejete. Lotite se profesure, lepo prosim, saj boste tako naredili uslugo sebi in ljubstvu.

Z vami se več ne mislim »nategovati« po časopisih. Ostanite še naprej lepo zaverovani vase in znebite se že misli, da boste več vredni, če bosteen podcenjevali, žalili in blatliti druge. Človek si pridobi ugled z golj z delom, ne pa s češkanjem v vašem stilu, ko ob problemu kulture v Metliki kvatisce vse drugo, le o kulturi ne. Razumem vas, ko pa o tem nimate kaj povedati.

TONI GAŠPERIČ

da hitro zapustite stolček, ki ga zdaj grejete. Lotite se profesure, lepo prosim, saj boste tako naredili uslugo sebi in ljubstvu.

Z vami se več ne mislim »nategovati« po časopisih. Ostanite še naprej lepo zaverovani vase in znebite se že misli, da boste več vredni, če bosteen podcenjevali, žalili in blatliti druge. Človek si pridobi ugled z golj z delom, ne pa s češkanjem v vašem stilu, ko ob problemu kulture v Metliki kvatisce vse drugo, le o kulturi ne. Razumem vas, ko pa o tem nimate kaj povedati.

TONI GAŠPERIČ

da hitro zapustite stolček, ki ga zdaj grejete. Lotite se profesure, lepo prosim, saj boste tako naredili uslugo sebi in ljubstvu.

Z vami se več ne mislim »nategovati« po časopisih. Ostanite še naprej lepo zaverovani vase in znebite se že misli, da boste več vredni, če bosteen podcenjevali, žalili in blatliti druge. Človek si pridobi ugled z golj z delom, ne pa s češkanjem v vašem stilu, ko ob problemu kulture v Metliki kvatisce vse drugo, le o kulturi ne. Razumem vas, ko pa o tem nimate kaj povedati.

TONI GAŠPERIČ

da hitro zapustite stolček, ki ga zdaj grejete. Lotite se profesure, lepo prosim, saj boste tako naredili uslugo sebi in ljubstvu.

Z vami se več ne mislim »nategovati« po časopisih. Ostanite še naprej lepo zaverovani vase in znebite se že misli, da boste več vredni, če bosteen podcenjevali, žalili in blatliti druge. Človek si pridobi ugled z golj z delom, ne pa s češkanjem v vašem stilu, ko ob problemu kulture v Metliki kvatisce vse drugo, le o kulturi ne. Razumem vas, ko pa o tem nimate kaj povedati.

TONI GAŠPERIČ

da hitro zapustite stolček, ki ga zdaj grejete. Lotite se profesure, lepo prosim, saj boste tako naredili uslugo sebi in ljubstvu.

Z vami se več ne mislim »nategovati« po časopisih. Ostanite še naprej lepo zaverovani vase in znebite se že misli, da boste več vredni, če bosteen podcenjevali, žalili in blatliti druge. Človek si pridobi ugled z golj z delom, ne pa s češkanjem v vašem stilu, ko ob problemu kulture v Metliki kvatisce vse drugo, le o kulturi ne. Razumem vas, ko pa o tem nimate kaj povedati.

TONI GAŠPERIČ

da hitro zapustite stolček, ki ga zdaj grejete. Lotite se profesure, lepo prosim, saj boste tako naredili uslugo sebi in ljubstvu.

Z vami se več ne mislim »nategovati« po časopisih. Ostanite še naprej lepo zaverovani vase in znebite se že misli, da boste več vredni, če bosteen podcenjevali, žalili in blatliti druge. Človek si pridobi ugled z golj z delom, ne pa s češkanjem v vašem stilu, ko ob problemu kulture v Metliki kvatisce vse drugo, le o kulturi ne. Razumem vas, ko pa o tem nimate kaj povedati.

TONI GAŠPERIČ

da hitro zapustite stolček, ki ga zdaj grejete. Lotite se profesure, lepo prosim, saj boste tako naredili uslugo sebi in ljubstvu.

Z vami se več ne mislim »nategovati« po časopisih. Ostanite še naprej lepo zaverovani vase in znebite se že misli, da boste več vredni, če bosteen podcenjevali, žalili in blatliti druge. Človek si pridobi ugled z golj z delom, ne pa s češkanjem v vašem stilu, ko ob problemu kulture v Metliki kvatisce vse drugo, le o kulturi ne. Razumem vas, ko pa o tem nimate kaj povedati.

TONI GAŠPERIČ

da hitro zapustite stolček, ki ga zdaj grejete. Lotite se profesure, lepo prosim, saj boste tako naredili uslugo sebi in ljubstvu.

Z vami se več ne mislim »nategovati« po časopisih. Ostanite še naprej lepo zaverovani vase in znebite se že misli, da boste več vredni, če bosteen podcenjevali, žalili in blatliti druge. Človek si pridobi ugled z golj z delom, ne pa s češkanjem v vašem stilu, ko ob problemu kulture v Metliki kvatisce vse drugo, le o kulturi ne. Razumem vas, ko pa o tem nimate kaj povedati.

TONI GAŠPERIČ

da hitro zapustite stolček, ki ga zdaj grejete. Lotite se profesure, lepo prosim, saj boste tako naredili uslugo sebi in ljubstvu.

Z vami se več ne mislim »nategovati« po časopisih. Ostanite še naprej lepo zaverovani vase in znebite se že misli, da boste več vredni, če bosteen podcenjevali, žalili in blatliti druge. Človek si pridobi ugled z golj z delom, ne pa s češkanjem v vašem stilu, ko ob problemu kulture v Metliki kvatisce vse drugo, le o kulturi ne. Razumem vas, ko pa o tem nimate kaj povedati.

TONI GAŠPERIČ

da hitro zapustite stolček, ki ga zdaj grejete. Lotite se profesure, lepo prosim, saj boste tako naredili uslugo sebi in ljubstvu.

Z vami se več ne mislim »nategovati« po časopisih. Ostanite še naprej lepo zaverovani vase in znebite se že misli, da boste več vredni, če bosteen podcenjevali, žalili in blatliti druge. Človek si pridobi ugled z golj z delom, ne pa s češkanjem v vašem stilu, ko ob problemu kulture v Metliki kvatisce vse drugo, le o kulturi ne. Razumem vas, ko pa o tem nimate kaj povedati.

TONI GAŠPERIČ

da hitro zapustite stolček, ki ga zdaj grejete. Lotite se profesure, lepo prosim, saj boste tako naredili uslugo sebi in ljubstvu.

Z vami se več ne mislim »nategovati« po časopisih. Ostanite še naprej lepo zaverovani vase in znebite se že misli, da boste več vredni, če bosteen podcenjevali, žalili in blatliti druge. Človek si pridobi ugled z golj z delom, ne pa s češkanjem v vašem stilu, ko ob problemu kulture v Metliki kvatisce vse drugo, le o kulturi ne. Razumem vas, ko pa o tem nimate kaj povedati.

TONI GAŠPERIČ

da hitro zapustite stolček, ki ga zdaj grejete. Lotite se profesure, lepo prosim, saj boste tako naredili uslugo sebi in lj

Baraga se vrača v javni spomin

Slovenija je dala veliko svojih sinov v misijone in prenekateri od njih je bil naša dolenjska gore list. Še več, Dolenska se lahko celo ponaša s tem, da sta dva njena rojaka še posebej zaslovela kot misijonarja. To sta Ignacij Knoblehar iz Škocjana, ki je misijonaril med severnoameriškimi Indijanci, dr. Zmago Smrk, ki pa je govoril o Baragovih znanstvenih delih, natahlih med delovanjem pri Indijancih.

Že precej na začetku okrogle mize je dr. Smolik poudaril, da se odnos slovenske zavesti do Barage med drugim kaže tudi v tem, kako o Baragi govorijo leksikoni, enciklopedije, priručniki in ostala tovrstna literatura. Na splošno je Baragi v teh knjigah odmerjen malo vrstic, zato celostno še ni bil predstavljen, čeprav je res, da so se nekatere tovrstne publikacije temu že približale. Seveda je moč veliko več o Baragi prebrati v biografski literaturi o tem našem misijonarju. Med tovrstnimi knjigami je zelo znana tista z naslovom Friderik Baraga, ki je že pred desetletji izšla pri Mohorjevi družbi, napisana pa sta jo Fran Jaklič in Jakob Šolar.

Sicer pa poglejmo, kaj pravi literatura o Baragi in kaj so povedali o njem poznavalci oz. raziskovalci njegovega življenja in dela v petnajstinih predavanjih na okrogli mizi.

V Mali vasi pri Dobrniču še stoji (in popada) mala graščina, kjer se je Friderik Irenej rodil 29. junija 1797. Starše je izgubil, ko je bil še otrok, zato jih kasneje v pisnih in drugih spisih sploh bni omenjal. Nekaj let otroštva je preživel v trebenjskem gradu, od koder je tudi šel v Šole. V letih 1816 – 1821 je na Dunaju študiral pravo, nato pa stopil v ljubljansko semenišče ter bil leta 1823 posvečen za duhovnika. Kapanoval je v Šmartinu pri Kranju in v letih 1828 – 1930 v Metliku. Tedaj se je v Kristusovih letih, 33-leten, odločil za dolgo pot s parnikom čez Atlantik v Ameriko. Postal je misijonar, sprva samo med severnoameriškimi Indijanci, kasneje pa tudi med vse številnejšimi belci, in to v Arbre Crochu Grand Riverju, La Pointu in L'Ansou. Leta 1853 je bil posvečen za škofo s sedežem v Sault Sainte Marie, od leta 1866 pa v Marquetteu v državi Michigan, kjer je 19. januarja 1868 umrl.

Baraga je močno vplival na razvoj verskega življenja med Slovenci v 19. stoletju. Propagiral je drugačen, čustven odnos do vere in evangelijsa, po njegovem je treba vero dojemati s srcem, ne samo z razumom. Dognanja trdijo in tudi na okrogli mizi smo slišali, da si je Baraga tak odnos do vere in sploh krščanstva izobiloval še v študijskih letih na Dunaju, kjer je rad prisluhnal mislim tam delajočega Klemena Dvořáka.

P O P I S
navad in saderšanja
I N D I J A N O V
Polnozadne Amerike.

Špital v nemščini jesen

Friderik Baraga,

mednarodni per Odkopove - Indijance in afriko Gorenje - Jezikov -
Predi Poljanec, Amerika.

V LJUBLJANI,
načinil Josip Blažnik, 1857.

Novačna, per Ester, 1857. - Ljubljana, 1857.

12. 9. '91

PRILOGA

priloga dolenjskega lista

V svojskem slogu in duhu je potem kot duhovnik napisal več knjig nabožne vsebine, od katerih je bila Dušna paša, ki jo je izdal še pred odhodom v Ameriko, priljubljeno branje za domače pobožnosti malone v vsaki slovenski krščanski družini.

Med misijonarjenjem je Baraga pokristjanil večino Indijancev rodnu Otavo in Očipvo, hkrati pa skrbel tudi za njihov duhovni in gmotni napredok. Po zgledu pagagvaških jezuitov je gradil za Indijance redukcije, jih učil brati in pisati, navajal k delavnosti in vzdržnosti (znanje, da so bili Indijanci zelo podvraženi alkoholu) ter jim omogočil, da so se izučili v različnih obročih ter se kulturno in gospodarsko razvili. Imel je poseben, očetovski pristop, zato je bil pri tem delovanju zelo uspešen. Znal je kopico jezikov, poleg slovenščine, nemščine, latinščine in grščine je obvladal tudi francoščino in angleščino.

in to v gorovu in pisavi. To kaže, da je imel izjemno dar za jezike in izročilo pravi, da se je v vsega dveh mesecih toliko naučil (prek tolmača) indijanščine, da je Indijancem lahko pridobil že po njihovo.

Baraga pa ni ostal le pri govorjenju, saj je hotel dati Indijancem več, kot so od njega prizakovani. V očipvejsčini se je tako izpopolnil, da je sestavil najprej slovar, potem pa še slovnično indijanskega jezikoslova ter sta, predvsem slovar, doživel veliko ponatisov. Za Indijance je Baraga napisal šest knjig. Za najpopembnejši sliejetja poleg omenjenih molitvenikov in tista, ki je nekakšen povzetek celotnega krščanskega nauka. Ob tem je Baraga ves čas misil na rojake v domovini in Evropejce ter zanje pisal o ljudeh, med katerimi je deloval, in krajih, v katerih je bil, saj je bilo vse, kar je sporočal, takrat popolnoma novo.

Med bivanjem v La Pointu v letih 1835 – 1843 je Baraga v nemščini napisal knjigo o zgodovini, značaju, običajih in navadah severnoameriških indijancev. Knjiga je izšla v izvirniku in slovenski pripredbi leta 1837 v Ljubljani, istega leta in potem še leta 1845 pa tudi v francoskem prevodu. Žal je popolni slovenski prevod tega znamenitega Baragovega dela izšel šele več kot 130 let kasneje, leta 1970. Strokovnjaki zatrjujejo, to pa smo slišali tudi v Trebnjem, da je to Baragovo delo prava etnološka monografija, sicer pa prva slovenska knjiga, ki je bila v celoti posvečena opisu kakoge tujega ljudstva.

A Baraga ni zasljen samozato, ker nam je dal prvo knjigo o Indijancih. Poskrbel je, da imamo Slovence tudi nekaj tako imenovane kulturne dediščine Indijancev. Slovenski etnografski muzej v Ljubljani namreč hrani prvo neevropsko etnološko zbirko 47 predmetov, ki jih je Baraga zbral med Indijanci Očipa ob Gornjem in Michiganskem jezeru ter jih poslal v dar takratnemu Kranjskemu deželnemu muzeju v Ljubljani. Zbirka bo ta mesec razstavljena v ljubljanskih Krizankah, kjer si jo bo moč ogledati po 20. septembra.

Pripoved o misijonskem škofu Frideriku Ireneju Baragi bi bila lahko še neprimerno dolga, aka bi prostor to dovoljeval. Glede na tolikoletni molk o tem znamenitem Slovencu naj bo objavljeno vsaj toliko. Kot prispevek, ki naj pomaga odstreti prah in pačevno preteklosti in ponovno zbristiti javni spomin na pomembnega moža. Podobno bo tudi treba odstraniti navlako, ki pokriva spomin na Knobleharja in na vse druge Slovence, ki jih je minula enoumna ideologija pahnila na smetišče zgodovine.

I. ZORAN

Pukahontsa ohrani kapitana Janeza Šmita pri dvajseti. (Glej firan 8.)

Ko ostaneta le še kovček in golo življenje

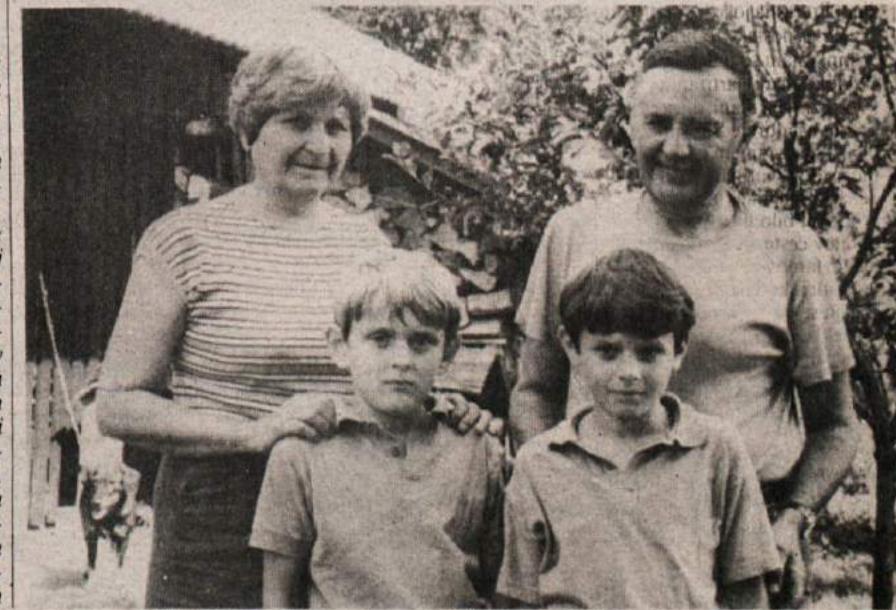
»J e čas vojne in je čas miru. Sedaj je čas miru.« Tako nekako je na spravi v Kočevskem Rogu pred dobrim letom dejal slovenski predsednik Milan Kučan. Kaj bi dali ljudje, nedolžno civilno prebivalstvo na Hrvaskem, da bi se ta dva kratka stavka čim prej uresničila! Kaj preživljajo, je z besedami zagotovo težko opisati, kajti kako je v njihovi duši, vedo najbolje oni sami. Zagotovo pa je, da si že ležijo mir, in če ga doma pač ne morejo najti, so se mnogi prisiljeni s kovčkom, v katerem so le najnajnejše stvari, oditi tja, kjer mir imajo. Čeprav se težko spriznajo, da se morajo potem, ko so si celo življenje prizadevali, da bi vsaj na staru leta lahko zaživeli za kancek bolj brezskrbno, s kovčkom v roki resevati golo življenje. In sam bog ve, kakšne bitke se bijejo v teh ljudeh, preden se odločijo za takšen korak!

Tudi Jovanka in Franjo Poje iz Novske sta dolgo časa oklevala, preden sta se odločila da skupaj z vnukoma, 11-letnim Sašom ter 8-letnim Vanjo, odidejo k sorodnikom v Metliko. »Le 20 do 30 kilometrov od nas, v Okučanju in Raiču, se bijejo bitke, zato sva se z ženo odločila, da greva z vnukoma v Metliko. Ne bi rada, da bi vojne grozote vplivale na otroško dušo,« je pred tednom dni povedal Franjo, ki je skupaj s svojimi najdražjimi našel zatočišče pri Jovankinih bratancih Iliju Rajakoviču in Janku Čaru. V Metliko so prišli 27. avgusta, 4. septembra pa so se nameravali vrnilti, a so ostali, ker v Slavoniji še ni bilo miru. Kot je povedal Ilij, jih ne bo pustil domov, dokler ne bo na Hrvaskem povsem mirno. Jovanko pa pri tem skrbi, ker bi Saša in Vanja 9. septembra moral začeti s poukom. »Za vsak slučaj sta vzelka knjige s seboj, jaz pa z njima ponavljam lanskoletno snov in ju pripravljam na pouk. Če ne bosta mogla obiskovati šole v Novski, bosta sla v solo v Žakanju na Hrvaskem, ki je le nekaj kilometrov oddaljena od Metlike,« načrtuje skrbna Jovanka in

navata, da tudi Slovenci obsojajo divjanje na Hrvaskem, si klub vsemu najbolj želite, da bi se lahko čim prej vrnila v Novski. Franjo je štel prav toliko let kot sedaj njegov vnukček Saša, ko se je pričela druga svetovna vojna, in dobro se spominja, da takrat civilno prebivalstvo ni bilo tako ogroženo. »Cena za samostojno Hrvasko je bila že do sedaj velika, a drugače ne gre. Zagotovo pa nam bodo morali pomagati tudi od zunaj,« razmišlja Franjo in prizna, da sta z ženo v mislih prestopano v 200 kilometrov oddaljeni Novski. V pogovoru s sorodniki in ob delu morda za trenutek pozabita na dom, a sta hitro znova pri svojih najbližjih. »Nikoli si nisem mislila, da bom morala na staru leta doživljati kaj takšnega. Samo tegu se bojim, da bi nam porušili hišo. Potem bomo na cesti, v breme drugim. Tega pa nočem, «ne more zadreževati solza Jovanka, četudi jo bratranec Ilijia tolazi, da bo, če bo potrebno, sprejet tudi sorodnike, ki sedaj še vztrajajo v Novski.

Na srečo se vsaj Saša in Vanja prav ne zaveda gora, ki kljub začetku mirovne konference v Haagu še vedno grozi njuni domovini. Bezugstvo v Metliko doživljivata kot počitnice, njuna starša starša pa upata, da se bo bivanje v tem slovenskem mestu zares končalo kot počitnice ter da se bodo lahko kmalu vrnili v svoj dom. Naj se jima to upanje uresniči!

M. BEZEK – JAKŠE

□ 9

OZORIJA

OŠTRIGECA

Marjan Tomšič se je kot pisatelj uveljavil z istrskimi zgodbami, v katerih je posrečeno združil svoja nenačadno globoka in doživeta spoznanja istrske zemlje in njenih ljudi ter bogato ljudsko bajeslovno izročilo (omeniti velja, da pisatelj po rodu ni Istran, marveč se je v Istro priselil), kar je njegovo pisanje ustvrljeno v tako imenovani magični realizem. A če je bilo bajeslovje le ena od sestavin njegovih prejšnjih pripovedi, se v njegovi najnovnejši knjigi Oštrigeca, ki je pred kratkim izšla pri Založbi Mladika, pomika v samo središče pripovedi in je osnovni govor.

V fantastični povesti pisatelj pripoveduje o večnem popotniku, ki se kot berač, potepuh, zdravilec živali in odganjalec zlih urokov in bitij klati po Istri, gnan od velike skravnosti, ki ji človek nikoli ne pride do konca. Hodi po svetu in išče, kar se ne da najti. V svojem popotovanju in iskanju pa je dejansko ustvarjalec, živiljenju dodeljuje smisel. Bistvo živiljenja se kaže kot boj med dobrim in zlom. V pripovedi je to boj med junakom in čaravnico Štafurto, ki se dogaja tudi kot boj med moškim in žensko v posesivnem pome-

nu, nasprotja pa lahko premaguje samo nekaj, kar je nad to posesivnostjo, čista ljubezen, uresničevanje prave ljubezni. V tem pogledu je vsekakor zanimiv zaključek pripovedi: dobro zmaga in ljubezen se dopolni, vendar nasprotji ostaneta, ker se boj nikoli ne konča in se vedno začenja znova v večnem vrčanju istega. Junak se znova porodi na ta svet in krene enakim dejanjem naproti.

Lahko bi rekli, da je Tomšič ustvaril zanimivo novost, fantastično povest, nekaj podobnega znanstveni fantastiki, le da za izpovedovanje resnic bivanja ne uporablja okolij, prirejenih s pomočjo čudežev tehnik in znanosti, marveč uporabi pravljeno okolje, ki ga je ljudski duh dodobra obvladal, to je magični svet čarovnic, vampirjev, vil, škratov, skrivnostnih nadnaravnih bitij. Končno je skrivnost v srcu življenja samega.

M. MARKELJ

ZGODBA O PESNIKU

Da jabolko ne pade daleč od drevesa, ni neznano in tako gre tudi Jurij Kovič po stopinjah svojega očeta, pesnika Kajetana Koviča. Za sabo ima že dve pesniški zbirki, od katerih mu je prvo, Skodelica čaja, pred štirimi leti izdala Mladinska knjiga, drugo, Večna pomlad, in ta je izšla pred kratkim, pa Cankarjeva založba. Čeprav sta si oče in sin po pesniških svetovih različna, pa ni moč prezreti, da se sin v nečem le zgleduje po očetu: v obvladovanju verza, v pesniški disciplini. Znano je, da ni prav veliko pesnikov, ki bi takosuvereno obvladali verz, kot ga Kajetan Kovič.

Jurij Kovič je poleg tega

zvest ustaljenim, klasičnim pesniškim oblikam in rimi. Stirirističnim kiticam, sonetu. Predvsem slednjemu, in

VEČNA POMLAD

kar polovico Večne pomladni napolnjujejo soneti. Osrednja pesnitve zbirke je prav gotovo Sonetni venec, ki je prešernovsko zgrajen, se pravi, da ima akrostih v Magistratu. Sicer pa je pesnik klasične oblike hoteno uporabil, nemara tudi zato, da je laže povedal neko dobro znamo, skoroda klasično zgodbo o pesniku.

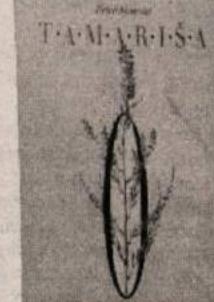
To je zgodba o pesniku, ki je postal umetnik, da bi postal zapisan lepoti, da bi slednjo, večno in popolno, lahko vse videli, kakor jo vidijo sami. A večja ko je njegova želja, da bi pokazal mesec, manj je v njegovih pesmih mesečine. Ko se prebudi iz svojih orfeských, faustovskih in donkihotovskih sanj, ko se žareči feniks umetnosti pred njegovimi duhovnimi očmi preobrazi v zloveščega krokarja s krvavimi kremlji, se po prej temni pesimistični toni prelijejo v razumevajoč našmeh, češ saj je vse samo sen. Ko umetnik utihne, pesnik spet vidi zvezde in nebo. Večna pomlad ostaja.

I. ZORAN

TAMARIŠA

Cankarjeva založba je v zadnjem času izdala kar nekaj pesniških zbirk, ki so jih podpisali mlađi avtorji. Ena takih je tudi zbirka Tamariša, delo štiriindvajsetletnega Petra Semoliča iz Ljubljane. Čeprav gre za knjižni prvenec, s katerim naj bi se avtor kolikor toliko šele prebil iz anonimnosti, pa je treba reči, da ime tega pesnika

že do zdaj ni bilo neznano bralcem poezije. Peter Semolič namreč že od leta 1984, od svojega sedemnajstega leta, objavlja pesmi v osrednjih slovenskih revijah in to veliko pove. Poleg drugega tudi in predvsem to, da je tako rekoč že dozorel v tistih mladeničkih letih, ko mnogi, ki se kasneje uveljavijo, ne napišejo niti dobrega verza, kaj šele dobro pesem. Da je to res, dokazuje Semoličeva zbirka sama. V njej je namreč navedeno, da so bile pesmi v njej napisane v letih 1984 in 1985, da jih je pesnik napisal kot sedemnajst-ozroma osemnajstletnik. Res redek primer tako zgodnje

pesniške dozorelosti, kar zadeva samo zbirko, pa prenenetljiv dosežek tako za avtorja kot, prav gotovo, tudi za sodobno slovensko poezijo.

In kaj je Tamariša? Najpreprosteje je moč odgovoriti, da so v tej zbirki pesmi, v katerih se kdaj pa kdaj prikažejo postave deklet, nakar spet izginejo. Tamariša je namreč, kot beremo na 46. strani v Pesmi o Tamariši, »puhast oblak v vati večera / modrikasta kroglica rose / ali le slutnja / sence dekleta / ko umolne nebo«. Dekleta so torej dotakljiva, a hlapljiva. Kot pajčevina ali kot rosa, brž ko se ju dotakneš, izgineta. Vendar to niso sanje, to je res. In ta »res« se dogaja v barjanskem svetu, ki požira sam sebe, to pa je lahko tudi svet daljnih krajev, ki se prikazujejo iz megle in izginejo, ko odpriš oči. Pesnik nekako videva stvari z dotiki, tako kot jih vidijo slepi. In z molkom. Kajti svet izginotja se mu prikazuje kot tihota, kot ukletost v

molk. Iz molka govorijo samo pesem, pesnikovo stvarstvo.

I. ZORAN

TA DOM JE VEČEN

Slovenskega pesnika Cirila Berglesa, tudi prevajalca tujih poezij in urednika pesniških zbornikov, smo na tej strani že kar nekajkrat omenjali kot pesnika, ki na samovozu način pojde o našem izseljenstvu, o spominjanju na zapuščeno zemljo, hišo očetovo in slovensko pokrajinu. Nedavno je izšla pri Cankarjevi založbi njegova nova zbirka Ta dom je večen, v kateri se Berglesov dozdaj opevani svet zožuje in zaokrožuje na temelju celico človekovega zemeljskega bivanja — na dom.

In kje je in kakšen je ta dom? Je to del tiste domačnosti, iz katere je zrasel rod Berglesov tam na Repčah pri Grosupljem in kjer se je rodil tudi pesnik? Ali morebiti del tiste trpke sedanjosti, ki se nadaljuje iz lepše in prijetnejše preteklosti v najtesnejši navezavi na prednike? Bržkone je tako, kar ponazarjajo tudi mnoge poobe in prispodobe, ki se prelivajo skozi tenkočutno tkivo lirike Cirila Berglesa.

Svet Berglesove poezije je svet, kjer v najtesnejši soodvisnosti domujejo samo domača stvari: hiša, hlev, kača, skrinja, zrnje, gnoj, njiva, svatba, pogreb. A te stvari, ki sestavljajo dom in so tudi simboli v Berglesovi poeziji, je tako močno obsjal duh prednikov, da ta dom nikoli ne more propasti. Vera v kmetstvo, v njegove korenine, ki so globoko v človeku, ne samo v zemlji, ta vera je tisto, kar vlivja upanje, da bo dom večen. S tako vero v sebi pa je tudi laže prebolevali spoznanja o krhkosti in rušljivosti stvarnega sveta okoli nas.

Veliko pesmi o kmetstvu, njegovih mukah in radostih je že napisan na Slovenskem, in če zdaj tudi Bergles poje o tej tematiki, pomeni, da moramo prisluhniti tudi njegovemu glasu. A to ni

težko. Poje po svoje, z glasom, ki ga še nismo slišali, ki je nekaj posebnega. Predvsem pa je razumljiv, narančen, prav nič izumetničen, čeprav visoko šolan.

I. ZORAN

PRSTI ČASA

V naših knjigarnah je dobiti vse več leposlovnih stvaritev, ki so jih napisali Slovenci po svetu, prvič izdali ali ponatisnili pa različni založniki v Sloveniji. Tako nam je omogočeno, da se vedno bolj seznanjamо tudi z literaturo slovenskih avtorjev v Argentini, kjer je sicer eden najmočnejših otokov aktivnega slovenstva.

Eno takih del je pesniška zbirka Tineta Debeljaka (mlajšega) z naslovom Prsti časa. Zbirka, ki je izšla še pred Svetovnim slovenskim kongresom, in sicer pri Tasičevi Založbi Karantanija v Ljubljani, je po obsegu skromna, saj združuje vsega osemnajst pesmi, v vsebinskem pogledu pa je opazen prispevek k sodobni slovenski pesniški tvornosti.

Tine Debeljak pravi o sebi, da je otrok dveh domov: Slovenije, v kateri mu je stekla zibelka in na katero je krvno navezan, in Argentine, kamor se je bil nekega dne odpravil za svojim, zdaj že pokojnim očetom, znamenitom slovenskem pesnikom Tinetu Debeljakom, in ga je sprejela za svojega. Dvodomovinstvo je kajpada obarvalo njegovo poezijo, bistveno pa je ni zaznamovalo, vsaj v tradicionalnem pomenu ne.

Temeljna prvina Debeljakove poezije je čas. Čas je podrejeno prav vse, kar biva v zemeljskem svetu. To je čas, ki obsoja pričakovanje na čakanje in monotonost, ki se s svojimi prsti hladno dotika celo čustev. Čas, ki človeka/pesnika nenehno ograjuje z ograjami samote, s stenami molk, ki pa jih zmore prebiti edinole naboj poezije.

Debeljakov pesniški glas je za slovensko poezijo nov in mu velja prisluhniti.

I. ZORAN

Marica Dimitrovič in njeni

26.

novembra 1952 je v metliškem domu počitka v svojem 77. letu umrla Marica (Marica) Dimitrovič. Pokopali so jo pri Treh srah v bližnjih Rosanicah. Oskrovavanka se je rodila 10. marca 1875 v nemškem Gradcu (Graz) kot hčirja Jožefa Gangla in natačarice Marije Čelešnik.

Jožef Gangl (1843–1916) je bil rojen v Metliki in je bil brat posestnika in mestnega blagajnika Leopolda Gangla (1839–1909).

Jožef Gangl je v domovini opustil mizarško obrt in se preselil v Vinico, kjer je prezel delo v takratni grajski malinici na Kolpi. Tega poklicaja je bil varen že iz mladih let, saj je že v Metliki pomagal mleti v grajskem mlunu na Obrhu.

Tako se je okoli leta 1880 v Vinici zaposlil v malinicu takratnega lastnika viniškega gradu in poseljivega zagrebškega žida Hinka Grünwalda. V tej malinici se je Jožef Gangl v letih od 1881 do 1889 rodil še pet otrok (Antonija, Karel, Daniela, Leopold in Ana), od katerih so trije zelo mladi umrli; dalj časa pa sta živel le najstarejša in najmlajša hčir, ki sta se kasneje obe poročili z ozošnjikoma.

Kmalu pa se je veleposestnik Grünwald odločil, da proda viniški grad z malinico in drugimi poslopji. Dokaj obširno grajsko posestvo je razparceliral in ga v letih 1890 in 1891 po kositih razprodal domačinom. Grad je takrat kupil Vinčan Miha Malič, mlin pa dotakratni najemnik Jožef Gangl. Tako v letu 1891 zasedemo v zemljiški knjigi vpis novega lastnika Gangla.

Vendar novi lastnik z mlinom ni imel preveč sreče. Baje sta bili hčeri iz prvega ženinega zasnove, prvej razpisni in tudi s svojim prvim si

Sicer pa je bil Jožef Gangl v svojih zrelih letih vesel, podjeten, vendar tudi nekoliko lahkomisljen človek. V Vinici in okoli je našel dojak prijateljev. Tesne vezi je imel zlasti s Francem Župančičem, očetom pesnika Otona Župančiča. Z Župančičevimi so si bili tudi v dvojni botrini, saj je bil Jožef Gangl krstni boter Otokarju in Mimici Župančiču, medtem ko je bil Franc Župančič krstni boter vsem petim Ganglovim otrokom, rojenim v viniški malinici.

Naj tu spregovorimo še o Mariji oziroma Marici Ganglovi, ki je pravzaprav pobudnica za ta zapis. Oba z bratom Josipom sta se namreč z ovodelim očetom iz Grada vrnila v Slovenijo oziroma Vinico, kjer se je oče, kot smo že povedali, kot mavec zaposlil v grajski malinici. Tu se je Marica spoznala s Simonom Dimitrovičem, mladim Hrvatom iz Zdihogovega onstran Kolpe, in se z njim poročila, ko še ni imela sedemnajst let. Dimitrovič je potem v Vinici odpril gostilno, vendar je že čez nekaj let umrl in zapustil komaj dvajsetletno vdovo.

Po možni smrti se Dimitrovičeva ne več porocila in tudi z gostilno se ni ukvarjala. Živila je skromno, kolikor pa je imela prihrankov, jih je namenila nekemu hrvškemu bogoslovu. Ko je ta doščutil in bil kasneje nastavljen na fari v Pakracu, mu ni šla tja gospodinj, kot je sprva namevala. Ostala je v Vinici, pa se ni vrnila niti k domačim v malinico niti k bratu oziroma snahi v bližnjem Ogulinu. Bivališče si je poiskala pri znani Ani Trempusovi, preživljala pa je po sej s priložnostnim delom.

Kasneje se je Dimitrovičeva zaposlila kot hišna pomočnica v hiši viniškega trgovca Janečka Šimunoviča. Tu je pomagala gospodinji Mariji, ki je bila sestrica matere Otona Župančiča. To »eto Šimunovičovo« pa je pesnik pogost obiskoval, tudi potem, ko so se Župančičevi že preselili v Dragatuš in kasneje v Ljubljano. Veliko pomoč je bila Dimitrovičeva tudi Župančičevemu dedu Francu oziroma Francini Maliču. Ko je temu v pozaru leta 1888 že drugič pogorela hiša, sta si z ženo v nekdanjem grajskem hlevu — »kónjači« uredila stanovanje. Po ženini smrti leta 1897 je za očeta Maliča nekaj časa skrbela hčir Katka, nato pa se je k njemu preselila Dimitrovičeva in mu gospodinjila do njegove smrti leta 1912.

Kmalu potem se je iz kónjače odselila tudi Dimitrovičeva in si v Vinici poiskala stan v hiši čevljarja Franca Maliča. Tu je pomagala pri hišnih in poljskih delih, hodila pa je tudi v dno drugim Vinčanom. Ljudje so jo radi imeli, saj je bila vedre, živahne narave in dostikrat

Rojstna hiša metliških Ganglov

prav duhovita. Na starostje našla zavetje v metliškem domu počitka in tam leta 1952 tudi sklenila svoje življenje.

Sprito tega, da je imela Dimitrovičeva tesne stike z Ganglovimi v Metliki in Župančičevimi v Vinici, je zares škoda, da se ni ohranilo kaj več njenih spominov na te zanimive in pomembne ljudi. Leta 1951 (10. novembra) sem se nameřil k mimogrede srečal z Dimitrovičevim v metliškem domu počitka in mi je na nekaj mojih vprašanj hezno povedala:

— Zna se, da sem Župančičeve dobro poznala. Od mladih vse tri. V botrini smo si bili. Otonu ne; bil pa jo moj oče krstni kum Otokarju in Mimici. Ta je rano umrla; komaj šestnajst let je imela.

— Z Župančičevimi smo se radi imeli. Santi in Mimici smo se pri malinici skupaj kopalni in prav všeleso je bilo. Oton je večkrat pršel v malinico in mama so mu vavek pripravili sira, kislega mleka pa kruha zraven. Mama so ga kako radi videli.

— Ko je Oton jenpot prišel na dopust, sem ga vikala. On pa je bil nejevoljen in je reklo: »Kaj me vikas, saj sva skoraj enoletnika. Tikaj me, saj me še nikaj nimaš kaj!«

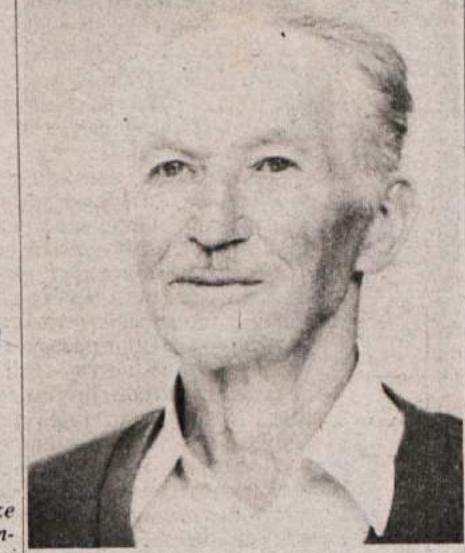
— Mama mi je naročila: »Glej, da boš pametno govorila. On pa je velik gospod!«

— Župančič je imel vavek bukve v rókah. — »Pazi se,« sem mu rekla, »ti bodo v stárosti oči scúrele!« — »Pazi se sama,« mi je reklo, »ja bom i na starost dobro videl.«

Pa o Engelbertu Ganglu:
— Bertel

OBRAZI!

Zvonovi,
milo se glasite!

V nedeljo popoldne bodo Dolenjske Toplice za nekaj ur zadrhite v posebni, slovenski učesni, že od nekdaj še kako prijetni glasbi. Iz tamkajšnjih cerkvenih zvonov jo bodo izvabljali prijorkovalci ali klenkarji, kakor jih tudi pravijo, iz vse Slovenije. Kot ponavadi ob takih priložnostih so prvi udarci in prva melodijska rezervirana za domačo ekipo. Sestavljata jo France Nose in Milan Pribanič, oba že preizkušena veterana. France pravzaprav nim doma iz topliške fare, temveč iz sosednje Vavte vasi, vendar se v prenekaterem zvoniku bližuje in daljnje okolice počuti kot v domačem. V svojem življenju — in to ni krajko, saj si je naložil na ramena že osem krijev — je zapela njegova ubrana pesem iz mnogih lin. Seveda ima svoje ljubljence, kjer so zvonovi že posebno lepo zvezči in med sabo uglašeni. »Najbolj milo zvonijo tisti na Višnjah, čeprav niso veliki,« ocenjuje iz svojih bogatih zvonarskih izkušenj France, »prav prijetno pa je priprikavati tudi na zvonove v Šmarju—Sap, Komendi, na Žalostni gori, v Škocjanu in na Brezjah.«

V spominu pa Francetu Nosedu zvonijo že posebej prijetno glasovi iz soteških lin. Tam so sicer že zeleni zvonovi, vendar tako lepo ubrani, da zvenijo kot najboljši bronasti. Sam škof Jegljič je nekje zapisal slavospev tem zvonovom. Francetova hvala je vezana na čisto določen dogodek, ki je bil morda tudi usoden za njegovo življenje. Bilo je to po nemški ofenzivi na Rog, kjer je takrat France partizanil. Delal je v nekem skladisču, ki so ga Nemci odkrili in pognaли v zrak. Skupina partizanov — vodil jo je intendant Polh — se je rešila in tavala dneve in noči po prostranih gozdovih. Bili so izčrpani, izgubili so orientacijo, zato bi vsak hip lahko padli sovražniku v roke. Pa je veter v senco roških gozdov od nekod prinesel pesem zvonov. Vsi so ji prisluhnili in intendant Polh je resigniran.

rano dejal: »Ko bi le vedeli, od kod to zvonjenje?« Za Franceta pa to ni bila uganka: prepoznal je glas zvonov iz soteškega zvonika in skupina partizanov se je po njih ravnila in tudi rešila iz zagate.

Podobnih zgodb iz partizanskega življenja bi France lahko nadrobil še precej, saj mu je v sistem letu, ko je partizanil, šlo dostikrat za nohte, dosti lažje pa ni bilo tudi pozneje, ko je po sili razmer prešel na drugo stran in si z veliko srečo le rešil glavo, čeprav je bil kot preprost kmet vedno le figura na šahovnici, kjer so bili glavni igralci drugi. V njegovo življenje pa je zelo usodno posegla že tudi prva vojna, saj mu je vzela očeta. Malce se ga še spominja, možakarja v avstrijski uniformi, ki je leta 1915 prišel domov na dopust. Francetu je bilo takrat pet let. To je zadnji spomin na očeta. Kmalu zatem je padel nekje v Karpatih in Francetova mati je ostala sama z dvema otrokoma. Življenje je postal borbba za obstanek. Na srednje veliki kmetiji v Rumaniji vasi je bilo treba obdelati vsako ped zemlje in v vinogradu v Strmolah okopati vsako trto. »Mati naju je zvezala zgodaj zjutraj iz postelje, da smo šli na njivo okopavati. Za oranje je prosila učitelja Štularja, da me je puštil doma. Mati je drvarila, jaz pa sem poganjala vole,« se spominja tistih najtežjih časov France. Pa so bili kljub vsemu lepi, kajti mladost si hitro najde svoje radosti in zabave.

Ena od takih Francetovih mladostnih radošči so bili zvonovi. Rad jih je poslušal, še raje zvonil. Takoj po prvi vojni je v Vavti vasi ostal le najmanjši zvon, drugi so bili, tako kot iz drugih slovenskih cerkva, pretopljeni in topove. Leta 1921 so v line obesili še tri železne in takrat se je začelo. Mežnarja Šali in potem Žefran sta

santa, ki se je tako zanimal za zvonove, vzela v uk in France se je kmalu tako navadil klenkanja, da se je značilno prav obrniti na vsakem dolenskem zvoniku.

Toliko o Francetu zvonarju, da se bo vedelo, kdo bo v nedeljo pomagal pri prvi melodiji vseslovenskega zvonarskega srečanja. Nekaj besed pa je treba povedati tudi o drugi Francetovi spremnosti, o izdelovanju čolnov. Je namreč eden redkih, ki še zna izdelovati tiste stare, nekdaj tako značilne čolne, ki jih je bilo včasih veliko videti na Krki. V Rumuniji vasi, kjer ima večina vaščanov vinograde na straskem hribu takoj onkraj Krke, pot naokoli do straškega

mesta pa je bila za pešačenje dolga, so bili čolni včasih zelo pomebno prometno sredstvo. Sedaj je drugače, saj se vozijo v gorico večinoma s traktorji ali avtomobili. Koliko čolni pomenijo vaščanom in partizanom, ki so si z njimi našli bližnjico na kurirskih poteh, so med vojno dobro vedeli tudi Italijani, zato so pobrali tistih nekaj deset čolnov in jih uničili. »Potopili so rumunsko mornarico,« so se še dolgo na njihov račun salili okoličani. Po vojni je bila »mornarica« spet obnovljena, precej s Francetovo pomočjo. Vsega skupaj jih je v svojem življenju izdelal že krepko preko sto in marsikateri še reže zelene valove.

T. JAKŠE

»Posel je najbolj cvetel tam od leta sedemdeset do petdesetdesetega. Takrat se je veliko učiteljskega kadra s taksiji vozilo v okoliške šole, saj se ni bilo toliko avtobusov. Tudi vojska nam je vrgla velik zalogaj. Posel je ob zakletvah smučevski skoraj noč in dan. Toda sam Bog nas varuj, da bi jo še kdaj dobil nazaj! Sem pa že raje ob samem krompirju in vodo!«

Čeprav ima denar svojo težo, se Ivo vojski resnično ne spominja rad.

Vse drugače je z izseljenici, ki so po dolgi desetletjih in več prek velike luže prihajali obkrivati svoje korenine. Kotar sicer dokaj osmislač, se je ob mislih na te ljudi odhalil.

»Koliko solza sreče je steklo, ko so končno župniški bukvaki našli imena in izbrali naše slove sorodnikov. Vse so obiskali, jih vozili na večerja, kosila in vsakega obdarili z dolarjem. Ne bom pozabil, koliko zbadljivk je padlo na račun »tege piškavega dolarja«, saj nihče ni pomislil, koliko žaljev in znoja se je držalo zelenih papirčkov. Dandanes bi isti ljudje druge glede nanje!«

Da veliko naših ljudi ni znalo kaj prida centi dinara, Kotar tudi sicer dobro ve.

Bili so tako krasni časi, da je bila celo Romom »fasenga« po nekaj kozarčkih pretečkah, pa so jo kar s taksijem spravili v Žabjek. Tuji Podgorci so bili stranke posebne vrste. Ko so dobili plačo, so nekateri kar po tri dni podpirali šank v Metropolu. Seveda so bile potem nove pretežke in spomin premeglen, da bi nastri dobrov. Pa je spet taksji prav prišel. Preklemano žalostno se je ravnalo z denarjem.«

Nekajkrat je bil taksista Ivo tudi v škrupcih. Prevažati zlikovca ali nasilneža brez denarja res ni zabavno. Ob takih priložnostih je ostrim njegovega značaja prišla prav.

Ob potegavščinah, s katerimi mu seveda ni bilo prizaneseno, se samo smeje.

»Nikoli ne bom pozabil, kako sem bedast nasledel telefonskemu klicu, da v dolški Šoli kačka porodnica na nujen prevoz v porodnišnico. Ženske seveda ni bilo, jaz pa sem bil bogaten za spoznanje, da v Dolžu še nimajo telefona. Drugič spet so me klicali v Mokronog. Neki kapetan Stamenkovič naj bi s tremi vojaki kačkal, da jih peljem v kasarno, ker se je njihovo vozilo pokvarilo. Kot nor sem celo popoldne stiskal po mokronoških gostilnah in iskal izmisljenega Stamenkoviča. Seveda ni bilo ne duha ne slaha o njem ne o pokvarjenem džipu. Kot bi šel osel samo enkrat na led, bi ne ostal osel!«

Malha spominov taksista Iva Kotarja nima dna. Polna je zanimivih doživetij. Še veliko bi jih rad vrgel vanjo. Pobožne želitev Dokler odpeljejo avtobusi z nove novomeške postaje polprazni v Ljubljano, tudi za taksiste kruha ne bo celo drobitnic bo vse manj. Do kod bo še seglo človeško brezumje?

JANJA KASTELJC

Čas vojne za taksiste

T

aisti sojdo med najstarejšo obrito. Tudi zanje velja nekakšen nenapisan zakon: vse videti, vse slišati, pa nič vedeti. Njihovo življenje je pestro, včasih nevarno, kruh včasih debelejši, potem spet tanjši, kakršni so pač časi. Mi zdaj doživljamo čas miru in čas vojne. Slednji je, žal, vedno bolj prisoten. In kjer je vojna, je pomanjkanje. Kadar pa ljudje ob koncu meseca po kothi pometajo za kruh, ne misljijo na taks.

»Ko sem začel na avtobusni postaji pred Metropolom, so morale stranke čakati na nas, toliko voženj smo imeli! Vrstni red, ki je za tovarisko poslovovanje nujno potreben, sem uvedel jaz. Malo težavici je bilo na začetku, toda kmalu je steklo, kot treba. »Meni red in disciplina nista bila nikakršna novost, saj sem se ju nabral v Nemčiji, kjer sem delal kot VK orodjar pri Metresu.«

Ivo je svojo natančnost v Nemčiji le še dopolnil, saj je v vsaki njegovi besedi in kretnji mogoče razbrati, da mu je v precejšnji meri že prirojena. Tako je tudi spomine razgrinjal v dolochenem redu.

Odslej tudi v Škocjanu!

Jutri odpira RENAULT AVTOMEHANIKA Bogdan Krašna v Škocjanu 22 nov, sodoben prodajni salon. V njem bodo razstavljena vozila Renault in prepričani smo, da se boste v njem vi, naši kupci, dobro počutili. Ob tej priložnosti iskreno čestitamo našemu novemu agentu, gospodu Bogdanu

Krašni in mu želimo veliko poslovnih uspehov.
Iskrene čestitke!

RENAULT
Avto Življenja

Revoz d.d.

VLOM V VIKEND — Med 30. julijem in 15. avgustom je nekdo vlomlil v vikend Koprčana Bogdana Hrena v Suhorju nad Prečno. Iznigila sta pijača in hrana, Hren je ob vsaj 5 tisočakov.

KJE JE RADIODAKETOFO? — Neznan storilec je julija prišel do hišete Korelca v Slovenski vasi pri Trebnjem in na nepojasnjeno način odnesel radiodaketofo, vreden dva tisočaka.

OB OKRASNE POKROVE — V noči na 8. september je nekdo šaril po parkiršču v Dolenjskih Toplicah. To je prva ugotovila Dragica Planinc iz Kozjega, ki je pogrešila okrasne pokrove koles svojega osebnega avtomobila.

KRADEL GORIVO — V isti noči je nekdo na parkiršču Ceste herojev v Novem mestu kradel gorivo iz zaklenjenega osebnega avtomobila Anice Ivančič. Neznan kam je odtekel 22 litrov.

KJE JE TAT? — Na Trgu svobode v Črnomlju je neznanec v noči na 8. september vlomlil v osebni avto Marjanu Vrinič iz Bojancev in ukraidal radiokasetofon ter 10 litrov goriva. Škode je za 10 tisočakov.

ODEPILJAL JE KOLO — V času med 5. in 7. septembrom je nekdo izpred stanovanjske hiše v Brezi pri Trebnjem neznanom kam odpeljal kolo Marjane Pust in jo oskodoval za 2 tisočaka.

IZGINIL VISKI — Še neznan storilec je 8. septembra ob 8.10 iz lokala Kolinske v Trebnjem zmagnil steklenico z viskiem. Dragocena pijača je vredna natanko 1.575 din.

V VINOGRADU OB POLDRUŽI TISOČAK — 53-letni Leopold Krebs iz Ljubljane je bil 6. septembra zjutraj v Vinogradu nad Globodolom pri Mirni Peči. Malo nepazljivosti je bilo dovolj, da mu je nekdo zmagnil 1.500 din.

VLOM V GARAZO — V noči na 2. september je nekdo vlomlil v leseno garazo pri stanovanjski hiši Andreja Fira z Gornej Lokvice pri Metliki. Možakar je bil ob komplet imbus ključev, vrednih vsaj 3 tisočake.

UKRADEL PIŠTOLO — Ignac Č. iz Ostrga je utemeljeno osumljen, da je 22. avgusta iz Tovarne zdravil Krka v Novem mestu ukraidel pištolo za točenje goriva, vredno 5.000 din.

OB ENAJST TISOČAKOV

ŠMIHEL — Neznan storilec je 3. septembra popoldne iz garderobne omarice v Srednji šoli tehničko-zdravstvene usmeritve v Šmihelu ukraidel 11.000 din. Denar je bil last tamkajšnje snažilke Mevlide Avdić.

Vlomilca so pričakali kar doma

Ko je plen zapravil, se je Franc T. vrnil domov — Po raziskanosti takšnih in drugih kaznivih dejanj je novomeška UNZ povsem pri vrhu

NOVO MESTO — Majhna notica je prejšnji teden oznanila, da je neznan storilec vlomlil v Dolenjino sa mopestrežno trgovino na Cesti herojev v Novem mestu ter odnesel nekaj kave, cigaret in živil, trgovce pa oskodoval za več tisočakov. S plemenom se nepridipravil ni dolgo mastil, možje postave so bili urni in odločni. Prav po zaslugu te in podobnih akcij je novomeška UNZ po rezultatih letošnjega polletja daleč nad republikim poprečjem po raziskanosti kriminalitete. Lanske dosežke so letos izboljšali za preko 5 odstotkov, neraziskanih imajo tako le 31 odstotkov kaznivih dejanj, ker je med slovenskimi unezenji podatek, ki vzbuja zavist. A o tem kasneje.

SUHOR — 19-letni Leopold Ambrožič iz Karlovca se je 8. septembra ob 2.50 pljal z osebnim avtom Jugom 45 s Suhorjem proti Metliki. Še na Suhorju je dohitel stoenko in jo pričel prehitevati, ko pa se je vrchal nazaj na svoj vojni pas, je juga pričelo zanataši. Vozilo je zdrsnilo s ceste in se večkrat prevrnilo po nasploh.

Posledice nezgode so bile tragične. Med prevratjanjem je iz vozila padla 16-letna sopotnika Marija Marinkovič iz Karlovca; poskodbe, ki jih je dobila, so bile tako hude, da jim je podlegla na kraju nesreče. Voznik Ambrožič je iz vozila padel šele, ko je avto trečil ob drevu; Karlovčan je bil hudo ranjen in so ga odpeljali na zdravljene v novomeško bolnišnico. Po čudežnem napovedu preteklosti. Po doslej zbranih podatkih naj bi Franc T. v trgovino vlomlil okoli 1. ure. Najprej je pobral drobiž iz registrskih blagajn, nato pa iz hladilne vitrine vzel 1,10 kg kmečke salame, 1,6 kg goveje in 2,1 kg loške salame, kosa šunka in slanine, s polic pa nekaj žemelj. 20 zavitkov kave, tri brisače, sir in še kaj. V samopostežni se je zatem najeadel, popil pivo, preostaneval pa si vzel za popotnico skupaj s 30 zavitki cigaret. Šele okoli 4. ure je kraj vloma zapustil, se pa odpravil na železniško postajo in tam z vlakom v Črnomelj. Po mestu

je popiral in zapravil plen, noč na 2. september je prespal v hotelu Lahinja. Naslednjega dne je z veseljačenjem nadaljeval, nekaj cigaret je podaril, popoldne pa se vrnil v Novo mesto. Prespal je na podstropu hiše bližu bratove, vse ostalo pa je bolj ali manj znano.

Omenimo ob tem, da je bilo tovrstnih kaznivih dejanj v prvih letošnjih šestih mesecih na Dolenjskem 653, kar je nekaj manj od lanskega števila, in če k temu pristejemo še boljšo raziskanost, potem letošnja varnostna podoba kaže povsem nove obrise. Po svoje jo dopolnjuje tudi manjše število kaznivih dejanj zoper življene in telo — vsega 43, lani pa v enakem obdobju 47 — med njima za razliko od lanskih številk le en umor. Zato pa je toliko bolj gnusen: prtipeti se je na Petrolovi bencinski črpalki v Trebnjem, morilec pa je bil, kot je gotovo znano, po seriji predhodnih ubojev odkrit v Venetu.

Borjava se po vseh takih in podobnih letošnjih uspešnih akcijah novomeških policistov nepridipravi Dolenjske poslej izgibajo v velikem loku. Ali in kakot to drži, bo najbolje pokazala celoletna inventura.

B. BUDJA

Po sledeh lažnih prijav

Denarja za popravilo avtomobilov ni, zato je vse več takih, ki skušajo preslepiti zavarovalnice

NOVO MESTO — Čeprav podatki za letošnje prvo polletje kažejo, da se je število goljufij na Dolenjskem v primerjavi z lanskim številom zmanjšalo kar za 22 (v šestih mesecih so jih tako obravnavali le 31), zaskrbljuje, nekaj drugega.

Na novomeški UNZ namreč opažajo, da je vse več tako imenovanih zavarovalniških goljufij, dve med njimi sta pred nami.

23-letni Janez K. iz Mirne Peči se je nekega avgusta včasa dne peljal z bratovim osebnim avtom R-5 po cesti proti Novemu mestu. Zaradi prevelike hitrosti ga je na mokri in spolzki cesti pričelo zanataši, pri čemer je trčil v obcestno kilometrsko oznako in poškodoval prednji del avtomobila. Škoda je bila precejšnja, denarja za popravilo pa ni imel. Janez K. se je zato odločil in odšel k prijatelju Andreju R. Dogovorila sta se, da mu bo slednjih dva kupom svoje zavarovalne police. Hotela sta prikazati, kot da je trk povzročil Andrej R., in skupaj odslo v zavarovalnico, kjer sta napisala izplet pred sodniki.

B. B.

Kako do državljanstva RS?

Vloge za pridobitev slovenskega državljanstva bodo sprejemali do 25. decembra letos

LJUBLJANA — Veliko je zadnje čas vprašanj o tem, kako in kje priti do državljanstva Republike Slovenije. Republiško ministrstvo za notranje zadeve obvešča vse občane, ki želijo pridobiti slovensko državljanstvo, da to lahko storite do 25. decembra letos. Pogoj je seveda, da so bili v Sloveniji stalno prijavljeni pri 24. decembrom 1990 in da so tega dne dalje v Sloveniji tudi dejansko živeli.

Vlogo naj interesenti v omenjenem roku oddajo upravnemu organu za notranje zadeve občine, kjer stalno prebivajo, prosijo pa mora biti priložen izpisek iz rojstne matične knjige, potrdilo o vpisu v državljansko knjigo, položnica o plačani taksi in, če v izpisu iz rojstne matične knjige ni vpisan podatek o sklenitvi zakonske zvezne, še izpisek iz poročne matične knjige. Takso je treba nakazati s splošno položnico na banki ali pošti na naslov: Služba družbenega knjigovodstva Ljubljana, številka računa

na 50100-840-025-3161; kot namen plačila naj bo navedeno »Republiška upravna taksa v gotovini«. Taksa znaša od 1. septembra dalje 615 din na osebo, če pa vlogo istočasno vložita zakona oziroma starši in mladoločni otroci, vložja skupna taksa 600 din in za vsako osebo še po 15 din.

Obrazce za vloge, ki jih je izdal Ministerstvo za notranje zadeve, lahko občani dobijo brezplačno na vseh občinah v Sloveniji, občine pa bodo same objavile, v katerih prostorih. Izpolnjene vloge z vsemi omenjenimi zahtevanimi listinami naj občani potem najkasneje do 25. decembra 1991 po pošti pošljejo upravnemu organu občine, kjer imajo prijavljeno stalno prebivališče.

KRONIKA NESREC

MED PREVRAČANJEM PADEL S TRAKTORJEM — 33-letni Slavko Bratkovčič iz Mihovega je 4. septembra med 14.30 in 15.30 vozil traktor Universale po gozdni poti od Miklavža na Gorjancih proti Cerovemu Logu. Na ravnenem delu gozdne ceste je nenadoma zapeljal na levo preko robe cestiča v gozd. Traktor se je pričel prevrati proti strmem pobočju, pri čemer je Bratkovčič padel iz vozila, slednje pa je končalo nekaj deset metrov nižje polnoma uničeno ob večji bukvici. Bratkovčič se je v nezgodni hudo ranil in se zdravil na 480 tisočakov.

novomeški bolnišnici, gmotne škode na uničenem traktorju pa je za 120.000 din.

TOVORNJAK JE »UŠEL« — 35-letni Andrej Zupančič iz Semiča je 5. septembra ob 15.45 parkiral tovornjak s polprisklonikom Avta Kočejev na parkirišču ob regionalni cesti Semič — Gradišče. Vozilo je pustil v prestari in pod kolo postavil zagozdo, ni pa zategnil ročne zavore. To je bilo krivo, da je tovornjak pričel držeti in naposlед trčil v obcestno drevo. Škoda je bila ogromna, ocenili so jo kar na

SEDEMNAJST ŽRTEV — Prvi ogledi jame in ostankov žrtev kažejo, da je v jami končalo najmanj sedemnajst trupel. Srhijiv je pogled na kupe človeških kosti v breznu.

Gavzoda iz Birčne vasi, Kosten, železniški delavec iz Trebnjega, Srebotski, zavirač iz Ljubljane, Gradišar iz Ponikve, Kokvačič iz Goblej, Jože Frančelj, zavirač iz Ljubljane, Jenko in Gabrovšek, oba strojvodja iz Ljubljane, politkomisar Lojze, nadzornik proge iz Litije, paznik Pršina, strojvodja Pišler iz Ljubljane in jetniški paznik Štine... Pršina je jetnike odgnal v dolino in jih postavil v vrste, da so sledili proti nam. Pršina je nato odskočil, prof. Kek pa rekel: »Saj nam je vendar dr. Mikuž obljubil amnestijo!« Nekdo drug je rekel: »Molimo!« Na te besede je Jenko zakričal: »Kaj pa čakate?« Gabrovšek in še eden sta nato spustili rafal. Vsi so ta

kaj popadali po tleh, nekateri so se stokali. Jenko, Gabrovšek in Rus so tri, pri katerih so še ugotovili znamenja življencev, postrelili s puško. Nato je Jenko zavplil: »Stražarji, pridele dol, poberte legitimacije, da ne bo sledov!« Jenko je nato v nadaljevanju v celoti potrdil tudi Štinetovo pričevanje o poboju ostale trojice, enako kot Ferdinand Berk, bivši jetniški paznik iz Novega mesta.

Tančica skrivnosti jame pri Mihovcu je tako odgrnjena, le grobišče in kosti v njem čakajo človeka dostojno obeležje.

Kot pomnik žrtvam in časom, ki se ne smejo več ponoviti.

B. BUDJA

Brezno razkrilo novo grobišče

Ostanki žrtev v jami pri Padežu so neme priče dogodkov v noči na 21. oktober 1943 — Občinska komisija si je morišče ogledala — Dve pričevanja

PADEŽ — Kar nekaj jih je, ki so vedeli za kupe človeških kosti v jami blizu vasi Mihovec pri Padežu. Iz razumljivih razlogov so novico dolga leta skrbno držali zase. Resnic je pričela kapljati na dan počasti, letos pozimi je že bilo dovolj, da si jeamo ogledala občinska komisija za raziskovanje pobojev, sodnih zmot in drugih nepravilnosti, na celu katere je novomeški župan Marjan Dvornik. Na morišču so bili znova 30. avgusta. Kupi kosti so še vedno v jami, ostajajo nemo pričevanje dogodkov, ki so tam zvrstili v noči na 21. oktober 1943, ko je bilo tod pobitih vsaj 17 ljudi (tako namreč kažejo dosedaj najdeni ostanki žrtev), večinoma Novomeščanov in okoličanov, čeprav je bilo njihovo število bržkone precej večje. Usoda grobišča zaenkrat še ni znana, zato pa na novomeški UNZ razpolagajo z dokumenti, ki vsaj nekolikanj osvetljujejo dosedaj v molk in skrivnost zavito dogajanje.

Tri pričevanja o poboju so na voljo, prvega je dal bivši jetniški paznik Anton Stine iz Novega mesta. Takole pravi: »Iz Zaloge, kjer je bilo 60 zapornikov, se je jetniščina 14. oktobra z vsem moštvo preselila v šolo v Birčni vasi. Do 20. oktobra nisem ne videl ne slišal, da bi katerekoli jetnike kam odpeljali. Ko pa sem naslednjega jutra okoli 6.30 prišel nazaj v šolo, sem vprašal jetniškega paznika Pršino, koliko je jetnikev, ki jih je treba pripraviti hrano. Pršina je šel gledat po sobah in mi nato povedal, da je 12 ljudi manj. Te so po noči odpeljali v ruperški gozd proti Velikim Škrjančam in jih tam postrelili. Tega dne ob 11. uri mi je prišel jetniški paznik Jože Pelko povedat, da se naj takoj pripravimo za pot. Pospravil sem svoje stvari in vse skupaj odnesel na dvorišče. Pelko pa je tačas z listkom hodil po sobah, izbiral ljudi in jih pošljal ven. Skupaj je bilo 14 ljudi, med njimi prof. Kek, Šonec, Grile, Pavlič, dva

Mikca, Armini, Čerovnik in še pet neznanih. Te jetnike smo potem gnali od šole čez Cerovec v Padež do Bahovčeve

VHOD V JAMO — Skozi ta vhod v jamo so oktobra 1943 zmetali trupla usrečenih Novomeščanov in okoličanov. Grobišče sedaj čaka na primerno obeležje.

Naslednjega jutra okoli 16.30 nas je Pelko znova poklical za odhod. Že po noči sem slišal, da je Ludvik Smrekar iz

Med odbojkarji je zmagal razum

Jugoslovanska zveza sprejela slovenske predloge — V najslabšem primeru čaka Pionir igranje v republiški super ligi, ki vodi tudi v Evropu

NOVO MESTO — Če prejšnji teden nismo mogli zanesljivo zapisati, kakšna bo usoda letosnjih tekmovalnih sistemov v odbojkji, je danes veliko tega precej bolj jasno. Stališče skupščine Odbojkarske zveze Slovenije je bilo, naj jeseni starta republiška super liga, v kateri bi igrali vsi dosedanji zvezni ligasti, nedorečeno pa je ostalo, kakšna je v tem primeru motivacija igralcev. Še posebej tistih iz novomeškega Pionirja, ki so si v minulem prvenstvu prigrali nastopanje v A ligi. Dobršen del odgovora na to je dala seja predsedstva Odbojkarske zveze Jugoslavije prejšnji teden.

Maloko je verjel, da bo po vseh dosežnih izkušnjah v Beogradu sprejet pred-

Modelarji pod slovensko zastavo

Na tekmovalju za sestovni pokal je bil Terlep drugi

ZUELPICH — 1. septembra je bilo v nemškem Zuelpichu tekmovalje modelarjev za svetovni pokal, ki so se ga udeležili tudi tekmovalci iz Litije, Ljubljane in Novega mesta. Slovenski modelarji so organizatorje obvestili, da bodo tekmovali za svojo mlado slovensko državo, tako se je poleg šestnajstih drogov z lastnimi državami udeleženec pojavit še drugi z slovensko zastavo.

V kategoriji F 1 A je nastopilo kar 130 tekmovalcev, med njimi je Daniel Terlep iz AK Novo mesto zasedel imenito 15. mesto, 30. je bil Litijanec Rozman, 35. pa njegov klubski tovarš Videnski. Kot zanimivost dodajmo, da so slovenski modelarji na tekmovalju prodajali slovenske mačice z grbom, ki so jih Nemci kupovali z veliko naklonjenostjo in simpatijami.

Minilo nedeljo, 8. septembra, pa so novomeški modelarji nastopili na Ptuju na tekmovalju za slovenski pokal. Nastopilo je 30 modelarjev, zmagal je Daniel Terlep, medtem ko je bil Darko Bauer, prav tako AK Novo mesto, drugi.

Zmagi Elana in Avtobuma

V 3. kolu II. republiške nogometne lige polna izkupička Novomeščanov in Kocevcov

KOČEVJE, NOVO MESTO — V nedeljo se je končalo prvenstvo v II. republiški nogometni ligi, tako enašterici kočevskega Avtobuma kot novomeščki Elana pa sta vknjili poln izkupiček. Kocevi so doma kar s 6:0 odpravili ekipo Branika, Novomeščani pa so bili v gosteh boljši od Bilj z 1:0.

Poročila iz Bilj govore o težkem, izenačenem in bojevitem srečanju, v katerem gospoditelji niso skoparili z grobostmi. Edini zaditek na srečanju je v 23. minutu dosegel Horvat s prostim strelom. Elanovi imajo

Bolj kot rezultat šteje prijateljstvo

Novomeški kolesarji nastopili na dveh dirkah v Langenhagnu

LANGENHAGEN — V nedeljo se je iz Novem mesta prijateljskega Langenhagna v Nemčiji vrnila ekipa kolesarjev KD Krka, ki je tam nastopila na dveh preizkušnjah.

Pod vodstvom Jožeta Majesa so Papež, Turk, Ravbar in Fink nastopili v petek v bližnjem Hildesheimu na 60 kilometrov dolgi nočni dirki. V močni mednarodni konkurenči je Ravbar zasedel 5., Turk pa 8. mesto.

Še večja je bila zasedba na sobotni cestni dirki za veliko nagrado Langenhagna, kjer je bil od Novomeščanov najboljši Sandi Papež, ki je skozi cilj 95 kilometrov dolge dirke privožil kot deveti. Novomeščani so v Nemčiji nastopili kot predstavniki Slovenije, gospoditelji pa so jih tisto in prisrčno sprejeli. Deležni so bili sprejem županje mesta, ki je tudi obljubila, da bo oktober obiskala najuspešnejši novomeški športni kolektiv. Ni odveč še dodati, da predvsem po zaslugu Novomeščanom naklonjenega g. Auteja Lampeja poteka v tem mestu akcija za pomoč dolenski metropoli na vseh področjih, pa najs gre za kulturo, sport ali kaj tretjega.

Nazivlje utrujenosti in nočni vožnji so se Novomeščani v nedeljo udeležili še dirke v Radovljici. Med pionirji je bil Puš 5. in Koprivnik 7., med mlajšimi mladinci pa bil Gašperin 3., Dernganc 4. in Macele 9., pri članih pa je zmagal Pintarič pred Pagonom in Papežem.

TRIATLONA V KOSTANJEVICI NE BO!

KOSTANJEVICA — Organizacijski odbor 1. kostanjeviškega triatlona je te dni sprejel sklep, da je zaradi kadrovskih in finančnih težav prisiljen odpovedati organizacijo zaključne prireditve Triatlonske zveze Slovenije, načrtovane za 28. september v Kostanjevici na Krki.

je moč po beograjskem sestanku vsaj za odbojkarsko organizacijo reči, da je vendarle zmagal razum. Pridobila je zveza, največ pa športniki. B. B.

TUDI LETOS GIMNASTIČNI ŠPORTNI RAZRED — V Osnovni šoli Bratov Ribarjev v Brežicah so letos vpisali v prvi razred že sedmo generacijo gimnastičnih športnih razredov, katerih ustanovitelj je prof. Jože Senica, poleg njega pa poučujejo še prof. Zdenka Senica in prof. Berto Žnidaršič. Uspešnost njihovega dela najbolje ilustrirajo telovadke Andreja Hostnik, Vanja Rancinger, Ana Galic in Bogomira Brložnik (z desne proti levi), saj je Vanja minulo sezono nastopala v III. selekciji B skupine in na republiškem prvenstvu zasedla 3. mesto, Andreja, Ana in Bogomira pa so se z 2. mestom na republiškem ekipnem tekmovalju uvrstile na državno prvenstvo v poljubnih vajah II. selekcije in bile skupaj s Tadejo Cetin in Simonom Lesar pete.

Djuričevi trije naslovi

Gordana Djurić je bila najuspešnejša atletinja nedavnega tekmovalja v Novem mestu — Podvig B. Šimuniča v Celju

DOLENSKE TOPLICE — Nedavno je zmagala na tekmovalju za Atletski pokal Slovenije, ki je bilo na novomeškem atletskem stadionu, so se uspešno udeležili tudi atleti iz Dolenskih Toplic. Najbolje o tem pričajo kar tri zlate, dve srebrni ter ena bronasta medalja, v svojih vrstah pa so imeli tudi najuspešnejšo mladinko v ženski konkurenči ustanovili zahodni skupini I. zvezne lige; od slovenskih ekip bi v ženski konkurenči nastopila le Palom Branika, v moški pa Pionir, Tehno Mobil iz Maribora, Tovil Olimpija in Saloni Anhovo, ob njih pa še Mladost Zagreb, Železničar Osijek, Bosna Sarajevo in Bihać. Po seji OZJ je bil ali manj na dilani, da iz te moke ne bo kruha, že omenjena odločitev je veliko več, kot so mnogi celo potihem upali. In če že pri drugem ne, pa

Andreje Blatnik, ki je tako v troskoku kot v skoku v daljavo osvojila sedmo mesto.

Preselimo se iz Novega mesta v Celje, kjer je bil pred dnevi mednarodni miting, na katerem je Boštjan Šimunič dosegel svoj doslej največji uspeh. V troskoku je pristal pri 14,46 metra in zasedel tretje mesto, s tem rezultatom pa je svoj osebni rekord popravil kar za 20 cm in tako postavil letos najboljši rezultat za mlajše.

Gordana Djurić je v Novem mestu osvojila kar tri naslove republiške prvakinja: s premočjo je zmagala v skoku v daljavo in troskoku, bila pa je tudi udeleženka zmagovalne štafete 4x100 metrov. Še posebej velja omeniti njen rezultat v troskoku, saj je z 12,11 metra le za ta zaostala za svojim pred dnevi postavljenim državnim rekordom. V troskoku so Topličanke slavile dvojno zmago, srebro je namreč z 11,31 metra osvojila Irena Šepelič. V moškem troskoku je bil Boštjan Šimunič z 14,11 m drugi, Vanja Lukšič pa je bila tretja v metu kopja in četrta v metih diskov v kroglo. Omeniti velja še nastop pionirke

mladincev. Uspešno je v Celju nastopila tudi Gordana Djurić, ki je med članicami v skoku v daljavo zasedla drugo mesto s 5,60 metra.

SUPER MOTO SLALOM NA MIRNI

MIRNA — AMD Trebnje pripravlja v nedeljo, 15. septembra, tradicionalni super moto-slalom Mirna 91, ki bo potekal na cesti med Zapužami in Stanom. Trening bo ob 12. uri, dirka pa ob 13.00. Prijava sprejema organizator v nedeljo do poldneva na kraju tekmovalja. Prireditve bodo poprestili cestno-hitrostni tekmovalci Lovro Mervar in prikolicarji. Posebna atrakcija bo zagotovo nastop s tekmovalnim rally avtomobilom. Tekmovalje bo potekalo v štirih kategorijah. Pokrovitelja sta Pip d.o.o. Trebnje in Roki B Sentrupert.

V SOBOTO MARATON FRANJA

TACEN — Zaradi vojne preloženi kolesarski maraton Franja bo to soboto, 14. septembra. Start maratona bo ob 8. uri v prostorju IC MNZ v Tacnu, okrepevalnice pa bodo v Idriji, Cerknem, na Kladju, v Gorenji vasi, Škofji Loki in Jepri. Prijava bo do dneva prireditve ostala enaka (200 din), na dan maratona bo znašala stotaka več.

BREŽIŠKI STRELCI PRVI

REČICA — Letošnje republiško prvenstvo v strelijanju z MK orojenja v disciplinah mednarodnega programa je prineslo bolj ali manj pričakovane rezultate, za edino presenečenje so poskrbeli Brežičani. V svojem drugem nastopu na republiškem prvenstvu so namreč v strelijanju z MK pištole proste izbire zmagali, Kranj, Bela in Šotler so nastreljali 1533 krogov in kar za 97 krogov popravili družinski rekord. Rezultati: 1. IMV Brežice 1553, 2. Olimpija 1543, 3. Kranj 1507, itd.; posamežno: 2. Kranj 534, 5. Bela (obe Brežice) 528.

E. SEČEN

KOBE PRED PETRICEM

CRNOMELJ — nagovalec rednega mesečnega hitropote, Šega Šahovskega turnirja je Urš Kobe, ki je med dvanajstimi igralci zbral 9,5 točke, sledijo: Petrič 8, Stubljar in V. Kobe 7,5, Starha 6,5, Draščić 6, itd. Značilnost teh turnirjev, ki jih pripravlja Šahovski dom Stari trg, je, da so vsakič v drugem kraju, tako bo turnir 7. oktobra v Semču.

V. KOBE

IZ TREBANSKEGO KOŠA — Pod tem naslovom se je pričela v četrtek 4. kulturno-turistična prireditve, in sicer z nastopom trebanskoga Občinskega pihalnega orkestra in mažoret iz Grosupljega. Prizadetna predsednica turističnega društva Marija Cugelj se je v imenu prireditve zahvalila vsem za razumevanje in pomoč pri tej prireditvi. Še zlasti letosnjemu generalnemu pokrovitelju, novomeški zavarovalnici Tilia. Na sliki predstavniki Tilia, Mitja Prijatelj, prejema priložnostno darilo iz rok Cugljeve. Vse dni do nedelje so se vrstile prireditve, pretežno povezane z življem in delom Friderika Barage, zaplavljivki so vozili na ogled Trebnjega in okolice, popeljali pa so tudi v Malo vas, Baragov rojstni kraj. (Foto: P. Perc)

PETINDVASET UČENCEV V ŠTIRIH RAZREDIH — V stopiški podružnični osnovni šoli na Dolžu sta letos v prvi razred vstopila dva prvošolčka, v ostalih treh razredih pa je v dveh kombiniranih oddelkih skupaj 23 učencev. Šola je bila pred leti temeljito obnovljena, letos pa jo dobila še centralno kurjavo. Vodja šole Franc Zorc je optimist in pravi, da bo v naslednjih letih v tej podgorjanski krajevni skupnosti še dovolj otrok. Že naslednjo šolsko leto pričakujejo vpis 10 prvošolcev. Mlade družine se ne odseljujejo več, saj v dolinu pelje asfaltna cesta, avtobusi vozijo večkrat na dan, skratka, na Dolžu je življene spet zanimivo. Na sliki: v pondeljek so vsi učenci te šole obiskali Novo mesto. Najprej so si ogledali filmsko predstavo, potem pa še mestne zanimivosti. (Foto: J. Pavlin)

IVAN KRAMBERGER V KOČEVJU — Minuli teden je bil kar dva dni na obisku v Kočevju Ivan Kramberger, dobrotnik in predsedniški kandidat na minulih volitvah. Prodajal je tudi svoje knjige. Letos je bil bolj resen, zato je bilo tudi gledalcev in poslušalcev okoli njega manj. Očitno se tokrat bolj resno pripravlja na naslednje volitve, ki bodo že prihodnje leto. (Foto: Primc)

VSA VAS NA POMOČ — Sedaj je čas za krompir. Lepo vreme kliče pobiranje. Kastelčevi iz Gornjega Podboršča so gomolje pobirali ob pomoči domačih sosedov iz Podboršča. Letos je krompirja res nekaj manj, pa tudi drobenje. »Za prodat ga pa nimamo«, je pristavila ena od pobiralck.

SKUPAJ PO 45 LETIH — Letošnje polete so se v gostilni Repovž v Šentjanžu sestali sošolci in sošolke, ki so prvič prestopili Šolski prag Šentjanžke šole januarja 1946. Z njimi je jubilej proslavljen tudi takratna njihova učiteljica, gospa Japljeva, ki je res prepoznała le še enega od svojih nekdanjih učencev, zato pa se je toliko bolj natrano spominjala dogodkov pred skoraj pol stoletja. Kljub hudim časom je bilo tudi takrat veliko lepih, prijetnih trenutkov. Tokrat so jih jubilantom polepšali sedanji učenci šole v Šentjanžu in njihova mentorica Rezka, ki so zbrali naslove vseh Šentjanžkih prvošolčkov v prvem povojnem letu. (Foto: Franc Repovž)

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 12. IX.

SLOVENIJA 1

8.35 — 12.00 in 15.00 — 0.10 TELE-
TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
SPORED ZA OTROKE IN MLA-
DE
INDIJANSKE LEGENDE, kana-
daska naniz., 3/12
9.30 MOZAIK — SOLSKA TV, pono-
vitev
VELIKANI SVETOVNE KNI-
ŽEVNOSTI GOGOLJ
NEKOČ JE BILO... ŽIVLJENJE:
ROSTVO, 2/26
10.30 MOZAIK, ponovitev
10.30 SLOVENCI V ZA-
MEJSTVU
11.00 VRTINEC, angl. nadalj.,
1/6
11.50 VIDEO STRANI
15.15 VIDEO STRANI
15.25 MOZAIK, ponovitev
SLOVENCI V ZAMEJSTVU
15.55 SOVA, ponovitev
16.50 EP VIDEO STRANI
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK, ponovitev
ALTERNATIVNI VIRI ENER-
GIE
17.35 V ČETRTEK OB 17.30
18.35 EP VIDEO STRANI
18.40 SPORED ZA OTROKE IN MLA-
DE
ALF, 45. epizoda amer. naniz.
19.05 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 MOŽ, KI JE STANOVAL V
RITZU, amer. nadalj., 3/4
21.00 TEDNIK
22.00 DNEVNIK 3, VREME
22.25 SOVA
GREMO NA ZABAVO, angl.
humor. naniz., 1/6
BEDA BOGATIH, franc.-kanad-
ska nadalj., 1/8
JAZZ, BLUES...
0.10 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

17.30 Studio Ljubljana — 19.30 Dnevnik
RAI — 20.00 Danes v sakupščini —
20.30 V kaj drvimo skupaj z Žemljom?
(angl. poljudnoznan. serija, 2/6) — 21.00
Mali koncert — 21.05 Svet na zaslonu —
21.55 Retrospektiva Jožeta Babiča: Ko-
respondanca z družino (adaptacija pred-
stave Male drame SNG Ljubljana) —
22.55 Satelitski program — 23.45 Yutel

HTV 1

8.15 TV koledar — 8.30 Poročila — 8.40
Frontna linija — 9.00 Tiskovna konfe-
renca iz Osijeka — 10.00 TV izbor —
11.00 Poročila — 11.05 Tiskovna konfe-
renca iz Skupščine Republike Hrvatske —
12.30 Poročila — 13.15 Obvestilo o
prebeglih — 13.50 Dokumentarna oddaja —
15.10 Stanje na cestah — 15.30 Ci-
vilna zaščita — 16.30 Poročila — 17.00
Frontna linija — 17.30 Gospodarjenje v
vojni — 18.35 Dokumentarna oddaja —
19.05 Pojmovniki vojne — 19.30 Dnevnik 1 —
20.10 Posebna oddaja — 22.00 Dnevnik 2 —
23.30 Poročila — 0.05 TV izbor — 1.05
Poročila

PETEK, 13. IX.

SLOVENIJA 1

8.35 — 10.25 in 14.05 — 1.25 TELE-
TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 TV MOZAIK
1000 IDEJ ZA NARAVOSLOV-
CE
MOŽ, KI JE STANOVAL V
RITZU, amer. nadalj., 2/4
10.15 VIDEO STRANI
14.30 MOZAIK, PONOVITEV
SVET NA ZASLONU
15.00 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK, ponovitev TEDNIK
18.10 SPORED ZA OTROKE IN MLA-
DE
SLOVENIJA - UMETNOSTNI
VODNIK
NEVARNI ZALIV, kanadska na-
niz., 13/20
19.00 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
19.59 FORUM
20.20 FESTIVALI SVETA, avstral. dok.
serija, 9/12
20.45 PARALAKSA, nizozemska dok.
serija, 10/13
21.15 VRTINEC, angl. nadalj., 5/6
22.05 DNEVNIK 3, VREME
22.30 SOVA:
PRI HUXTABLOVIH, 7. epizoda
amer. naniz.
VEDOŽELJNA RITA, angl. film
DRAŽLJIVO, franc. erotični pro-
gram
1.15 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

15.30 Svetovno prvenstvo v gimnastiki
(posnetek) — 17.30 Studio Maribor —
19.00 Videomeh (ponovitev) — 19.30
Bruselj: GP v atletiki (prenos) — 22.00
Mozart na turneji: Mantova (2/3) —
23.00 Satelitski programi — 0.15 Yutel

HTV 1

8.15 TV koledar — 8.30 Poročila — 8.40
Frontna linija — 9.00 Tiskovna konfe-
renca iz Osijeka — 10.00 TV izbor —
11.00 Poročila — 11.05 Tiskovna konfe-
renca iz Skupščine Republike Hrvatske —
12.30 Poročila — 13.00 Dobrodelna
akcija — 13.15 Obvestilo prebeglih —
13.50 Dokumentarni program — 15.10
Stanje na cestah — 15.30 Civilna zaščita —
16.30 Poročila — 17.00 Frontna linija —
17.30 Gospodarjenje v vojni — 18.35
Dokumentarna oddaja — 19.05 Pojmov-
nik vojne — 19.30 Dnevnik 1 — 20.10
Posebna oddaja — 22.00 Dnevnik 2 —
23.30 Poročila — 0.05 TV izbor — 1.05
Poročila

SOBOTA, 14. IX.

15.00 SLOVENIJA 1
8.05 — 12.50 in 14.55 — 1.45 TELE-
TEKST
8.20 VIDEO STRANI
8.30 TV MOZAIK
8.30 ANGLEŠČINA - FOLLOW
ME, 17. lekcija
9.00 RADOVEDNI TAČEK
9.15 LONČEK, KUHAJ
9.25 ALF
9.50 RESNIČNA LEGENDA IN
LEGENDARNA RESNIČNOST
10.35 ZGODBE IZ ŠKOLKE
11.35 MOZART NA TURNI
12.35 FORUM

HTV 1

9.45 Poročila — 9.50 TV koledar —
10.00 Dobro jutro, Nedeljsko dopoldne —
12.10 Kmetijska oddaja — 13.00
Serijski film — 13.55 Družinski magazin —
14.25 Poročila — 14.30 Družinski
magazin — 17.05 Igrani film — 18.45 Ri-
sana serija — 19.10 TV sreča — 19.30
Dnevnik 1 — 20.00 Velik skok (dramski
serija) — 21.10 Halo, nas slišite? (angl.
dok. serija) — 22.10 Dnevnik 2 — 22.40
Glasbena oddaja — 23.40 Športna poro-
čila — 23.50 TV izbor — 0.50 Poročila

SLOVENIJA 2

17.05 KORIŠKA BRATA, amer. film
18.45 RISANKA
19.00 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK 1
19.55 VREME
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 MALI OGLASI, TV naniz.
21.05 EPP
21.10 ZDRAVO
22.30 DNEVNIK 3, VREME
22.55 SOVA:
POLNA HIŠA, amer. naniz.,
13/22
BEDA BOGATIH, franc.-kanad-
ska nadalj., 2/8
0.10 VIDEO STRANI

HTV 1

17.30 Studio 2 Koper — 19.00 Slovenski
ljubljanski ples — 19.30 Dnevnik SA —
20.00 Žarišče — 20.30 Žrebjanje lota —
20.35 Umetniški večer: Svečenik ljubezni
(angl. film) — 22.40 Yutel

SLOVENIJA 2

14.30 Satelitski programi — 14.55 Svet-
ovno prvenstvo v gimnastiki (posnetek)
— 16.55 Berlin: EP v odobjki, finale —
19.30 Dnevnik HTV — 20.00 Skandinavija:
Dežele polnočnega sonca (angl. po-
ljudnoznan. serija, 1/2) — 20.50 Oskar
Kogoj (dok. oddaja) — 21.30 Ciklus fil-
mov Jirija Menzla: Moja mala vas (čes-
koslovaški film) — 23.10 Yutel

PONEDELJEK, 16. IX.

SLOVENIJA 1

8.35 — 11.30 in 12.45 — 1.00 TELE-
TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
11.20 VIDEO STRANI
13.00 POREČILA
15.10 OBZORJA DUHA, ponovitev
15.30 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
19.55 VREME
20.20 ŽREBANJE 3 X 3
20.35 KRIŽKRAZ
21.35 SOVA:
NA ZDRAVJE!, 29. epizoda
amer. naniz.
22.00 DNEVNIK 3, ŠPORRT, VREME
22.25 SOVA:
VOJNA IN SPOMIN, amer. na-
dalj., 10/12
PARKING, franc. film
1.35 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

16.50 Svetovno prvenstvo v gimnastiki
(posnetek) — 19.00 Garfield in prijatelji —
19.30 Dnevnik BG — 20.15 Filmske
uspešnice: Gooniji (amer. film) — 22.15
Evropsko prvenstvo v odobjki (posnetek)
— 0.25 Yutel

SLOVENIJA 2

HTV 1

8.15 TV koledar — 8.30 Poročila — 8.40
Frontna linija — 9.00 Tiskovna konfe-
renca iz Osijeka — 10.00 TV izbor —
11.00 Poročila — 11.05 Tiskovna konfe-
renca iz Skupščine Republike Hrvatske —
12.30 Poročila — 13.00 Dobrodelna
akcija — 13.15 Obvestilo prebeglih —
13.50 Dokumentarna oddaja — 15.10
Stanje na cestah — 15.30 Civilna zaščita —
16.30 Poročila — 17.00 Frontna linija —
17.30 Gospodarjenje v vojni — 18.35
Dokumentarna oddaja — 19.05 Pojmov-
nik vojne — 19.30 Dnevnik 1 — 20.10
Posebna oddaja — 22.00 Dnevnik 2 —
23.30 Poročila — 0.05 TV izbor — 1.05
Poročila

HTV 1

9.15 Poročila — 9.20 TV koledar — 9.30
Otroški program — 10.00 Šolski program —
12.00 Poročila — 12.10 Video strani —
12.20 Satelitski program — 16.45 Poro-
čila — 16.50 TV koledar — 17.30 Hr-
vatska danes — 18.15 Otoška oddaja —
18.45 Znanstveni program — 19.15
Risanka — 19.30 Dnevnik 1 — 20.00 Se-
rijski film — 20.55 Žrebjanje lota — 21.00
V velikem planu — 22.30 Dnevnik 2 —
22.55 Kino-klub Evropa — 0.25 Poročila

SLOVENIJA 2

15.30 Svetovno prvenstvo v gimnastiki
(posnetek) — 17.30 Studio Ljubljana —
19.30 Dnevnik KP — 20.00 Reževiranje
za kanceno — 20.30 Alternativni viri
energije (znanstvena oddaja, 3/6) —
21.00 Sedma steza — 21.30 Omizje —
23.00 Yutel

HTV 1

9.15 Poročila — 9.20 TV koledar — 9.30
Otroški program — 10.00 Šolski program —
12.00 Poročila — 12.10 Video strani —
12.20 Satelitski program — 16.45 Poro-
čila — 16.50 TV koledar — 17.30 Hr-
vatska danes — 18.15 Otoška oddaja —
18.45 Risanka — 19.30 Dnevnik 1 — 20.00
Domača serija — 20.50 Zunanja politika — 21.00 Dnevnik 2 —
21.45 Kinoteka — 23.15 Poročila

NEDELJA, 15. IX.

SLOVENIJA 1

8.15 — 12.40 in 13.25 — 2.00 TELE-
TEKST
8.30 VIDEO STRANI
8.40 OTROŠKA MATINEJA:
ŽIV ŽAV
NEVARNI ZALIV, kanadska na-
dalj., 13/20
10.05 VZNAMENI ZVEZD: OVEN,
nemška dok. serija, 10/12
10.35 GARFIELD IN PRIJATELJI, po-
novitev
11.05 DOMAČI ANSAMBLI: BRATJE
IZ OPLOTNICE
11.35 OBZORJE DUHA
12.00 MURPHY BROWN, 8. epizoda
amer. naniz.
12.30 VIDEO STRANI
13.40 VARIETE, ponovitev
14.40 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1

TOREK, 17. IX.

SLOVENIJA 1

8.35 — 12.40 in 12.45 — 1.35 TELE-
TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
ZGODBE IZ ŠKOLKE
10.00 MOZAIK
10.00 V ČETRTEK OB 17.30,
ponovitev
11.00 ANGLEŠČINA — FOLLOW
ME, 19. lekcija
11.25 MOZAIK, ponovitev
11.25 SEDMA STEZA
11.55 OSMI DAN
12.40 OMIZJE
13.00 POROCILA
14.40 VIDEO STRANI
14.50 MOZAIK, ponovitev
ANGLEŠČINA - FOLLOW ME,
19. lekcija

HTV 1

15.15 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK
ŠOLSKA TV
18.10 SPORED ZA OTROKE IN MLA-
DE
19.10 RISANKA
19.20 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 MATERINSKA LJUBEZEN,
angl. nadalj., 1/4
21.05 NOVOSTI ZALOŽB
21.15 SHOW RUDJIA CARRELLA
22.45 DNEVNIK 3, VREME
23.10 SOVA:
SKUPNI RAČUNI, angl. humor.
naniz., 2/6
BEDA BOGATIH, franc.-kanad-
ska nadalj., 4/8
UMETNOST ZA VSAK DAN,
franc. dok. serija, 3/5
1.25 VIDEO STRANI

HTV 1

15.15 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK
BEDA BOGATIH, franc.-kanad-
ska nadalj., 4/8
UMETNOST ZA VSAK DAN,
franc. dok. serija, 3/5
1.25 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

17.30 Studio 2 Koper — 19.00 Slovenski
ljubljanski ples — 19.30 Dnevnik SA —
20.00 Žarišče — 20.30 Žrebjanje lota —
20.35 Umetniški večer: Svečenik ljubezni
(angl. film) — 22.40 Yutel

HTV 1

9.15 Poročila — 9.20 TV koledar — 9.30
Otroški program — 10.00 Šolski program —
12.00 Poročila — 12.10 Video strani —
12.20 Satelitski program — 16.45 Poro-
čila — 16.50 TV koledar — 17.30 Hr-
vatska danes — 18.15 Otoška oddaja —
18.45 Risanka — 19.30 Dnevnik 1 — 20.00
Domača serija — 20.50 Zunanja politika — 21.00
V velikem planu — 22.30 Dnevnik 2 —
22.55 Kino-klub Evropa — 0.25 Poročila

SLOVENIJA 2

17.30 Studio 2 Koper — 19.00 Slovenski
ljubljanski ples — 19.30 Dnevnik SA —
20.00 Žarišče — 20.30 Žrebjanje lota —
20.35 Umetniški večer: Svečenik ljubezni
(angl. film) —

V Sloveniji se zrak boljša, voda pa slabša

Kisle padavine uničijo naše gozdove

LJUBLJANA — Zaradi zmanjšane industrijske proizvodnje, ki ne potrebuje več toliko energije kot prej, pa tudi zaradi mire zime se je zadnji let zrak nad Slovenijo delno izboljšal, zato pa je voda vse slabša. V prvem kakovostnem razredu ni nobenega večjega vodotoka več, to pa pomeni, da iz nobene reke ni mogoče več pititi vode brez posledic za zdravje.

Kot so povedali na nedavni novinarski konferenci v ministerstvu za varstvo okolja, so meritve pokazale, da pada zdaj na kvadratni meter Slovenije 3 grame zlepila, vsa naša kurišča in drugi onesnaževalci pa ga spravijo v zrak skoraj dvakrat toliko — 5 gramov. Razlik z vetrovi potuje čez mejo, kar pomeni, da se Slovenije ne more več pritoževati, da ji s kislim dežjem (padavine s pH pod 5,6) drugi bolj kot sama uničujejo gozdove. Seveda se tudi to še dogaja, zlasti ob naši zahodni meji, kamor prinašajo zahodni vetrovi zlepilo dvokis iz severnoitalijanskih termocentral, predvsem tržiske.

Medtem ko se onesnaževanje zlepilom pri nas vendarje zmanjšuje, dodatno upanje pa prinaša alžirski zemeljski plin, postajajo vse bolj nevarni dušikovi oksidi, s katerimi predvsem motorna vozila izdatno zlagajo ozračje. Ocenjujejo, da značna emisija v Sloveniji je 50.000 ton dušikovih oksidov na leto in da bo nujno potrebno ukreniti kaj konkretnega, predvsem pa uvesti obvezno vgrajevanje katalizatorjev v motorna vozila.

— n

RAZSTAVA IN KONCERT SLOVENSKEGA OKTETA

BREŽICE — V galeriji Posavskega muzeja v Brežicah bodo v torek, 17. septembra, ob 19. uri odprli razstavo del akademske slikarke Apolonije Simon. O umetnici in njem delu bo govoril dr. Mirko Juteršek, umetnostni zgodovinar in kritik iz Ljubljane. Po otvoritvi razstave bo v slavnostni dvorani Posavskega muzeja koncert Slovenskega okteteta, posvečen 40-letnici njegovega obstoja in 400-letnici smrti Jakoba Gallusa. Temu primeren je tudi najavljeni program večera, ki obsegata dvajset pesmi, od tega štiri Galluse. Razstavo, ki bo odprta do 13. oktobra, in koncert so omogočili Zavarovalnica Triglav d.d. Krško, Terme Čatež in Opekarne — Rudnik Brežice. Pristojne prispevke bodo namenili prizadeviti z agresijo jugoslovanske armade v občini Ormož.

NOVI DRŽAVLJANI SLOVENIJE

KOČEVJE — V kočevski občini je kar precej državljanov drugih jugoslovenskih republik. Večina jih je tu na delu. Na oddelku za notranje zadeve občinske skupštine Kočevje smo zvedeli, da je letos vložilo prošnje za sprejem v slovensko državljanstvo skupno okoli 250 posameznikov. Doslej so bile ugodno rešene prošnje za 77 posameznikov, neugodno rešena ni bila nobena, ostali pa čakajo na odgovor pristojnih organov. Te dni je občinska skupština razposlala obvestila krajevnim uradom in krajevnim skupnostim, da je rok za vlaganje prošenja za sprejem v slovensko državljanstvo 25. decembra letos. Pogoj za sprejem v državljanstvo pa je, da je bil predloč stalno prijavljen v Sloveniji pred 24. decembrom lani in da je v Sloveniji tudi živel.

J. P.

Počasnejša selitev vojske

Zaradi prometnih zagat bo zamuda — Vojska odpelja tudi tisto, kar ni njeno — Praznih okoli 35

RIBNIČA — „Že povsem gotovo je, da še zadnji vojaški objekt v ribniški občini, skladisče v Ornetku, ne bo izpraznjen do predvidenega roka, 19. septembra,“ je povedal komandant štaba TO Ribnica, Milan Bavdek. Vzrok za to so prometni zastoji, saj odhod vlaka zamuja že več dni. Povedal je še, da je teritorialna obramba vrnila vojski vse, kot je bilo predvideno, svoje dolžnosti pa še ni izpolnila vojska, ki TO ni vrnila na orodja ne streliva.

Predsednik občinskega izvršnega sveta Janez Henigman je dejal, da iz doma JLA vojska ni odpeljala le svojega, ampak tudi tisto, kar je bilo kupljeno z

ODVOZ ODPADKOV IZ VSE OBČINE

METLIKA — 1. septembra je metliška Komunala začela odvažati smeti po vseh krajevnih skupnostih v občini. Z dvema smetarskima avtomobiloma jih odvajažijo iz vsakega naselja enkrat na teden, iz Metlike pa trikrat v tednu, vendar od vsakega gospodinjstva le enkrat. Cena „smetarine“ je 27 din na osebo na mesec, številčnejše družine pa plačajo za največ 5 družinskih članov. Nekaterim se zdi ta cena precej visoka, vendar pa pri tem ni največji strošek zbiranja in odvoz odpadkov, ampak urejanje deponije.

MED BREZPOSELНИMI NAJVEČ SREDNJEŠOLCEV

METLIKA — Konec julija je bilo na metliški skupnosti za poslovanje prijavljenih 260 ljudi, kar je približno 8 odst. od zaposlenih v občini. Največ jih je bilo s IV. stopnjo izobrazbe. 60 odst. je bilo težje zaposljivih, od tega znova največ s IV. in V. stopnjo izobrazbe. Najbrž ni tako nepomembno vprašanje, kakšno perspektivo imajo ti ljudje s srednjo izobrazbo, da pa gre v tem primeru za bumerang srednjega usmerjenega izobrazevanja, je za brezposelnote gotovo kaj slabota tolažba. Če ob tem omenimo še, da je bilo kar 147 ljudi mlajših od 26 let, 72 jih je zaposlitev iskalno prvič, novih se je julija prijavilo 44, iz evidence pa niso črtali nikogar, je slika o brezposelnih v metliški občini skoraj popolna. Kakšne možnosti, da se zaposlijo, imajo ljudje, prijavljeni na skupnost za poslovanje, pa pove podatek, da je s pomočjo skupnosti julija našlo zaposlitev 7 ljudi.

BREG LAHKO NAJAMEŠ ZASTONJ

NOV MESTO — Pred dnevi je svoje zveste goste povabila na klepet restavracija na Bregu, ki spet dobiva nekdanji sloves po svoji gostoljubnosti, dobrim ponudbi in storitvami. Gostinci te restavracije se trudijo, da bi bili za Novomešane in tiste, ki slučajno ali redno obiskujejo Dolensko, tudi njihovi gosti. To pot so svojim obiskovalcem predstavili ponudbo za „jesen in zimo“, kot pravijo. Na Bregu so se nameč odločili, da vsakih petnajst dne pripravijo nekaj vabljivega. Tako bodo od 15. do 30. septembra na Bregu stregli jedi primorske kuhične. Od 1. do 15. oktobra bo zanimivo za vse tiste, ki bodo želeli poskusiti „farovške jedi“, ki so jih nekdaj pripravljali po samostanah in farovih. Od 15. do 30. oktobra bodo na Bregu pripravljali kostanjeve jedi in jedi dolenskih trgačev. Od 1. novembra dalje pa bo v tej restavraciji stalna ponudba kolin. Na Bregu so se tudi odločili, da vsako soboto brezplačno ponudijo prostore svoje restavracije dolenskim obrtnikom, da se predstavijo s svojo dejavnostjo.

J. P.

občinskim denarjem. Gre za opremo knjižnice, kino dvorane in kegljišča. Tako je ribniški kegljiški klub lani izpopolnil opremo kegljišča v domu JLA, da bi bilo usposobljeno za tekmovanje v prvi ligi. V posodobljeno kegljišču in opremi je klub vložil 24.000 DEM in vso to opremo je vojska odpeljala. Zdaj bodo zahtevali njeno vrnitev.

Ni še dogovora, kaj bo s stanovanji. V Ribnici je skupno 84 vojaških stanovanj, po sedanjih ugotovitvah jih je 30 do 40 praznih. Primopredaja stanovanj se ni bila opravljena. Vse potrebitno okoli vojaških stanovanj bo potrebitno razčistiti in kratkem. Blizu se nameč mrzla jesen in zima. Delati bo začelo centralno dolinsko ogrevanje. Ogrevani bodo le stanovanjski bloki, ki bodo kurjavo plačevali. Seveda odgovorni niso pripravljeni ogrevati velikega bloka, če bo v njem zasedenih le nekaj stanovanj, in takim blokom bodo ogrevanje izključili. Potrebni so hitri dogovori, da kasneje ne bo nepotrebnih zapletov.

Hiter odgovor je potreben za uporabo igrišč pri vojašnicah. Tudi ta igrišča so bila zgrajena delno z občinskim denarjem in jih je uporabljala tudi Šola. Pouk se je začel in potrebitno je hitro ukrepanje.

J. P.

Iz JA pobegli vojaki naj ostajajo doma

Opozorilo ministrstva

LJUBLJANA — Božo Truden, vodja službe za stike z javnostjo v republiškem ministrstvu za notranje zadeve, nam je te dni poslal opozorilo, namejeno slovenskim fantom, ki so pobegnili s služenja vojaškega roka v jugoslovenskih armadi.

„Vojni pravosodni organi še vedno iščejo slovenske fante, ki so pobegnili iz JA. Posamezna vojaška sodišča iz vseh krajev Jugoslavije, kjer so Slovenci služili vojaški rok, so razpisala tiralice za pobeglimi. Kot razlog navajajo storitev kaznivih dejanj nepokorščine pri vpadku v vojaško službo, izmikanje služenja v vojaški službi, samovoljno odstranitev in beg iz oboroženih sil.“

Tiralice so dobile vse policije v Jugoslaviji, seveda pa jih ima tudi vojaška. Vse torej kaže, da sklep o umiku JA iz Slovenije, o prenehanju služenja slovenskih vojakov in o tem, da se Slovenci več ne rekrutirajo v JA, v birokratskem mehanizmu vojaških sodišč ni prinesel nobenih sprememb.

Tiralice veljajo več let, oziroma do preklica. Slovenska policija jih seveda ne bo upoštevala, saj pa zategadelj potovanja izven Slovenije proti vzhodu tveganja. Težko je reči, kaj bi vojaška sodišča z najdenimi vojaki naredila, tovrstnih izkušenjih še ni, zato bo najbolje izogibati se potovanju v jugovzhodne dele Jugoslavije. Če bodo tiralice preklicane, bomo javnost o tem obvestili.“

Srečko Štangelj

Po zdravje k Roži

ČRNOSELJ — Zasebna podjetja so predvsem v zadnjem letu razrasla kot gobe po dežju, vsako pa je v nečem nekaj posebnega, svojstvenega. To velja tudi za podjetje „Roža“, ki ga ustanavlja Srečko Štangelj iz Črnomelja. Registriral ga je kot podjetje za zunanjino in notranje trgovino, predelavo zdravilnih želišč in gostinstvo.

Štangelj, po poklicu ekonomist, je bil nazadnje redno zaposlen kot akviziter pri Čankarjevi založbi, a je delo pustil in se odločil za zasebništvo. Predvsem ga zanimajo zdravilna želišča, s katerimi se je povsem slučajno približal temeljitev seznanil v Opripter ter edočil, da tudi sam poskus, kaj vse je moč narediti iz njih. Veliko se je sam izobraževal. Zaveda pa se, da vsemu delu sam ne bo kos, pač pa bo moral zapošljiti dipl. farmacevta ter ekonoma. »Dokler pa mi tega načrta ne uspe izpeljati, bom izdelke iz zdravilnih želišč predvsem uvažal, zlasti čaje. Pri meni je že moč dobiti taheebičaj iz Brazilije, ki je narejen iz notranje skorje svetega drevesa Inkov. Čaj je laboratorijsko pregledan in odlične kvalitete, kako učinkovit je v boju proti številnim bolezni, pa je moč prebrati tudi v knjigi.« Kako sem premagal raka» avtorja Josipa Gabreta. Ponudba tega čaja se je z zadnjem času močno razmaznila in je na voljo tudi v številnih prodajnah, vendar je pri meni kot neposrednem uvozniku občutno cenejši,« pojasni Štangelj, ki ima še velike načrte s svojim podjetjem, odločil pa se je za počasne, a gotove korake.

M. B.—J.

MERCATOR — KMETIJSKO GOSPODARSTVO KOČEVJE Kolodvorska ul. 25

razpisuje

JAVNO DRAŽBO

za prodajo stanovanjske stavbe v Kočevju, Reška cesta št. 5a; objekt stoji na parceli št. 1724/1 — stanovanjska stavba v izmerni 154 m² k.o. Kočevje, do ene polovice. Objekt do ene polovice predstavlja pritičje tega objekta, v katerem so poslovni prostori. Izkljucna cena je 185.920,86 din.

Javne dražbe se lahko udeležijo kupci, fizične in pravne osebe, ki eno uro pred pričetkom dražbe vplačajo 10-odst. polog od izkljucne cene v gotovini na mestu javne dražbe, v virmanom pa na žiro račun. Kavcija se vstreje v kupnino oz. se vrne. Z najboljšim ponudnikom se sklene prodajna pogodba v roku 10 dni po opravljeni dražbi.

Kupnino plača kupec v 15 dneh po podpisu pogodbe, v pogodbi pa se lahko dogovori tudi obročno odplačevanje v skladu z obstoječimi predpisi.

Vse stroške, prometni davek in takse v zvezi s celotnim postopkom prodaje in zemljiškognižno izvedbo plača kupec. Javna dražba bo 30. 9. 1991 ob 9. uri v Kočevju, Reška cesta št. 5a.

Ogled objekta je možen dve uri pred pričetkom dražbe. Dodatna pojasnila lahko interesenti dobijo na sedežu prodajalca ali po tel. 061 854-311.

PIONIR

SGP PIONIR, MKI TRGOVINA
MALA CIKAVA 25
tel. (068) 23-118 int. 18
telefax (068) 22-204

CENJENI POTROŠNIKI!!

Obveščamo vas, da bomo dne 6. 9. 1991 ob 10. uri odprli trgovino z vsem instalacijskim materialom, belo tehniko, akustiko, plinsko instalacijo in solarno tehniko.

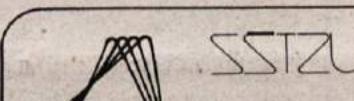
Lokacija: Malo Cikava 25.

Trgovina bo odprta vsak dan od 7. do 16. ure in ob sobotah od 7. do 12. ure.

Poleg pestre ponudbe tehničnega blaga bomo po želji kupcev nudili tudi inženiring ter pomoč pri izbiro vseh vrst materialov za instalacije.

Izkoristite 10% popust pri nakupu bele tehnike in 5% popust pri vsem ostalem blagu na naši prodajalni v času od 6. do 21. septembra. Za večje nakupe nudimo brezplačno dostavo.

Za obisk se priporoča »PIONIR« trgovina. Vljudno vabi!

SREDNJA ŠOLA TEHNIŠKIH IN ZDRAVSTVENIH USMERITVE

UL. MILKE ŠOBAR 30. NOVO MESTO. TEL.: (068) 25-207

RAZPISUJE PROSTA DELA IN NALOGA

1. učitelja matematike

profesor matematike ali dipl. inž. strojništva

1. učitelja strokovnih predmetov za lesarstvo

dipl. inž. lesarstva, dve leti delovnih izkušenj v lesni industriji na področju konstrukcij

Dela in naloge razpisujemo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in trimesecnim poskusnim delom.

Prijave z dokazili pošljite v 8 dneh po objavi razpisa. Vsi, ki se bodo prijavili na razpis, bodo o izbiro obveščeni v 30 dneh po izteku roka za zbiranje prijav.

Za učitelja matematike imamo na razpolago dvosobno kadrovsko stanovanje.

SREDNJA ŠOLA Krško,
Hočvarjev trg 1

razpisuje

javno licitacijo

za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

- <ul style="list-style-type:

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

tedenski koledar

Cetrtek, 12. septembra — Gvido Petek, 13. septembra — Janez Soba, 14. septembra — Danica Nedelja, 15. septembra — Albin Ponedeljek, 16. septembra — Ljudmila Torek, 17. septembra — Hilda Sreda, 18. septembra — Sonja

LUNINE MENE
15. septembra ob 23.01 — prvi krajec

kino

BREŽICE: 13. in 14. 9. (ob 20. uri) ameriška drama Zadnji izhod za Brooklyn. 15. 9. (ob 18. in 20. uri) ameriški akcijski film Obračun v predmestju. 17. 9. (ob 20. uri) ameriška drama Glasbeni skrinjica.

CRNOVLEJ: 12. (ob 20. uri) in 15. 9. (ob 18. uri) ameriški akcijski film Rocky V. 13. 9. (ob 21. uri) ameriški

erotični film Mondial — 90. 15. 9. (ob 20. uri) ameriški ljubezenski film Čaj v Sahari.

KRŠKO — 16. 9. (ob 18. uri) ameriški akcijski film Okoreli specialci. 17. 9. (ob 20. uri) ameriški kriminalni film Milostno stanje.

KRMELJ: 14. 9. francoska komedija Študentka.

NOVO MESTO — DOM KULTURE: 12. (ob 18. uri) in 13. 9. (ob 16. in 18. uri) ameriška komedija Problematični mulec. 12. 9. (ob 20. uri) ameriška grozljiva komedija Obsedena. Od 13. do 16. 9. (ob 20. uri) ameriški western Pleše z volviki. 14. in 15. 9. (ob 16. in 18. uri) ameriška mladinska fantastična komedija Bigfoot. 16. 9. (ob 18. uri) ameriška komedija Scene iz zakonske življenja.

SEVNICA: 13. in 15. 9. francoska komedija Študentka. 16. in 18. 9. ameriški erotični film Rožnati seks.

Prodam R 4 GTL, letnik 89 (december). Informacije ☎ 068/23-585 (zvečer).

GOLF JXD, letnik 1987, 63000 km, odlično ohranjen, prodam. Razdevsek, Lešnica 11, Otočec.

LADO NIVO, 12/87, belo, 51000 km, prva registracija 1/88, registrirano do 8. januarja 1992, prvi lastnik, prodam za 7000 DEM. ☎ (068)61-771. 5177

Z 101, letnik 1987, novo registrirano, in nov jedilni kot prodam. ☎ 76-084. 5181

Z 750, staro 10 let, prodam. ☎ 87-122. 5183

FIAT 126 P, letnik 1989/8, in veslo PXE 200 prodam. ☎ (068)61-526. 5186

FIAT 126 P, letnik 1987, dobro ohranjen, registriran do 3/92, prodam. ☎ 43-820. 5188

ALFA 33 1,3 S, 3/87, 60000 km,kovinske barve, prodam. ☎ (068)85-118. 5189

OPEL KADETT KARAVAN 1300, letnik oktober 1986, ugodno prodam. Ludvik Pavhe, Trebnje, ☎ 44-249. 5192

OPEL KADETT, malo karamboliran, celega ali po delih prodam. Cena 900 DEM. Marko Matič, Jerebova 16, Novo mesto, ☎ 21-589. 5192

VISO 11 RE, staro 4 leta, karambolirano, prodam. ☎ (068)67-001. 5194

TOMOS AUTOMATIK COLIBRI, nov, ugodno prodam. Informacije na ☎ 43-718. 5195

R 4 TL, letnik 1979, karamboliran, motor generalno obnovljen, in R 4 TL, letnik 1974, registriran do 7. marca 1992, prodam. ☎ (061)800-587. 5199

GOLF DIESEL, letnik 1986, prodam. ☎ (068)33-978. 5200

ZASTAVO 128, letnik 1988, rdeče barve, pravkar registrirano, prodam. Kocjan, Kettejev drevored 41, Novo mesto. 5199

OPEL KADETT 1200, letnik 1970, motor generalno obnovljen, prodam za 1300 DEM. ☎ (068)43-124. 5200

TERENSKO VOZILO, tip fiat 1107 — džip, prodam ali zamenjam za osebni avto. ☎ 26-661. 5201

Z 101, letnik 1987, prodam. ☎ 27-496. 5202

FIAT 126 BIS, star eno leto, ugodno prodam. Fabjan, Cesta herojev 33, Novo mesto. 5203

ZASTAVO 101, letnik 1979, prodam. ☎ 73-416. 5204

R 4 GTL, letnik 1982, prodam. Grobelje 8, Novo mesto. 5205

GOLF JX, BENCINAR, 3 vrata, temno moder, letnik 1986/4, prodam za 11000 DEM. ☎ 22-441/242, do 14.30 ure. 5206

Z 101 GT 55, letnik 1985, garažirano, prodam. ☎ 56-418. 5207

JUGO 45, letnik 1989, 30000 km, ugodno prodam, in subiraj Justy 1,0 prodam ali menjam za gradbeni kredit. ☎ (068)31-906, (068)25-003. 5208

Z 101 GTL 55, letnik 1987, dobro ohranjen, prodam ali menjam za cenejše vozilo. ☎ 21-568. 5209

R 5 CAMPUS, karamboliran, letnik 1990, prodam. ☎ (068)32-187. 5210

126 P, letnik 1982, registriran eno leto, dobro ohranjen, ugodno prodam. ☎ 20-391, Antončič. 5211

WV 1303 L, z veliko dodatne opreme, prodam. Mikec, Rateč 2, Brusnice. 5212

JUGO 45, letnik 1988, prodam. Jakšič, Rogovila 20, Mirna Peč. 5213

ZASTAVO SKALA 55, letnik 1989, rdeče barve, prevoženih 27000 km, regis-

trirano do avgusta 1992, prodam za 6900 DEM. ☎ (068)23-383, po 19. uri. 5214

GS, letnik 1978, prodam. Marjan Dičić, Slavka Gruma 12, Novo mesto, popoldne. 5215

R 4 GTL, letnik 1990, in zamrzovalno omaro prodam. ☎ 27-777. 5216

GOLF JXD, letnik 1988, prodam. Jože Trčinar, Jurna vas 30, Novo mesto. 5217

JAWO 350, registriran za eno leto, prodam za 900 DEM. ☎ 27-802. 5218

126 P, letnik 1989, prodam. ☎ 42-376. 5219

ZASTAVO 126 P, letnik 1980, in mortono kolo MZ 250 TS, letnik 1982, prodam. ☎ 86-210. 5220

Z 101, letnik 1984, registrirano do septembra 1992, prodam za 2900 DEM. Rakar 84 (Vinji Vrh). 5221

R 18, letnik marec 1987, lepo ohranjen, ugodno prodam. Informacije na ☎ (068)61-801, do 14. ure, (068)69-601. 5222

OPEL KADETT 1,3 SJ, letnik 1983, registriran do 28. junija 1992, prodam. Jože Retelj, Gabčeve brigade 10, 68210 Trebnje. 5223

CITROEN GA, letnik 1981, odlično ohranjen, prvi lastnik, vozen v Dubravniku, registrirano do junija 1992, prodam. Cena 3000 DEM. ☎ (068)77-279. 5224

OPEL KADETT 1,4 LS, letnik 1990, garažiran, prevoženih 19500 km, 3 vrata, bele barve, prodam. ☎ (061)219-712. 5225

Z 128 prodam ali menjam za cenejši avto. ☎ 27-396. 5226

AUDI 80, letnik 1987, bele barve, prodam. Kristanova 59, Novo mesto. 5227

Z 750, staro 10 let, prodam. ☎ 87-122. 5228

FIAT 126 P, star dve leti, ugodno prodam. ☎ 23-071. 5229

R 4 GTL, letnik 1988, prevoženih 44000 km, dobro ohranjen, nekaj dodatne opreme, prodam. Cena 5600 DEM. ☎ (068)47-744. 5230

MAZDO 323, staro 10 mesecev, prodam ali zamenjam. ☎ (068)32-134. 5231

ZASTAVO 750, decembra 1984, ugodno prodam. Anica Malč, Šmihel 42, Novo mesto. 5232

FIAT UNO 45 FYRE, letnik 1986, prodam. V račun vzamev novejši 126 P. ☎ 85-131. 5233

VW 1200 HROŠČ, letnik 1968, dobro ohranjen, garažiran, registriran do julija 1992, prodam. ☎ (068)23-343. 5234

Z 101, letnik decembra 1985, prodam. ☎ 52-436. 5235

Z 101 GTL 55, letnik 1987, ugodno prodam. ☎ 23-769, dopoldne. 5236

GOLF DIESEL, letnik oktober 1988, prodam. ☎ 22-783. 5237

126 P, letnik 1991, prevoženih 1000 kg, prodam. ☎ 24-790. 5238

MAZDO 323, staro 10 mesecev, prodam ali zamenjam za manjši vozilo z doplačilom. ☎ 51-504. 5239

SAMARO, letnik 1988, prodam za 8000 DEM. ☎ 22-215. 5240

FIAT 126 P, letnik 1989, prodam za 9000 din. ☎ 24-186. 5241

UNO 45, letnik 1989, in jugo Skala 55 GTL, letnik 1988, prodam. ☎ 41-155. 5242

ZASTAVO 750, decembra 1984, ugodno prodam. Anica Malč, Šmihel 42, Novo mesto. 5243

FIAT UNO 45 FYRE, letnik 1986, prodam. V račun vzamev novejši 126 P. ☎ 85-131. 5244

VW 1200 HROŠČ, letnik 1968, dobro ohranjen, garažiran, registriran do julija 1992, prodam. ☎ (068)23-343. 5245

R 18, letnik 1986, prodam. ☎ 44-003 ali se oglašite osebno. 5246

DEVIZNI KREDIT

- gotovine ali nakazilo
- do 500.000 ATS
- odpalčilo do 5 let
- 8,8 % letne obresti
- enkratni stroški 7 %

Pogo: poročilo iz inozemstva (sorodnik, zdomec, prijatelj, firma...)

Vlogo v slovenščini in v navadnem pismu pošljite na: JAK-KV, Europaplatz 10, 8020 GRAZ-PL.

Obveščamo cenjene kupce, da izdelujemo in vgrajujemo vse vrste betonov po konkurenčnih cenah.

Pri nas lahko naročite tudi ostali gradbeni material.

Poklicite na tel. 44-003 ali se oglašite osebno.

VIKEND, z vinogradom, v bližini Sevnice, prodam ali zamenjam za starejšo hišo v okolici Celja do vrednosti 50000 DEM. ☎ (063)851-169. 5248

DOMACIJO v Beli krajini, ob asfaltni cesti (hiša, hlev, skedenj v vrtom), poceni prodamo. Možen odkup njivskih površin. ☎ (068)57-679. 5249

PRODAM 1,03 ha gozdova (drva) na Ratežu, za 8000 DEM. Dostop urejen. ☎ 25-093, ob delavnikov, Nataša. 5250

VINOGRAD, star 6 let, s 300 trtami, v izmeri 19 avrov, s hramom, prodam. Dostop je iz smere Podboje — Mladje, ob asfaltni cesti (hiša, hlev, skedenj v vrtom), poceni prodamo. Možen odkup njivskih površin. ☎ (068)57-679. 5251

STAREJŠO HIŠO, v centru Metlike, in gozd, zgrajeno po Metliki prodam. ☎ (068)53-005 ali (068)25-801. 5252

HIŠO, takoj vseljivo, pri Mirni Peči, prodam. ☎ (068)73-663. 5253

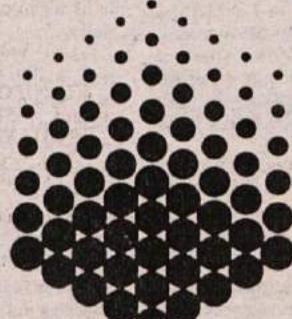
VIKИНJSKO HIŠICO, z 2800 m² zemlje, v bližini Mokronoga, prodam. ☎ (061)752-620. 5254

NA PREKOPI pri Kostanjevici ugodno prodam gradbeno parcele (600 m²). Ponudbe pošljite na naslov: Franc Verbič, Vrhpolje 107, Kamnik. 5255

POCTNIŠKO HIŠICO (36 m²), na Gačah, zgrajeno do prve plošč, KPL infrastruktura, prodam ali zamenjam za avto. ☎ (068)23-241. 5256

NOVEJŠO HIŠO, sadovnjak, vinoigrad s 550 trtami, skupne površine cca 36 arov, v Kotu pri Semiču prodam ali zamenjam za večje stanovanje s centralnim ogrevanjem v Nov

VELIKA IMENA POD ISTO STREHO

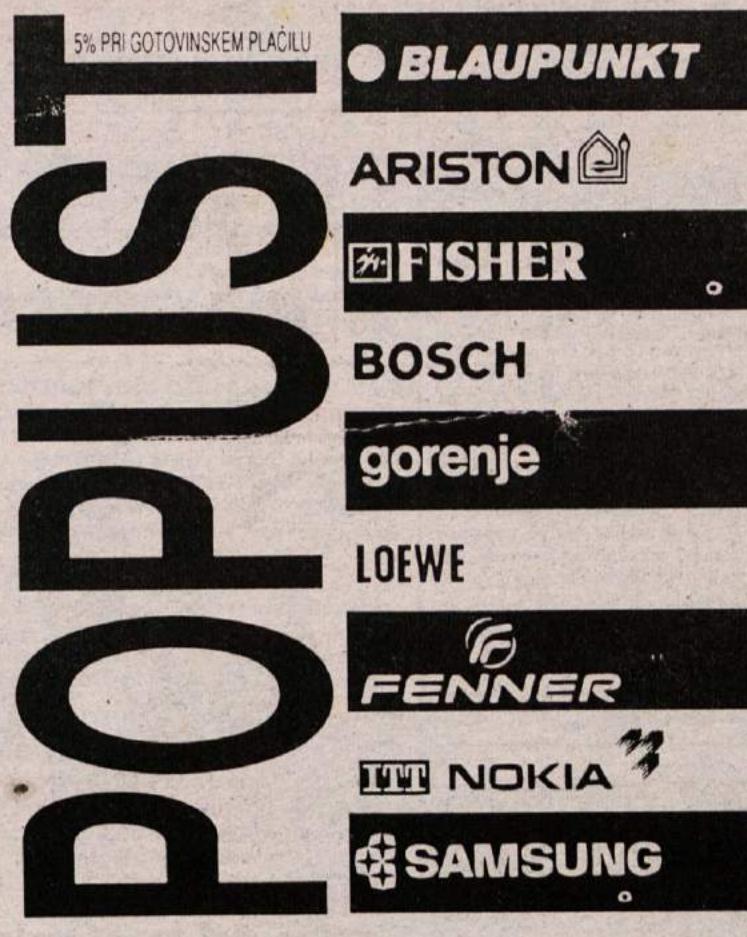
COMING

TEHNIČNA TRGOVINA

LJUBLJANA, Kongresni trg 12, tel.: (061) 214 321
LJUBLJANA, Hala Tivoli, tel.: (061) 115 155
VRHNIKA, Stara cesta 45, tel.: (061) 752 392
ANKARAN, Oskrobovalni center, tel.: (066) 52 113
CELJE, Zidanščeva 22a, tel.: (063) 27 654
NOVO MESTO, Dalmatinova 1, tel.: (068) 22 118

AUDIO • VIDEO • BELA TEHNIKA

5% PRI GOTOVINSKEM PLAČILU

BLAUPUNKT

ARISTON

FISHER

BOSCH

gorenje

LOEWE

FENNER

ITT NOKIA

SAMSUNG

MERCATOR — KMETIJSKA ZADRUGA ČRНОМЕЛЈ

Poslovni sistem Mercator, d.d.
Kolodvorska 39, Črnomelj
tel.: 52-020

Investitor vabi k sodelovanju izvajalce za agromelioracijska dela

— bagerje s hidravličnim kladivom
— nakladače

ter za odstranitev zemeljske mase cca 7.000 m³ v razdalji 500 m (nalaganje, odvoz, izravnava)

Ponudbe z opisom storitve in ceno sprejemamo 8 dni po objavi ponudbe.
Ponudniki bodo o izboru obveščeni v 8 dneh po sprejemu sklepa o izbiri.

ZAHVALA

Ni več bolečin, ni več trpljenja,
vse to ti je vzela večna zemlja.
V domu ostala je praznina,
a v naših sрcih bolečina.

V 82. letu starosti nas je zapustila draga mama, babica, prababica, sestra in teta

IVANA ZGONC

iz Ravnika pri Šentrupertu

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, znancem in DO Tesnila Trebnje za izrečeno sožalje, pokojni darovano cvetje in svete maše. Zahvaljujemo se Malči Kostevec za poslovilne besede, g. župniku za opravljen obred in pevskemu zboru za zapete žalostinke.

Vsem še enkrat hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 54. letu nas je po težki bolezni mnogo prezgodaj zapustil naš ljubljeni mož, oče, sin, brat in stric

JOŽE STROJIN

s Škrjanč pri Novem mestu

Najlepše se zahvaljujemo vsem, ki so nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter nam v težkih trenutkih stali ob strani. Se posebej se zahvaljujemo zdravnikom in ostalem osebju pljučnega oddelka novomeške bolnišnice, sodelavcem Tovarne zdravil Krka v oddelku Biokemija in Zdravila, štabu TO, govorniku, trobentaku za igranje Tišine, šmihelskim pevcom in gospodu kaplanu za lepo opravljen obred.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 85. letu življenja nas je zapustila naša draga mama, stara mama, teta in tašča

TILKA ROBAR

Od nje smo se poslovili v pondeljek, 9. septembra 1991, na pokopališču v Ločni. Hvala vsem, ki ste se od nje poslovili.

Vsi njeni

Novo mesto, Cerknica, Ljubljana, Jesenice, Stuttgart

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega moža, očeta, brata in dedija

LADISLAVA PATETA

se iskreno zahvaljujemo vsem prijateljem, sorodnikom in znancem ter vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti, izrazili sožalje in podarili cvetje. Iskrena hvala osebju internega oddelka Novo mesto, sodelavcem RTV in Gasilskemu društvu Ponikve.

Njegovi najbližji

Trebnje, september 1991

OSMRTNICA

Zapustil nas je naš sodelavec

ANTON LINDIČ

Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

PIVOVARNA UNION LJUBLJANA, P.S. NOVO MESTO

ZAHVALA

V 87. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama, prababica

MARIJA BUKOVEC

roj. Čop, z Velike Loke 6

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem, vaščanom, znancem za izrečeno sožalje in pomoč. Hvala vsem, ki ste darovali cvetje in pokojno pospremili na njeni zadnji poti. Prav tako se zahvaljujemo g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Vsi njeni

Novo mesto, Mirna, Sp. Gorje, Beograd, 5. septembra 1991

ZAHVALA

Delo, skromnost in poštjenje
tvoje je bilo življenje.
V domu našem je praznina,
v srčih naših bolečin.

Nepričakovano in mnogo prezgodaj nas je v 60. letu zapustil dragi mož, oče, stari oče, sin, brat, stric, bratanec

JANKO BANOVEC

upokojeni šofer M KZ Črnomelj,
iz Doblič 49

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo dobrim sosedom, sorodnikom, prijateljem, znancem in vsem, ki ste ga imeli radi in ga v tako velikem številu pospremili na prerani zadnji poti ter mu poslednji dom zasuli s cvetjem. Zahvaljujemo se intenzivnemu oddelku interne novomeške bolnišnice, GD Doblič, M KZ Črnomelj, Kolinska–Belsad, ZŠAM Črnomelj, govornikom, gospodu kaplanu za lepo opravljen obred in pevskemu zboru za zapete žalostinke. Vsem, ki ste ga imeli radi, iskrena hvala!

Žalujoči: žena Fanika, hčerka Vida z družino, sin Janez s Tatjano, mama, bratje in sestra z družinami, nečaki z družinami ter ostalo sorodstvo

Pavle Turk

Vseeno je, ali pišeš o Turku, vendar se je na strečo nalezla tudi njegova učiteljska sodružina, kateri je na čelu od prvega dne novega šolskega leta. »Kdor uči zgodlj za denar, bo razočaran, devet ali deset tisočakov v mesečni kuverti šolnika pred upokojitvijo, je lahko pravična nagrada le, če znaš sprejeti tudi druge vrste plačilo: hvaležne otroške oči, ugled, ki si ga z delom dobil pred starši. Zame je to dovolj. Ne moralne pravice ne obraza nimam, pritoževati se nad plačo, ko pa živim v kraju, kjer ima ogromna večina delavcev še manjše dohodke, da o tistih, ki so ostali brez službe, ne govorim. Živimo v časih, ko si bolj kot denarja želimo miru.«

Portret Pavleta je hkrati portret šole. Lahko pa bi bilo tudi obratno. »Prišli so dnevi, ko nimamo več kje varčevati. Celo socialno najbolj ogroženim ne moremo več dajati brezplačne malice, včasih smo takih razdelili 50 in več. Storimo pač, kar se še da narediti. Smo ena redkih šol, ki učenike izposoja, letna izposojevalnina rabljenih je 50 din, novi veljajo trejino vrednosti. Da si lahko to privočimo, so se učenci odrekli izletom, denar od akcij, kot je zbiranje starega papirja, gre za nakup knjig. Malice smo pocenili s pobiranjem krompirja po vaseh, sadje ob obrokih si otroci zaslужijo z delom v kmetijski zadruži, ponosen nad pridnostjo otrok, a hkrati s priokusom gremkobe v

B. BUDJA

glasu razлага novi ravnatelj OŠ Martina Kotarja. Kot da so nekje ljudje, ki šole niso videli ne zunaj ne znotraj, potem pa odločajo o njeni usodi in ji pišejo zakone, s katerimi ne šole ne učitelji in otroci ne morejo živeti.

»Ko smo za pricetek novega šolskega leta imeli že vse nared, so prišli predpisi, ki marsikaj poslavljajo na glavo. Tudi tak so, ki so sprti z zdravim razumom in logiko. Nesmiselno je predpisovati enoto šolsko tedensko obveznost 22 ur ne glede na predmet, ki ga nekdo poučuje. Norma slavista bi morala biti manjša od obveznosti nekoga, ki, denimo, poučuje gospodinjstvo. Ali pa normativ, po katerem pride na snažilko 1.200 kvadratnih metrov površine. Če to sprejmem, se bojim, da o zdravju, čistem in urejenem okolju za delo otrok in učiteljev ne bomo več mogli govoriti. Naj se dela za pokušajo loti tisti, ki je to predpisal.«

Če bo kdaj sprejet predlog o obveznem desetletnem osnovnem šolanju, potem to za Pavleta ne bo novost. Desetletko je okusil na lastni koži, šest razredov osnovne šole je končal v Podgradu, kjer je pustil otroštvo in mladost, nizjo gimnazijo pa v Stopičah. »Kar pet nas je iz mojega razreda odšlo na učiteljev, izbiže je bilo v tistih časih malo. Toda vsem težavam navkljub bi se danes enako odločil.« Prvikrat je Pavle stopil za kateder leta 1962, do danes je domoval domala v vseh kabinetih. Najdlje v zemljepisnem, učil pa je fiziko, telovadbo, tehnični pouk in matematiko. Danes je ravnatelj. »Predhodnika sta me veliko naučila, Anton Plut in sedaj Marjan Močivnik sta učila in vzgajala ne le generacije otrok, pač pa tudi nas učitelje. V Šentjerneju se to še kaže poznava. Več kot tretjina sedanjih učiteljev je pred leti gulila tiste šolske klopi. Šola je ostala sreča kraja.«

Kadar Pavleta ni doma, je v šoli, če ga ni ne doma ne v šoli, je na Gorjancih. Danes si takšno življenje privoči lažje kot kdajkoli prej. Za družino je bil Žvezgal tam že trikrat »srebrne«. PD Alojz Kolman - Marok je imelo srečno roko, ko se je lotilo organizacije družno z aktivom mladih zadružnikov iz Zabukovja in ob vsestranskem razumevanju tukajšnjem zelenem bratovščine. (Foto: P. Perc)

B. BUDJA

BARBARA MULEJ GOSTJA VITA CENTRA

TREBNJE — Najboljša slovenska teniška igralka in 150. na svetovni lestvici, Barbara Mulej, je ob sobotni otvoriti teniških igrišč v sklopu športnega centra Vita na Studencu v Trebnjem navdušila okrog 250 gledalcev, ki so prisli na njen eksibicijsko tekmo s Tino Vukasovič, slovensko mladinsko prvakino. Barbara zaradi poškodb, ki jo je staknila na nedavnem turnirju v Mariboru, ni hotela preveč tvegati in je po dobljenem prvem nizu s 6:1 po dogovoru z organizatorjem prenehala tekmo. Od otvoritve športnega centra Vita je na obeh teniških igriščih z umetno travo veliko rekreativcev od jutranjih do večernih ur. Lastnik Vita d.o.o., Marko Grandovec, zato priporoča rezervacije v dopoldanski časi in vs. do 15. ure na telefon 44-232, popoldne in zvečer pa na številko športnega centra 44-990. Hkrati Vita vabi v soboto in nedeljo, 14. in 15. septembra na otvoritveni teniški turnir za moške posamezno. Otvoritev bo v soboto ob 9.30, prijave so možne po telefonu, lahko pa tudi na igrišču do 8.30. Kotizacija je 200 din.

SREČANJE HARMONIKARJEV — V prijaznem okolju lovskega doma LD Zabukovju je pozno v sobotno noč izvenelo srečanje 17 harmonikarjev iz raznih slovenskih krajev. Najmlajši Jože Gnidica jih šteje komaj 12 let, medtem ko Alojz Žvar iz Reštanja, najstarejši v tej veseli družini, raztegnev meh pri svojih 73 letih tako urno kot marsikat mlajši tekme. Franc Vegelj iz Cerkelj ob Krki (na posnetku) je po uradnem delu srečanja še nekajkrat zatral med odmori ansambla Sreč Slovenske, prijetno za uho je zvenel tudi duet z obetavnim Gregorjem Oblakom iz Podgorja, ki je dobil bronasto plaketo na tekmovanju za Zlato harmoniko Ljubeljne, medtem ko je bil Žvezgal tam že trikrat »srebrne«. PD Alojz Kolman - Marok je imelo srečno roko, ko se je lotilo organizacije družno z aktivom mladih zadružnikov iz Zabukovja in ob vsestranskem razumevanju tukajšnjem zelenem bratovščine. (Foto: P. Perc)

B. BUDJA

S »Trško goro« na pot po Italiji

Fantje z vseh vetrov zmagali v Števerjanu in bili tretji na Ptiju — Sedaj snemanje nove kasete Na Trško goro — Promocijski koncerti tudi v Italiji

den dni kasneje, 8. septembra, pa so se fantje udeležili zaključne prireditve letnega festivala na Ptiju — Števerjan. Ta nastop je bil zanje pomembna preizkušnja, saj so javnosti prvič predstavili svojo novo skladbo Na Trško goro, ki so ji tudi namenili naslovno mesto na svoji novi kaseti. Za to skladbo jim je strokovna komisija dodelila tretjo nagrado. Kot že rečeno, pa čaka člane ansambla ob nastopih tudi snemanje nove kasete Na Trško goro, ki bo izla v začetku novembra. Založila jo bo Kasetna produkcija RTV Slovenija, na kateri pa bodo zgolj v edinole nove skladbe.

In še ena novost: ker tudi »starhi« kar set enega najpriljubljenejših slovenskih narodno-zabavnih ansamblov ta čas v trgovinah ni več, so se Fantje z vseh vetrov odločili za izid nove dvojne kompilacijske kasete z vsemi dosedanjimi uspešnicami, ki jo bodo prav tako posneli v teh tednih. Dela bo torej veliko, še posebej, ker v ansamblu za november in december pripravljajo promocijske koncerte novih kaset po Sloveniji in Italiji. A o tem več kdaj drugič. B. B.

PRVI V ŠTEVERJANU, TRETJI NA PTIJI — Fante z vseh vetrov čaka jeseni veliko dela, minilo nedeljo so se na Ptiju predstavili s skladbo Na Trško goro, ki bo naslovna skladba kasete, katere izid načrtujejo v začetku novembra. Od leve proti desni stojejo Marjan Luzar, Vlado Matkovič in Jože Dobovšek, sedijo pa Primož Berus, Franci Pupis, Frenk Kramar in Mišo Perozzi.

Izpoved begunke iz Pakraca

Iz Pakraca spet na Kočevsko — Ni bilo ne plače, ne vode, ne kruha — Nekateri iskali hrano v smetnjakih

KOČEVJE — Družinica je priběžala iz Pakraca. Po veljavnih predpisih in ponedeljek, ob petih zjutraj, Barikade, boj. Srbi-domaćini, vojska, MUP. Mož je videl, kako je granata zadelo njegovo podjetje in se je vse rušilo. Zaminirali so vodovod. Nismo imeli ne vode in ne kruha. Mož štiri meseca ni dobil plače. Potem smo spakirali. V Pakracu jih je ostalo zelo malo. V Daruvarju je bilo že tako hudo, da so ljudje iz smetnjakov pobirali ostanke hrane.

»Rojena sem v Bosni. S starši sem se pred 17 leti preselila na Kočevsko. Pred dvema letoma in pol pa sem se poročila in preselila v Pakrac pri Daruvarju, kjer je bil mož zaposlen v tamkajšnjem gospodarstvu podjetju. Imava dve leti staro hčerko. Mož je Srbi, pravoslavec, prav tako hči, jaz pa sem Hrvatica in katoličanka. Večina prebivalcev Pakraca je Srbov, prav tako tudi v okoliških vased.

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodoče več sodelovanja z bralcji. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremnili, morda koga pohvalili, ali pa opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev. Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Poklicete nas lahko vsak četrtek zvečer, med 20. in 21. uro na telefon (068) 23-606. Eden od dežurnih novinarjev vam bo rad prisluhnil.

TINCA IN TONE PRI SLAPU SAVICE

Da invalidi, še posebej tisti, ki so za vse življeno prikljenjeni na invalidski voziček, niso kar tako, sta v torem, 3. septembra, dokazala tudi Novomeščanka Tinca Trobiš in Tone Kanc iz Velikega Gabra. V spremstvu Nataše Bajc in Vlaste Kovačič stá se odpovedala na Gorenjsko, natančneje k slapu Savice. Skupinom močmi so do vrha predihali 527 stopnic in prav toliko nazaj. K izjemnemu podvigu jim iskreno čestita tudi naše uredništvo.

kozerija

EVROPA PREŽVEKUJE KOT SITA KRAVA

Okupatorji Hrvaške so pred Zagrebom.

Vojvodini se strelja kot za stavo. Ljudje so postali glinasti golobi. Jugoviško predsedstvo se sestaja, pogovarja, a o ničemer se ne dogovori.

Generali cincino odgovarjajo na novinarska vprašanja. Vojaki zamenjujejo kamere za naprave, ki izstreljujejo rakete. Ubijajo novinarje.

Fantje bežijo iz kasarn, kljub temu da so mine okrog in okrog. Kdor ne dobi krogle v ilnik, priteče v svobodo.

V Jugovini je nenapovedana vojna. Je strah, Je smrt. Je zmeda. Teče kri. Predsedstvo nima oblasti nad generali. Je veliko porušenih hiš. Razdejanih cest, pobite živine, je veliko solza, grozot, razbitih družin, za vedno zaznamovanih otrok, je kaos.

Evropa pa prisluškuje. Čaka. Sestankuje. Se ne more odločiti. Politizira. Kot da ji je premalo žrtv, kot da se še ni dovolj nagledala krv.

Evropa se obnaša kot sita krava. Stoji na lepo pokosenem travniku z angleško travo in prežekuje.

TONI GASPERIČ

vzel v ansamblu je zapolnil Marjan Luzar.

Da bi svetu pokazali tak svoj namen, so se zadnjega avgusta in 1. septembra udeležili zaključne prireditve letnega festivala na Ptiju — Števerjan. Ta nastop je bil zanje pomembna preizkušnja, saj so javnosti prvič predstavili svojo novo skladbo Na Trško goro, ki so ji tudi namenili naslovno mesto na svoji novi kaseti. Za to skladbo jim je strokovna komisija dodelila tretjo nagrado. Kot že rečeno, pa čaka člane ansambla ob nastopih tudi snemanje nove kasete Na Trško goro, ki bo izla v začetku novembra. Založila jo bo Kasetna produkcija RTV Slovenija, na kateri pa bodo zgolj v edinole nove skladbe.

In še ena novost: ker tudi »starhi« kar set enega najpriljubljenejših slovenskih narodno-zabavnih ansamblov ta čas v trgovinah ni več, so se Fantje z vseh vetrov odločili za izid nove dvojne kompilacijske kasete z vsemi dosedanjimi uspešnicami, ki jo bodo prav tako posneli v teh tednih. Dela bo torej veliko, še posebej, ker v ansamblu za november in december pripravljajo promocijske koncerte novih kaset po Sloveniji in Italiji.

In še ena novost: ker tudi »starhi« kar set enega najpriljubljenejših slovenskih narodno-zabavnih ansamblov ta čas v trgovinah ni več, so se Fantje z vseh vetrov odločili za izid nove dvojne kompilacijske kasete z vsemi dosedanjimi uspešnicami, ki jo bodo prav tako posneli v teh tednih. Dela bo torej veliko, še posebej, ker v ansamblu za november in december pripravljajo promocijske koncerte novih kaset po Sloveniji in Italiji. A o tem več kdaj drugič. B. B.

Kinološko društvo je znova zaživelno

NOVO MESTO — Kinološko društvo je po daljšem mrtvemu znova priskočilo z delom. »Zasluge« za to gredo nedavno občnemu zboru, ki je na čelu društva pripeljal nove ljudi, predsednik upravnega odbora pa je odšel Zoran Spoljar, njegov namestnik pa Dušan Počnik.

Prvi sadovi resnega dela so tu. Kinološko društvo bo 22. septembra ob 10. uri na vežbališču na Grabnici priskočilo z malo šolo za pse, staro od dveh do devetih mesecev, že 3. septembra pa se je prisel tečaj za pse, starejše od devetih mesecev, in poteka vsak torek in četrtek med 17. in 19. uro. Prijave zanj so že možne pri Dragici Drenik, Bršlju, na telefon 22-642. Društvo bo svojim članom redno nudilo obvestila o očnejših psov, vse tiste, ki se namerovajo 20. oktobra udeležiti vzrednega pregleda za športne in službenne pasme na Jesenicah, pa vabijo vsak torek in četrtek ob 18.30 na društveno vežbališče. Ni odveč dodati, da mora imeti večna pasma pred vzrednim pregledom rentgenski izvid kolkov, ki ga je moč dobiti na kliniki v Ljubljani, nekatere pasme pa imajo na vzrednem pregledu že obvezni preizkus poguma. Tudi ti so vabljeni na redne vaje ob torkih in četrtkih. Vse ostale podobne informacije je moč dobiti vsak ponedeljek med 20. in 22. uro na telefonu 23-663.

J. P.

**Lestvica narodnozabavne glasbe
Studio D in Dolenjskega lista**
KUPON ŠT. 35

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studio D in Dolenjskega lista dodelil nagrado MARIJI ŠENIČI s Suhorja v Beli krajini. Nagrjenki čestitamo!

Lestvica je ta teden takšna:
1 (4) Moja mama — DRUŽINSKI TRIO NOVINA
2 (3) Topliška dolina — FIS
3 (1) Za mamico mojo — ANS. M. KLINC
4 (5) Mlinarjeva hči — ANS. T. VERDERBERJA
5 (6) Na Triglav — ANS. NAGELJ
6 (2) Sam nocoj čez polje vriska — ANS. SPOMIN
7 (9) Na kmečki turizem — FANTJE IZ POD ROGLE
8 (10) Pozdravljenja, Slovenija — ANS. S. PLUTA
9 (7) Na pomoč — ANS. HENČEK
10 (—) Žena je kriva — ANS. T. ŽAGARJA

Predlog za prihodnji teden: Polka za prijatelje — ANS. I. PUGLJA

Glasujem za:

Moj naslov:

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

SPOMIN »SREBRNA NA PTIJI« — Med dvema ducatoma ansamblom, ki so se minili petek na XXII. slovenskem festivalu domače zabavne glasbe »Ptij '91« potegovali za zlate, srebrne in bronaste Orfejeve značke, in na nedeljskem večeru viž, kjer so nastopili »zlati« na dosedanjih festivalih, je bilo moč slišati le enega samega iz Dolenjske, iz Posavja in Bele krajine pa ansamblov sploh ni bilo. Vendar se edini, ki je zastopal barve krajev, ki jih »pokriva« Dolenjski list, prav lepo odrezal. Ni mu došlo manjkalo do zlata, zato pa je bil ansambel Spomin iz Novega mesta zagotovo najboljši med tistimi, ki so si prislužili srebrne Orfejeve značke. Sicer je pr